

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Halkbilimi Anabilim Dalı

TÜRKİYE VE GÜNEY KORE'DEKİ YAŞAYAN MÜZELERİN YAPISAL ANALİZİ

Sümeyye COŞKUN

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2023

TÜRKİYE VE GÜNEY KORE'DEKİ YAŞAYAN MÜZELERİN
YAPISAL ANALİZİ

Sümeyye Coşkun

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Halkbilimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2023

KABUL VE ONAY

Sümeyye COŞKUN tarafından hazırlanan “Türkiye ve Güney Kore'deki Yaşayan Müzelerin Yapısal Analizi” başlıklı bu çalışma, 16.01.2023 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ali YAKICI (Başkan)

Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR (Danışman)

Dr. Öğr. Üyesi Pınar KARATAŞ (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN
Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*” kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

Sümeyye Coşkun

“*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*”

- (1) *Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.*
- (2) *Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.*
- (3) *Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.*
Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, **Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Sümeyye Coşkun

ÖZET

Coşkun, Sümeyye. *Türkiye ve Güney Kore'deki Yaşayan Müzelerin Yapısal Analizi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2023.

İnsan çevresi ile sürekli etkileşim halindedir. İnsanın varlığı doğayı şekillendirirken doğa da insanı şekillendirmektedir. Bu değişim ve dönüşüme ayak uyduran insan ise yaşamdaki her türlü deneyimini geleneğe aktararak geleneğin sürekliliğini sağlamaktadır. Bu sürekliliğin kaynağını oluşturan, geleneklerin saklandığı mekânlar olan müzeler yaşamdaki değişimden ve dönüşümden yalnız düşmüş “dijital çağın göçebeleri” olan bireylerin “gerçek kültürel mekânı” olacaktır. Günümüzde dijital çağın göçebeleri tarafından gelenek müzelerde yeniden keşfedilmektedir. Böylece müzelerin koleksiyonu, içeriği, bağlamı, sergileme yöntemi ve müzeleri deneyimleme şekli de değişime uğramaktadır. Dijital çağın bireyleri müzelerde sergilenen gelenek ürünleri görmek yerine geleneği deneyimleme ihtiyacındadır. Geleneğin deneyimlenerek yaşandığı “yaşayan müzeler” modern toplumdaki bireylerin bilgi paylaşımı yapabildiği kâr amacı gütmeyen, kalıcı kurumlar haline gelmiştir. Tezde bu geleneğin sürekliliği için Türkiye ve Güney Kore’de bulunan yaşayan müzelerin yapısal farklılıklarından yola çıkılacaktır. Türkiye’de bulunan yaşayan müzelerin sürdürülebilirliğine dair yapı önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Yaşayan müze, yaşayan kültürel miras, halkbilim, sürdürülebilirlik, yaşayan kültürel miras müzeciliği, Güney Kore, Türkiye

ABSTRACT

Coşkun, Sümeyye. *The Structural Analysis of Living Museums in Turkey and South Korea*, Master's Thesis, Ankara, 2023.

The human is constantly interacting with his environment so the existence of human develops nature. A human who keeps pace with nature transfers all kinds of experiences in life to tradition. It ensures the sustainability of tradition. This sustainability is the source of museums which are places where traditions are preserved. Therefore, museums will be the “real cultural space” of individuals who are the “nomads of the digital era”. Nowadays tradition is being rediscovered by the nomads of the digital era in museums. Thus, the structure, the context, the collections, the method of exhibition/display and the way of experiencing museums are changing. Individuals of the digital era need to experience a tradition instead of visiting a tradition preserved in museums. “Living museums” where tradition is experienced it is a non-profit, permanent institution where individuals in modern society can share knowledge. It will be based on structural differences of living museums in Turkey and South Korea for the sustainability of this tradition. Structural suggestions will be made for the sustainability of living museum in Turkey.

Keywords: Living museum, living cultural heritage, folklore, sustainability, living cultural heritage museum, South Korea, Turkey

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	ii
ETİK BEYAN	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: TEMEL KAVRAMLAR VE YAKLAŞIMLAR	3
1.1 TEMEL KAVRAMLAR	3
1.1.1. Müze ve Müzecilik	3
1.1.2 Yaşayan Kültürel Miras ve Yaşayan Müzeler	6
1.1.3. Türkiye’de Müzecilik ve Yaşayan Müzelerle İlgili Araştırmalar	8
1.1.4. Önerilen Çözümleme Yaklaşımı	14
2. BÖLÜM: TÜRKİYE VE GÜNEY KORE’DEKİ YAŞAYAN MÜZELERİN YAPISAL ANALİZİ	14
2.1. AD	14
2.2. AMAÇ, MİSYON, İŞLEV, TÜR VE KAPSAM	19
2.3. İNSAN	27
2.4. MEKÂN	31
2.5. YÖNETİM	49
2.6. KOLEKSİYONLAR VE SERGİLER	56

2.7. ETKİNLİK, AR-GE, EĞİTİM VE TANITIM	86
2.8. YAYIN	132
2.9. BÜTÇE/SATIŞ	135
SONUÇ	139
KAYNAKÇA	144
EK 1. ORJİNALLİK RAPORU	155
EK 2. ETİK KOMİSYON MUAFİYET FORMU	157

KISALTMALAR DİZİNİ

ICOM	Milletlerarası Müzeler Konseyi
SOKÜM	Somut Olmayan Kültürel Miras
STK	Sivil Toplum Kurumu
THBMER	Türk Halkbilimi Araştırma Uygulama Merkezi
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
YİH	Yaşayan İnsan Hazinesi
YKM	Yaşayan Kültürel Miras
NEVÜ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
NEVKAM	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi
AHBV	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Vb.	Ve Benzeri

GİRİŞ

“Geçmiş kendiliğinden oluşmaz, kültürel yapının ve temsilinin sonucudur; her zaman özel motifler, beklentiler, umutlar ve hedeflerle desteklenir ve şimdiki zamanın çerçevesi ile biçimlendirilir” (Assmann, 2018:98). Geçmişin şimdiki zamanla biçimini anısal bellek ve anlamsal bellek kavramlarıyla şekillendiren mekân olan müzelerde, anısal belleğimizle yaşanan deneyim sahnesini hayali olarak yeniden ziyaret edebilir ve anlamsal belleğimizle de kavradığımız bilgileri yeniden deneyimleme şansı elde edebiliriz. Müzede deneyimlediğimiz detaylarla edindiğimiz deneyimin etkileşimli olmasıyla, tüm duylara hitap etmesiyle yaşamın farkına varılması anısal, anlamsal belleği canlı kılmakta ve yaşanan deneyimi hatırlamamıza olanak sağlamaktadır.

Hatırlamanın bellek ve kültürel yapı ile ilişkisinde belleğini yitirmek istemeyen ilkel insanların hayat anlayışlarının hayatımıza tezahür eden kısımlarına baktığımızda da bu tezahürlerin çoğunun anlamsız hale getirildiği ve tahrip edilmiş hali ile karşılaşırız (Polatlar, 2015). Tahrip olan kısımlar hatırlanmazken yerine konan düşünceler belleğin hatırlamasıyla var olur. Modern dönemde de hatırlamayı kolaylaştıran, bilgiyi somutlaştıran yerlerin müzeler olması, geleneği koruması, geleneğe sahip çıkması kültürel belleğin kültürel ekonomik değere dönüşmesi açısından geleneğin korunaklı mekânları olma vasfı kazanmıştır.

Kültürel ekonomik değere dönüşen müzeler kültür ekonomisine katkı sağlamaya başlamıştır. “Kültür ekonomisi, özellikle gelişmiş ülkelerde turizmin, daha çok da kültür turizminin etkisiyle kentlerin kültürel ekonomik yapılarının çözümlenmesi temelinde gelişmiştir” (Özdemir, 2019:10). Kültürel mirasın sergilendiği yer olan, “geçmiş ve geleceği buluşturan göstergebilim alanı olan müzeler, sosyo-ekonomik, kültürel yapıya endeksli değişimden etkilenmiştir” (Erbay, 2012:25). Bu değişimle müzeler etkileşimli, deneyime dayanan, derinliği olan, fikir alış-verişi yapılan, geçmişin-şimdinin-geleceğin yaşatıldığı sosyal mekânlar haline gelmiştir. Müzeler sayesinde geçmiş-şimdi-gelecek yaşatılarak toplumların sahip olduğu bellek korunmakta ve korunan bellek gelenek çatısı altında yaşatılmaktadır. Geleneğin mekânları olan müzelerde değişen bellek yapısıyla müzeler zamanla işlevsel mesajlar taşımaya başlamıştır. Toplumun her kesiminde bellek

vasıtasıyla anlam üretilen yerler haline gelen müzeler değişen bu çatı altında kültürel ekonomik değere dönüşmüştür. Kültürel ekonomik değere dönüşen müzelerde geleneği koruma yöntemi de diyebileceğimiz yaşayan müzecilik anlayışı ise Güney Kore ve Türkiye’deki müzelerin yapısını oluşturmaktadır.

Yaşayan kültürel mirasın temelinde kültürel mirası kapsayan ürünlerin gelecek kuşaklara aktarılma ve yaşatılma amacı vardır. Bu amaç doğrultusunda kurulan yaşayan müzelerde kültürel miras olarak ifade edilen sözlü gelenekler, ritüeller, pratikler, kutlamalar, geleneksel el sanatları gibi kültürün ifade şekilleri sergilenmektedir. Kültürün yaşatılması için kurulan yaşayan müzelerde yapılan bu çalışmalarda koruma, aktarma en temel amaç iken kültürel miras ürünlerinin sergileme yöntemlerindeki farklılıklar ve değişimler yaşayan müzelerin bağlamını, işlevini ve kapsamını sürekli dönüştürmektedir. Türkiye’de yaşayan müzelerin yapısal olarak adlandırılmada da “yaşayan müze” tercih edilmesi müze-mekân-bağlam ilişkisi için bütüncül yapı oluşturmakta; Güney Kore örneklerinden alınan müzelerde müzenin adlandırılmasında “yaşayan müze” vurgusu bulunmasa da yönetim yapısındaki düzen “yaşayan müze” olduğunu göstermektedir. Bu iki ülkede kurulan yaşayan müze anlayışlı müzelerin yapısal analizi tezin ana konusunu oluşturmaktadır. Çalışmada araştırma yöntemlerinden veri toplama tekniği ve örnekleme kullanılmıştır. Müzenin etkinliklerine, koleksiyonlarına dair verilere internet üzerinden erişim sağlanmıştır. Analiz edilen verilerden karşılaştırmalı yaşayan müzelerin yapısı çıkarılmış, Türkiye’deki yaşayan müzelerin yapısal bütünlüğü için eksik görülen noktalar vurgulanmıştır.

1.BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR VE YAKLAŞIMLAR

1.1 TEMEL KAVRAMLAR

1.1.1 Müze ve Müzecilik

Musalar adıyla anılan dokuz peri kızının mekânı olarak kabul edilen müzeler müzelerin mekânıdır. Bu dokuz peri kızı da müzelerde bir yaratı uğraşımının esin kaynağıdır. Dokuz peri kızı diye kabul edilen bu Musalar Antik Yunan'da Zeus'un çocukları kabul edilmektedir ve müze tanımı itibariyle Grek mitolojisinde "mousa" denilen ilham perilerinin adından ve Grekçe'de "mouseion" kelimesinden gelmektedir (2019).

Bekir Onur, müzelerin eski Yunan'da dinsel sitleri simgelediğini ve daha sonra araştırma için eğitim salonları görevi gördüğünü ve zamanla Yunan sanatının sergilendiği mekânlara dönüştüğünü ifade eder (2014). Müzeler, toplanan koleksiyonların incelendiği incelerken zevk alınma amacının güdülerek yerleştirildiği koleksiyonların nesnelere, teşhir edildiği mekânlardır. Yerleştirilen objelerin saklanması, muhafazasına yönelik başlayan ve teşhir edilen nesnelere vurgulayan klasik müze anlayışı yüzyıllar içerisinde değişime uğramıştır. 15. ve 16. yüzyılda kültürel hayatın öznesini oluşturan müzeler Artun'a göre toplanan koleksiyonlarla dünyaya hükmedebilme iradesini ve sahip olunan koleksiyon nispetince bilgiye muktedir olabilmeyi sergiler (2019).

20. yüzyıla gelindiğinde maddi kültür çalışmaları neticesinde müzelerdeki nesnelere bağlamları içerisinde değerlendirilmeye başlamıştır. Nesnelere yerini toplumsal konuların aldığı, topluluğun ihtiyaçlarının önemsendiği 16. yüzyılda otorite gücünün göstergesi anlayışından daha demokratik bir yaklaşıma dönüşen müzeler eleştirel ve toplumsal roller edinmeye başlamıştır. Müzeler, 20. yüzyılda hedef kitesinde değişime giderek halkın ve çocukların eğitimine odaklanmış ve dokunmatik, kinestetik egzersizlerin vurgulandığı müzecilik anlayışı geliştirmeye başlamıştır (Onur, 2014). Müzecilik kavramının yıllar içinde değişen bağlamını, işlevini ICOM'un (Milletlerarası

Müzeler Konseyi) yapmış olduğu tanımlar çerçevesinde değerlendirmek yanlış olmaz. ICOM'un 1946, 1974, 2007, 2019 ve 2022 yılında yapmış olduğu tanımlar şu şekildedir:

“Müze kelimesi, sanatsal, teknik, bilimsel, tarihi veya arkeolojik materyal bulunduran, içerisine hayvanat ve botanik bahçelerinin dahil olduğu, kütüphanelerin ise içerisinde sergi salonu bulunan kütüphaneler istisna olmak üzere dışında kaldığı halka açık tüm koleksiyonları içinde barındırır.” (1946)

“Müze, insanoğlunun ve çevresinin kesin kanıtlarını, eğitim, çalışma ve insanlığın estetik hazı için toplayan, koruyan, araştıran, ileten ve sergileyen, halka açık, toplumun ve toplumun gelişiminin hizmetinde olan kâr amacı gütmeyen kalıcı bir kuruluştur.” (1974)

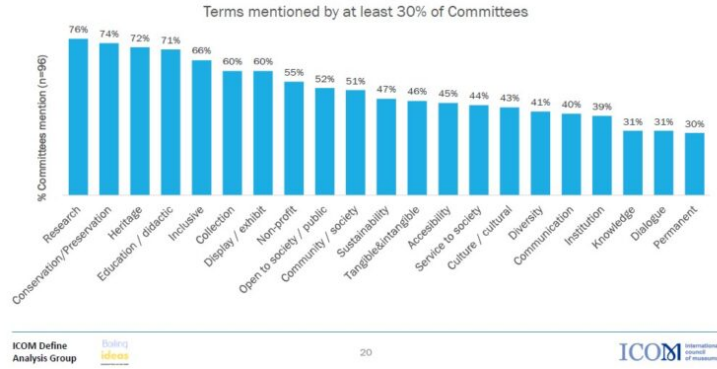
“Müze, kâr gayesi gütmeyen, kalıcı, topluma ve toplumun gelişimine hizmet eden, halka açık, “soyut” ve “somut” insanlık mirasını ve çevresini eğitim, çalışma ve eğlenme amacı için edinen, koruyan, araştıran, ileten ve sergileyen kurumdur.” (2007)

1946 yılındaki tanımda müze amacına ya da işlevine dair bir ibare bulunmamakta, koleksiyon yapmanın müzenin en temel görevi olduğuna vurgu vardır. 1974 yılındaki tanımda ise müzenin amacına, işlevine dair estetik haz, gelişim kavramları ile koleksiyonu koruma, aktarma ve araştırma önemsenmiştir. 2007 yılında ise müze tanımına soyut ve somut olmayan “yaşayan kültürel miras” kavramları eklenmiş, müzelerde sergilenecek koleksiyonların sınıflandırması nitelenmiştir.

“Müzeler, geçmiş ve geleceği değerlendirebileceğimiz, bu amaçla diyalog kurmamızı sağlayan, demokratikleştirici, kapsayıcı ve çok sesli alanlardır. Bugünün çatışma ve zorluklarını tanıyıp tanımlayarak, toplum adına korumakla yükümlü oldukları eserleri ve (kültür) örneklerini gelecek nesiller için güvence altına alır, her kesimden insanın (bu) kültürel mirasa erişimi için eşit haklar sağlar. Müzeler kâr amacı gütmeyen, katılımcı ve şeffaftırlar; insan onuruna ve sosyal adalete, bütün dünyayı ve insanlığı kapsayan biçimde eşitliğe ve iyiliğe katkıda bulunmak için toplar, muhafaza eder, araştırır, yorumlar, sergiler ve dünyadaki anlayışı bu yönde geliştirmek için çeşitli topluluklarla aktif olarak çalışır.” (2019)

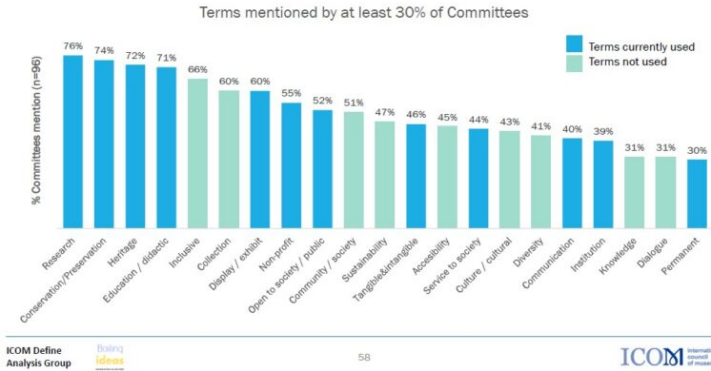
Overall Results: Top Terms mentioned

Total terms identified:
127

G: Bahsedilen En Önemli Terimlerin Grafiği

Conclusions: Top terms are a mix of the current, foundational terms and terms that propose new challenges

G: Mevcut, Temel ve Önerilen Terimlerin Grafiği

Grafiklerde verilen araştırma, koruma, miras, eğitim kavramları müze tanımında en çok kullanılan ilk dört terimdir. Kapsayıcılık ve koleksiyon terimlerinin de yüzdeliği fazla iken kullanımı artık tercih edilmeyen terim olarak değerlendirilmiştir. Mirası sergileyen, kâr amacı gütmeyen ve toplumla iç içe oluşu müze tanımında yüzdelik olarak ilk ona girmiştir. Kullanımı hala devam eden terimler olmaya devam etmiştir. Bu grafiklerdeki terimlerin oranına göre 2022 yılında yeniden bir müze tanımı yapılmıştır.

“Müze, somut ve somut olmayan mirası araştıran, toplayan, koruyan, yorumlayan, sergileyen ve toplumun hizmetinde olan, kâr amacı gütmeyen, kalıcı bir kurumdur. Halka açık, erişilebilir ve kapsayıcı olan müzeler, çeşitliliği ve sürdürülebilirliği teşvik eder. Eğitim, eğlence ve bilgi paylaşımı için çeşitli deneyimler sunar; etik, profesyonel olarak ve toplulukların katılımıyla çalışır ve iletişim kurar.” (2022)

2019 ve 2022 tanımları karşılaştırmalı olarak incelendiğinde 2019 tanımında miras kavramının niteleyicileri kaldırılmış miras kavramına geçmiş ve gelecek odaklı bakılmıştır. Mirasın gelecek kuşaklara aktarımı için merkez üssü konumda bulunan eşitlik, iyilik ilkeleri ile insanlığa katkıda bulunmanın amaçlandığı genel çerçevede bakıldığında müzenin hümanist ve evrensel bir tanımı yapılmıştır. 2022 yılındaki tanımda ise bu hümanist bakış çeşitlilik ve erişilebilirlik kavramı ile nitelenmiş, müzelerin geçmiş gelecek köprüsü sürdürülebilirlik terimi ile ifade edilmiştir.

1.1.2 Yaşayan Kültürel Miras ve Yaşayan Müzeler

Türkiye, 27 Mart 2006 yılında UNESCO tarafından 17 Ekim 2003 tarihinde yayınlanan Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi’ni imzalayan taraf ülkelerden biri olmuştur. Sözleşmede geçen somut olmayan kültürel miras kavramı geçmişten bize kalan ve geçmişin aktarıcısı olan insanın gelecek kuşaklar için koruyup, sakladığı gelenekler ve geleneklerin bilgisi şeklinde ifade edilmiştir. Sözleşmede yer alan tanım şu şekildedir:

“*Somut olmayan kültürel miras* toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekanlar- anlamına gelir. Kuşaktan kuşağa aktarılan bu somut olmayan kültürel miras, toplulukların ve grupların çevreleriyle, doğayla ve tarihleriyle etkileşimlerine bağlı olarak, sürekli biçimde yeniden yaratılır ve bu onlara kimlik ve devamlılık duygusu verir; böylece kültürel çeşitliliğe ve insan yaratıcılığına duyulan saygıya katkıda bulunur. (...)”

UNESCO’nun yıllar içerisinde yaptığı müze, miras, kültür tanımlarının dönüşümüyle 2003 yılındaki sözleşmedeki miras kavramının ele alınış şeklinde mirasın aktarılabilir bir bilgi olduğu vurgusu vardır. Mirasın aktarılabilir olması sürdürülebilirlik kavramı ile ilişkilendirilmiştir. Devamlılık duygusu veren ve sürekli biçimde yeniden yaratılan

gösteri sanatları, toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şölenler, doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar, el sanatları geleneği nitelendiği sürekli dönüşüm bu tanımdan yola çıkılarak “yaşayan” kültürel miras olarak da kabul edilebilir.

Yaşayan kültürel miras olarak kabul ettiğimiz kavramın niteleyicisinin yaşayan olması onu dinamik, sürekli kendini yenileyen, canlı hale getirmektedir. Kavramın yapısı gereği canlı halde olan “yaşayan kültürel miras” küreselleşmenin getirdiği tek tipleşmenin önüne geçilebilmesi için korunması gereken varlıklar olarak görülmektedir. Toplulukların kimliklerini güçlendiren kültürel çeşitlilik bilincinin artmasına katkı sağlayan ve sürdürülebilir kalkınmada önemli bir sözleşme haline gelen UNESCO SOKÜM Sözleşmesi ve ülkelerin çıkarmış olduğu kültür koruma yasaları buna örnek gösterilebilir. Güney Kore 1950’li ve 1960’lı yıllarda yaşayan kültürel miras kavramına gereken önemi veren ilk ülkelerden birisidir. Güney Kore, 1962 yılında Kültürel Mirası Koruma Yasasını geleneksel folklorun endüstrileşme karşısında yok olmasını engellemek için ulusal kimliği ve rejimin meşruiyetini arttırmak amacıyla çıkarmıştır. 1962 yılından günümüze kadar olan süreçte Güney Kore, Kültürel Mirası Koruma Yasasını üç defa yenilemiş ve 39 tane de kısmi değişiklik yapmıştır (Özdemir ve Öger, 2019:182). Güney Kore ulusal kanunlarını geliştirerek sürdürülebilir kalkınmaya yönelik yeni mevzuat analizi çıkarmıştır. Yeni mevzuatta 2030 hedefleri belirlenmiştir ve bu hedefler de yine sürdürülebilir kalkınmaya yöneliktir. (URL-1)

Güney Kore’nin SOKÜM de dahil kültürel mirası yasalarla koruma konusunda uzun bir geçmişe sahip oluşu, 2004 yılında ICOM tarafından Güney Kore’de düzenlenen “Müzeler ve Somut Olmayan Miras” temalı konferansa ev sahipliği yapması, 2006 yılından beri Kore Ulusal Halk Müzesi tarafından yayınlanan Uluslararası Somut Olmayan Kültürel Miras Dergisi’nin çıkarılmaya başlanması gibi çalışmalar Güney Kore’nin kültürel miras çalışmalarına öncülük ettiği yerel ve ulusal çapta yürüttüğü projeleridir.

2004 yılında ICOM tarafından Güney Kore’de düzenlenen “Müzeler ve Kültürel Miras” temalı konferansta Güney Kore, kültürel mirasın tanınmasını yeniden sağlamıştır. Kentleşme, modernleşme ve küreselleşme nedeniyle hızla zarar görmekte olan kültürel mirasın korunması ve deneyimlenebilmesi için en iyi yerlerden biri olan müzeleri de öncelikli kurumlar haline getirmiştir. Güney Kore’de kültürel mirasın müzede korunması

ve pratik kullanımı hakkında somut araştırmalar yapılmıştır. İlk olarak sergilenen nesnelere hakkında bilgi veren sergiler ve sergileme yöntemleri üzerinde çalışılmış, ziyaretçilerden alınan geri dönuşlere göre deneyim odaklı nesnelere ziyaretçiler tarafından keşfedildiği pratik sergileme yöntemleri araştırılmıştır.

“Kültürel mirasın dijitalleşmesi”, “müze sergisi kültürel miras”, “kültürel miras ve turizm” ve “kültürel mirasın küreselleşmesi” başlıklarının tartışıldığı 2004 konferansından günümüze kadar geçen süreçte kültürel mirasın kaynağına odaklanılması; Güney Kore’nin “yaşayan kültürel miras” felsefesini kültürel mirasın korunmasında yaklaşım olarak benimsenmesinde öncü olması tezin karşılaştırmalı örneğinde Güney Kore sečilmesinin öncelikli sebebini oluşturmaktadır. Güney Kore örneğinden yola çıkarak Türkiye’deki yaşayan müzelere kültürünün canlılığını göstermek için yapısal örnekler sunulacaktır.

1.1.3 Türkiye’de Müzecilik ve Yaşayan Müzelerle İlgili Araştırmalar

Osmanlı’da ulus kimliğini inşa etme faaliyetleri sonucunda Cumhuriyet döneminde de uluslaşma hareketleri hız kazanmış kurulan yeni devletin kendi kimliğini kazanması ve millet olma yolunda kimlik kazanma çabası tarihe dayandırılmıştır. Atatürk, Cumhuriyet’in ilanından sonra uluslaşma hareketlerini milli bir kimlik yaratma gayretiyle eğitimde, kültür politikalarında tarih ve kültür çalışmalarına önem vermiş ve öncülük etmiştir. Atatürk’ün gayretlerinden olan Türk Tarih Kurumu kurulmuş ve Cumhuriyet’in ilk yıllarında gerçekteşen tarih, arkeoloji ve müzecilik anlayışının yayılmasına katkı sağlayarak Cumhuriyet döneminde bilimsel bir ortamın doğmasına vesile olmuştur. Bu bilimsel ortamda Türk Tarih Kurumu Türk tarihi tezi bağlamında arkeoloji ve müze çalışmalarına hem hafriyat hem de neşriyat bağlamında katkı sağlamıştır (şahin, 2019).

Cumhuriyet Dönemi’nde yapılan hafriyat çalışmaları neticesinde ortaya konan Osmanlı Dönemi müzecilik çalışmalarına dair ulaşabildiğim en erken tarihli neşriyat çalışması olan Halil Edhem’in 1932 yılında Birinci Türk Tarih Kongresinde Müzeler bildirisinde, 1880 öncesi dönemde Yavuz Sultan Selim’den beri toplanmaya başlanan değerli

eşyaların, savaş ganimetlerinin ne kadar değerli ve kıymetli olduğunu III.Murat'ın bu hazineleri Yedikule hisarında sakladığını daha sonra da Topkapı Sarayı'na nakledildiğini Dominico isimli Kudüslü bir alimin bilgilerinden aktarmaktadır. Aynı şekilde II. Abdülhamit'in Yıldız Saray'ında müze adıyla anılan salonu bulunduğundan da bahsetmektedir. Orta çağın sonlarına doğru toplanan koleksiyonlar kilise ya da manastırda seçkin kişilerde bulursa da bu eserlerin muhafazası saltanat ve ihtişam göstergesi olduğundan her prenste “nadireler salonu” mutlaka bulunmaktaydı. Memleketimizde de nadir eserler ve Çin porselenlerinin muhafazasına gidildiği bu dönemi vurgulayan Halil Edhem bu eserlerin muhafazasının düşünce ve kavramsal olarak bizde ihtişam göstergesi olarak toplandığını vurgulamasa da Avrupa'da olduğu gibi eş zamanlı nadir eserlerin muhafazasının Osmanlı döneminde de gerçekleştiğini aktarmaktadır.

Enver Behnan Şapolya'nın Müzeler Tarihi kitabında da Türk Müzecilik tarihi 16. yüzyıldan başlatılmaktadır fakat bu asırda toplanan eserlerin müze teşkil etmediği 19. yüzyılda müzelerin oluştuğunu ifade etmektedir. Yavuz Selim döneminden itibaren imparatorların hazinelerinde saklanan, depolanan, biriktirilen yüksek sanat eserlerinin toplanması; Yıldız Saray'ında bulunan müzenin padişaha tesis edilmesi gibi unsurlar Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki antik eserlere verilen önemden kaynaklanmaktadır. Hem Halil Edhem hem de Enver Behnan Şapolya müzecilik tarihinin kavramsal olarak ortaya çıkışını 16.-17. yüzyılları arasında başladığından bahsetmektedir.

Halil Edhem Müzeler bildirisinde, Enver Behnan Şapolya Müzeler Tarihi kitabında, Remzi Oğuz Arık'ın 1953 yılında Türk Müzeciliğine Bakış kitabında 1846 yılında sarayın içinde Harbiye Ambarı denilen Askeri Müze olarak bilinen Aya İrini'de müzenin varlığından bahseder. Halil Edhem kavramsal olarak bu eserlerin antikalara itibar etmek ve onları bir yerde toplama şerefi olarak ilk asar-ı atika müzesi görürken; umumi müze kavramı olarak ortaya çıkışının ancak Cumhuriyet'in ilanından sonra gerçekleştiğini Cumhuriyet'in ilanına kadar “nadire kabineleri” olduğunu vurgulamaktadır. Cumhuriyet devrine kadar müzelerin hükümetin malı olduğunu ve bu müzelerin halka açık bırakılmadığı düşüncesi hakimdir. Halil Edhem yine bu düşüncesini desteklerken o dönemde Viyana Müzesi ve imparatorluğun çöküşünden yola çıkarak müze düşüncesi

problemine karşılaştırmalı örnek sunmaktadır. Enver Behnan Şapolya ise bu düşüncenin umumi bir müzenin teşkili olduğunu daha önceleri padişahın hususuna giren antikaların bu hususiyetten çıkarıldığı düşüncesinden yaklaşmaktadır. Remzi Oğuz Arık ise 1953 yılında Türk Müzeciliğine Bakış kitabında Osmanlı'da ortaya çıkan ilk müze teşebbüsünün bugünkü Türk müzelerinin ilk çekirdeğini ortaya koyduğunu belirtirken bu teşebbüsün nasıl ortaya çıktığının bir sır olduğunu Aziz Ogan'ın Türk Müzeciliğinin 100. yıldönümü kitabından alıntılarlamaktadır. Müze düşüncesinin temelini ortaya çıkış düşüncesini ise Türkiye'de yapılan hafriyat çalışmaları olduğunu ve bu hafriyatlar sonucunda müzeciliğin ilk teşebbüslerinin ortaya çıktığı öne sürmektedir.

Osmanlı döneminde müze anlayışının ortaya koyduğu temel sorun ise hafriyatlarda elde edilen eserlerin kaçırılmasıdır. Bu sorunun yaratmış olduğu temel düşünce ise Osmanlı döneminde hazırlanan nizamnamelerden kaynaklanmaktadır. Halil Edhem, Enver Behnan Şapolya ve Remzi Oğuz Arık bu nizamnamelerin değişiminin zorunlu olduğundan bahseder. 1869 yılında Müze-i Hümayun adıyla anılan ilk müzede, Galatasaray'da Goold müdürlük yapar daha sonra Ahmet Vefik Paşa bir Alman alimi olan Dethier'i müdür olarak tayin eder. Dethier hakkında Semavi Eyice, Dethier'in Boğaziçi ve İstanbul adlı eserinin giriş kısmına yazmış olduğu yazısında Dethier'in müze müdürü olmasıyla birlikte Türk müzeciliğinin gelişmeye başladığını belirtmektedir. Müzenin kuruluş aşamasını gerçekleştiren Dethier, 1874 yılı nizamnamesi ve hafriyatta ele geçirilen eserlerin kaçırılması ile bu dönemdeki hem müzecilik sistemini oluşturmuştur hem Osmanlı dönemi müzecilik sorunlarının temel problemlerini ortaya çıkarmıştır.

1889 yılında açılan Müze-i Hümayun' un başına Osman Hamdi'nin geçmesiyle düzenlediği yeni nizamname müzecilik çalışmalarına içerik ve malzeme olarak yeni bir boyut ve hız kazandırmış; Remzi Oğuz Arık'ın deyimiyle müzecilik alanının ikinci devresi olan kültür muhafızlığı devri Osman Hamdi ile başlamıştır. Müze içeriklerinin ve toplanan malzemelerin artması, korunması ile yeni bir boyut ortaya çıkmış olsa da ele alınan malzemelerin bir metodolojisinin olmayışı dönemin müzecilik çalışmalarının temel problemini oluşturmaktadır. Osman Hamdi sayesinde müzelerin değişimi ve dönüşümü uygulamada gerçekleşse de dönemin siyasi atmosferinin yaratmış olduğu bağlam müzelerin teorik ve metodolojik olarak gelişmesini engellemiştir.

Cumhuriyet Dönemi'nde Türk tarih tezi bağlamında oluşturulan bilimsel ortamda Türk Tarih Kurumu'nun başlıca çalışmalarından biri olan en eski devirlerden başlayarak Anadolu tarihinin aydınlatılması için geziler ve kazılar yapılması, tarihi anıtların korunması Anadolu coğrafyasının arkeolojik kültür envanterinin tamamlanmasına dair atılan adımlardır. Anadolu coğrafyasında ortaya çıkarılmak istenen eserler aslında bu coğrafyada yaşayan insan topluluklarının hatıralarıdır. Bu hatıraya sahip çıkma gayesi vatan gerçeğinin aslında kendisidir. Vatan gerçeğini bilen nesilleri beslemek, vatanın kuruluşu için gerekli olan tarihi öğretmek milletin yaşadığı coğrafya dahilinde kendini benimsemesine ve bu coğrafyaya kendini adanmasını sağlar. Tarihin bu şekilde ayakta kalmasına, nesillerin zihnine çivili kalmasına sebebiyet verecek olan da tarihin aydınlatılmasıdır (Arık, 1947).

Tarihin aydınlatılması için Cumhuriyet Dönemi'nde başlatılan tarih bilinci sayesinde arkeolojik kazılar önem kazanmış ve bu kazılarda çıkarılan eserlerin sergilenişi millete kendi tarihini görebilme yetisi kazandırılmaya çalışılmıştır. Bu dönemde yapılan müze çalışmaları ulus olma çabası ile yapılmıştır. Uluslaşma amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmaların ülke genelinde bir genelge ile başlamasını Sema Demir (2017) müzeolojik olarak devletin artık bütüncül bir bakışı yakalamış olmasına dayandırmaktadır. Bütüncül bir bakış açısının yakalanması ile müzelerin yönetsel ve teorik olarak tarihi-coğrafi yöntemden uzaklaştığının göstergesidir. Bu düşünceden uzaklaşılsa da etnografya müzesinin ilk dönemlerinde sergilenme yöntemi tarihi-coğrafi bağlam çerçevesindedir.

Kazandırılmaya çalışılan ulus olma düşüncesinin kaynağını besleyen, Atatürk devrinin politikalarının temelini oluşturan bu düşünce sistemi Türk Derneği, Türk Yurdu Cemiyeti ve Türk Ocaklarının programlarıdır. Müzelerin önemi, müzelerin etnografik ve folklor malzemesi olarak değerlendirilmesi cemiyetler sayesinde gerçekleşmiştir. Ziya Gökalp'in bu dönemde "Ocaklar Ne Yapmıştır, Vazifesi ve Gayesi Nedir" temalı verdiği konferans bu dönem çalışmalarında müzelerin etnografik ve folklorik malzeme sergileme düşüncesinde olması gerektiğini vurgulamaktadır. Sema Demir'in "Sözel Belleğin Müzede Sergilenişi" doktora tezinde aktardığı ifadeyle Ziya Gökalp, milli harsın müzeler dahilinde ortaya çıkarılabileceği ve korunabileceği; bu bağlamda milli müze ve etnograf müzesinin ne olduğunu karşılaştırarak bahsetmektedir. Milli müze ve etnografya müzesi

ayrımına ilk kez değinen Ziya Gökalp bu çalışmasıyla etnografya müzesinin tanımlamasını, ne olması gerektiğini ve neleri içermesi gerektiğine değinerek müzecilik çalışmalarının folklor alanı dahiline girişine zemin hazırlar. Tarih bilinci ve arkeoloji çalışmaları ile sınıflandırılmaya başlanan müzecilik çalışmaları dönemin siyasi atmosferi, sosyal ortamı, kültür politikaları ve uluslaşma gayretiyle kendine yeni bir disiplin alanı keşfetmiş olur.

Hamit Zübeyir Koşay 1945 yılında “Halk Müzeleri” adlı yazısıyla yeni bir müze tanımını ortaya atar. Daha önce ortaya konan milli müze, etnografya müzesi tanımlamalarının yanında halk müzesinin ne olduğunu tanımlayarak halk müzesi kavramının temsil ettiği bağlamını; Avrupa’da halk müzelerinin oluşma şeklinden bahsederek Türkiye’de açık hava müzesi kurma düşüncesinden ilk kez bahseder. Yazısında müzelerin işlevlerine değinerek Türkiye’de bu müzenin konumu itibariyle Ankara’da olması gerektiğini de belirterek müzenin vereceği işlev ile konumunun birbirini tamamlaması gerektiğine değinir. 1947 yılında “Türk Halk Müzesi” adlı yazısında ise müzenin ana programını çizmekle beraber müzenin bölümlerinin sınıflandırmasını yapmış ve eserlerin teşhiri konusunda metodolojik olarak tarihi ve mukayeseli bir yaklaşım sergilenmesi zorunluluğundan bahsetmiştir. Koşay 1958 yılında “Açık Hava Halk Müzeleri ve Türkiye’de Açık Hava Halk Müzesi’ni Kurma İmkanları” yazısında da Avrupa ülkelerindeki Açık Hava Müzelerinden örnekler vererek kurulacak müzenin nasıl olması gerektiği düşüncesine çözümler getirmiştir. İçerik, malzeme, kullandığı yöntemler dahilinde Hamit Zübeyir Koşay müzelerin folklor bağlamına girmesini sağlamıştır. Müzelerin bağlamsal yapısının değişimine ayak uydurmaya çalışarak kapsamının değişmesine en büyük katkıyı sağlamıştır; halk müzelerinin, açık hava müzelerinin düşüncesinin yerleşmesinin öncüsü olmuştur. Ayrıca bu müzelerin nasıl bir sisteme sahip olması gerektiğini, nerede kurulması gerektiğini ortaya atarak oluşturulacak halk müzesinin temel problemlerini karşılaştırmalı yaklaşımlar çerçevesinde ele almış ve halk müzelerini folklor disiplinine yerleştirerek katkı sağlamıştır.

13-15 Haziran 1985 tarihli “Folklor Açık-Hava Müzelerinin Türkiye’de Kurulma İmkanları Sempozyumu Bildirileri” kaynağında Hamit Zübeyir Koşay’dan sonra aradan geçen 20 yıl süresince açık hava müzelerinin hala kurulamadığı bahsedilmekle bu

bildirilerde ele alınan konuların genel eğilimi müzelerin mimarisi üzerine olmuştur. Müzenin içeriğinin işlevine, ilkelerine dair bildirileri Orhan Acıpayamlı ve Mehmet Önder sunmuştur. Bu sempozyumda mimari olarak şekli, yerleşeceği gibi konular yer alırken açık hava müzelerinin temel çekirdeği bağlamsal olarak atılmıştır. Daha önceleri teori üzerinden giden bu düşünce faaliyete geçmeye hazır şekle gelmiş olsa da bu düşünceler dönemin siyasi atmosferi, kültür politikaları sebebiyle askıda kalmıştır.

2003 yılında Gazi Üniversitesi THBMER “Türkiye’de Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyumu Bildirilerinde ise 1985 yılında gerçekleşen sempozyumun içeriğinden farklı olarak müzede sergilenecek ürünlerin temsiline yönelik çalışmalar yapılmıştır. Sergilenecek ürünlerin bağlamsal yaklaşımı değerlendirilmiş olup Türk kültürü üzerine kurulacak olan müzenin hala neden olmadığı sorunları üzerine durulmuş ve sempozyumun da ana konusu olan böyle bir müzenin oluşması dahilinde kavramsal çerçevesinin nasıl olacağı sorusunu sorgulayan Ayşen Savaş olmuştur.

2010 yılında ise Sema Demir “Sözel Belleğin Müzede Sergilenişi” doktora tezi ile müzecilik çalışmalarının bağlamına iktidar ve gelenek düşüncesi içerisinde belleğin kültürel politikalar dahilinde incelemiştir. 2012 yılında ise “Kültürel Bellek, Gelenek ve Halk Bilimi Müzeleri” yazısıyla müzelerde sergilenen eserlerin temsilinin ne olduğu konusunda yapısal bir eleştiri getirir. Gelenek ve sürdürülebilirlik bağlamında incelenen müzelerin teorik olarak değişiminin folklor dahilinde yeni bir icra mekânı oluşundan bahsedilmesi müzecilik çalışmalarına yeni bir çerçeve getirmiştir. Müzecilik çalışmalarının son dönemlerine baktığımızda içerik olarak müzenin nelere ihtiyaç duyduğu sorusu yöneltilerek temel problem müzelerin sergi mekânı olarak hangi düşünce çerçevesinde oluşturulduğu düşüncesi önem kazanmaktadır. Sema Demir 2013 yılında “Türkiye’de Açık Hava Müzeleri ‘Açıldı’ Açılıyor Açık Hava Müzelerine Yeni Bir Bakış” yazısıyla Türkiye’de bu alanda yapılmış çalışmaları irdelerken açık hava müzesinin kurulamama nedeninin başlıca sebebinin ideolojik olduğundan ve Avrupa’da gerçekleşen ulus devlet olma sürecinde ortaya çıkan Açık Hava Müzelerini bizdeki milliyetçilik okumalarıyla ilişkilendirilemeyeceğinden bahsederek bizde müzenin kavramsallaştırılacak düşüncesi olmadığı için oluşmadığını vurgular.

1.1.4 Önerilen Çözümleme Yaklaşımı

Tez çalışmasında yaşayan müzelerin yapısal açıdan incelemesinde kullanılan “ad, amaç, misyon, işlev, tür, kapsam, insan, mekân, yönetim, koleksiyon, sergi, etkinlik, ar-ge, eğitim, yayın, bütçe” sınıflandırması Prof. Dr. Nebi Özdemir’in 1985 yılında Folklor Açık-Hava Müzelerinin Türkiye’de Kurulma İmkânları Sempozyumu bildirilerindeki “Müze-Çocuk İlişkisi ve Çocuk Kültürü Merkezi ile İlgili Bazı Değerlendirmeler” çalışmasından yararlanılarak değerlendirilmiştir. Seçilen bu yapı çözümlemesi incelenen müzelerin genel hatlarını belirlemek ve bu bağlamda genel bir değerlendirme yapabilmek için kullanılmıştır. Güney Kore’nin “yaşayan kültürel miras” anlayışını benimsenmesinde ve kültürel mirasa yönelik yaptığı çalışmalarda öncü olması tezin karşılaştırmalı örneğinde Güney Kore seçilmesinin öncelikli sebebini oluşturmaktadır. Sınıflandırmanın her başlığında Güney Kore ve Türkiye’deki yaşayan müzeler hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Kullanılan bilgilerin ve verilen örneklerin değerlendirilmesinden bahsedilmiştir. İki ülkedeki yapı benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konmuştur. Türkiye’deki yaşayan müzelerin yapısına yönelik değişimler ise erişilebilirliği arttıracak, küreselleşmeyi sağlayacak ve sürdürülebilirliği teşvik edecek çerçevede örnekler ve öneriler verilerek açıklanacaktır.

2. BÖLÜM

TÜRKİYE VE GÜNEY KORE’DEKİ YAŞAYAN MÜZELERİN

YAPISAL ANALİZİ

2.1 AD

“Birleşip sevişmesi bazen imkânsız görünen insanlığın vicdanını yumuşatan, zıt kitlelerin aydınlarını çekinmeden içine çağırıp aynı sevgi çevresinde toplayan tek modern tapınak, müzedir. (...) Müze; bugünün ideal topluluğuna (yani millete) temel olan yurt gerçeğini de dünü ve bugünü ile aksettiren tek modern kuruldur” (Arık, 1947:2). Bu modern

kurulun yıllar içerisinde tanımı, yöntemi, bağlamı, kapsamı değişse de müze, toplumun tarihini aksettiren tarihten bağımsız düşünülemeyen bir mekân hâline gelmiştir. Bu mekânda tarihin ele alınış şekli yöntemsel olarak değişmekte ve işlevsel olarak farklı boyutlar kazanmaktadır. Müzelerde etnografik ve folklorik malzemelerin toplanıp sergileme düşüncesiyle milli şuurun maddi kültür ürünleri müze çalışmalarının zeminini oluşturmuştur.

Etnografya müzelerinin gelişme dönemi incelendiğinde müzeleri iktidar bağlamından ve politik işlevinden bağımsız düşünmek imkânsızdır. Güney Kore, II. Dünya Savaşı Dönemi işgalinden sonra hem siyasi hem sosyal hem de ekonomik anlamda yeniden iyileşme dönemine girmiştir. İyileşme döneminde bu doğrultuda Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) 1945 tarihinde ABD Askerî Hükümeti tarafından Ulusal Antropoloji Müzesi ismiyle belediye binasının anma salonunda kurulmuştur. 1950 yılında Ulusal Halk Müzesi ile Ulusal Müze birleştirilmiştir. İdeolojik olarak başlayan müzecilik dönemi kamusallaşarak işlevi değişmiştir. Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi ise 2003 yılında Ulusal Çocuk Müzesi ismiyle açılmıştır. İsmi 2010 yılında Çocuk Müzesi ismiyle değiştirilmiştir.

“Kültür, ekonomik sistemin/yapının temel alanı ve dinamiği olarak değerlendirilmektedir” (Özdemir, 2012:60). Kültürün ekonomik kalkınmada potansiyelinin artmasıyla kültürün ne olduğu ve kültür içeriklerinin neler olduğuna dair araştırmalar hız kazanmıştır. Kültür sektörleri gelişmeye ve içeriklerini yaratıcılık temelinde oluşturmaya başlamıştır. Kültürde yaratıcılığın ön plana çıkmasıyla hem kültürel bellek hem de kültürün yaratıcılarının hakları öncelikli hâle gelmeye başlamıştır. Kültürü besleyen kaynaklar, kültürel malzeme kabul ettiğimiz yaratıcı ürünler ekonomik alanda artık rekabeti olumlu yönde etkilediği için markalaşma, coğrafi tescilleme, patent alma gibi kültür yaratıcısının önemini arttıran konuların ön plana çıkmasına zemin hazırlamıştır (Özdemir, 2012).

Kültürde markalaşmayı ve coğrafi tescili Güney Kore'deki yaşayan müze anlayışını benimseyen müzelerin isimlerinde görmek mümkündür. Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi (춘천막국수체험박물관) hem deneyimi hem de ticari markalaşmayı

içermektedir. Chuncheon Makguksu Konseyi Tarım Derneği (춘천향토 막국수협의회 영농조합법인), Kore Patent Ofisi'ne 2007 yılında başvurmuştur. Tarım Derneği Şirketi, Makguksu (막국수) markasını kullanmakta ve üretilen Makguksulara üretim ve ham madde desteği sağlamaktadır. Böylelikle markalaşma sayesinde Chuncheon Makguksu (춘천막국수) kullanımı işletmelerde yasal yollardan gerçekleşmektedir. Ticari markalaşma sayesinde Chuncheon (춘천) bölgesi yerel ve küresel çapta ürünün tedarikini sağlamakta bölgenin önemli bir gelir kaynağı haline gelmesine olanak tanımaktadır.

Makguksu'nun (막국수) üretim bölgesinin Chuncheon (춘천) şehri olması kentsel marka yaratımı konusunda değerlendirilebilir. Makguksu'yu (막국수) bu bölgede özel kılan tohumu, tohumunun yetiştirilme şekli, pişirme araçları, yöntemleri geleneksel bilgiyi oluşturmaktadır. Bu geleneksel bilginin hem markalaşma hem de deneyim müzesi aracılığıyla korunması ve aktarılması Chuncheon (춘천) bölgesinin ekonomik açıdan kalkınmasına yardımcı olmaktadır. Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi (춘천막국수체험박물관)'nin “deneyim” içerikli etkinlikleri ve kullandığı isimle geleneksel bilginin aktarımı konusunda yerel medya desteği ile ünlenmekte; yöresel değerler çekici ve etkili içeriklere dönüştürülmektedir.

Seocheon Hansan Rami Kültür Merkezi bünyesinde hem kültür merkezi hem de ticari marka ve coğrafi tescili barındırmaktadır. Kültür merkezi müzeden daha geniş bir kavram olmakla tanım olarak iç içedir. Müzenin adlandırılması kültürde markalaşmayı ve tescili vurgulamaktadır. Chuncheon'da (춘천) bulunan Makguksu Müzesi gibi Hansan Rami de Secheon bölgesindedir. İki müzenin yönetim olarak belediye bünyesinde bulunması, ticari marka elde etmesi yerel kalkınmanın desteklendiğini göstermektedir. Tescili bulunan kültürel miras bölgenin kalkınmasıyla kültürel özgünlüğe vurgu yapar ve kültür turizmi için çekici hâle gelir. Hansan Rami ticari marka olmakla 2006 yılında Hansan Rami Derneği tarafından coğrafi işaret olarak da tescillenmiştir. Marka olarak sahibine hem mülkiyet hakkı vermesinin yanında coğrafi işarete sahip olarak Hansan Rami'nin üreticileri için ortak kullanım hakkı da doğmaktadır. Seocheon şehri bölgesel olarak kendi kültürel mirasını bu tescillerle korumayı da amaçlamaktadır. Kültür merkezi tescillenen bu mirasın aktarımını sağlayarak kitle iletişim aracı işlevini de yerine getirmektedir.

Müzelere ad seçimi müze yapısının temelini oluşturacağı için müzenin içeriğinden politikalarına kadar etkisini gösterecektir. Müzelerin temel yapısını oluşturan adlandırma ayrıca müzenin işlevi hakkında bilgi vermeli ve ziyaretçiler için merak uyandırmalıdır. Türkiye’de incelenen müzelerin isimlendirilmesinde baz alınan ortak terimler “yaşayan”, “miras” ve “kültürel miras” kavramlarıdır. Miras kabul edilen kültürün somut ya da somut olmayan ürünleri deneysel uygulama yöntemi ile sergilenmektedir. Ankara SOKÜM Müzesi dışındaki müzelerin “yaşayan” olması terimsel bir anlam ihtiva etse de SOKÜM Müzesi etkinlikleri, koleksiyonu, müze amaçları temel alındığında Yaşayan Müze, Yaşayan Kültürel Miras Müzesi, Yaşayan Miras Müzesi ile aynı amaca ve işleve hizmet etmektedir.

Görsel 1: Beypazarı Yaşayan Müze Girişi

Yaşayan Müze dışındaki Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi, Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Yaşayan Miras Müzesi isimlendirilmesinde miras kavramı, kültürel ve yaşayan bağlamıyla nitelendirilmektedir. Miras tanımı müze isimlendirilmesi

bağlamında değerlendirildiğinde toplumların yerini, kimliğini yansıtmaktadır. İletişim olarak mirasın sergilendiği açık hava müzeleri, halk bilimi müzelerini nesne odaklı olmaktan çıkarmıştır. Miras kavramı “yaşayan”, “yaşatılmaya ve korunmaya çalışılan” konumuna gelmesiyle müzelerin isimlendirilmesi niteleyici unsurlar barındırmıştır.

Miras kavramının ulusal kimliğin inşasında birincil görevi vardır. “Modern çağ, aidiyet ideolojisi ve devlet olma sürecinde meşrutiyet gücü olarak milliyetçilik anlatısının ortaya çıkmasıyla tanınır” (Onur, 2014: 306). Miras kavramının müze adlandırılmasında kullanımı aidiyet vurgusunu niteleyerek müze tanımında da bahsedilen topluma açık olma, hizmet etme amacını pekiştirmekte topluluklar ile müze arasında iletişimin erişilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Güney Kore ve Türkiye’de incelenen müzelerin adlandırılmasında Türkiye “yaşayan müze” ve “kültürel miras” kavramlarını hem adlandırmada hem de işlevinde kullanmıştır. Güney Kore’de bulunan müzelerin adlandırılmasında ise “yaşayan” ya da “kültürel miras”, “miras” kavramları kullanılmamış müzenin diğer yapısal unsurlarında işlevsel olarak kullanılmıştır. Güney Kore’nin Türkiye’deki müze adlandırılmasına göre en büyük farklılığı miras, somut olmayan kültürel miras kavramlarını kullanmamış olmasıdır. Bunun yerine “kültür” kavramı üzerinde durarak geleneksel kültürün kapsamını daha özele indirgemıştır. Geleneksel kültürün temsili ürünlerini bağlamı içinde ona özgü tek müzede inşa etmiştir. Güney Kore’de ulusala, belirlenen kitleye göre “çocuk” ya da kültürel mirasın kendisini vurgulayan özel terimler bilgilendirici ve çağrışımı yüksek kavramlar olarak değerlendirilebilir. Türkiye’de kullanılan miras, yaşayan miras, kültürel miras kavramları daha genel bir kapsayıcılığı ifade etse de çağrışım gücü yüksek, merak uyandırıcıdır. İki ülke karşılaştırılmasında her ne kadar müze adlandırılmasında “miras”, “kültürel miras” gibi kavramlar aidiyet duygusu geliştirse de müze mirası korumayı, yaşatmayı amaçladığı ölçüde “yaşayan” ve “koruyan” yerler haline gelmeye devam edecektir.

2.2. AMAÇ, MİSYON, İŞLEV, TÜR VE KAPSAM

G: Müze Amacı Logosu (URL-2)

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) müze tanıtımı bölümünde amaç, misyon ve kapsamını hem logo aracılığıyla hem de yazılı olarak belirtmiştir. Logo tasarımında kullanılan “yaşayan eğitim mekânı” (살아 있는 교육의 터전) vurgusu ile Kore kültürünün deneyimle “yaşayarak” keşfedilmesinin hedeflendiği belirtilmektedir. Bu vurgu ile Kore kültürünü, halk kültürünün müzede her an deneyimleme şansı bulunmaktadır. Müze sayesinde her an Güney Kore kültürünün kapısının aralanabileceği de ifade edilmiştir. Geleneksel toplumdaki günümüz Korelilerin yaşam kültürünü görüp yaşayarak deneyimleyebileceğiniz ve eğitimin temeli olmayı hedefleyen Kore Ulusal Halk Müzesi halk kültürünü araştırmak, korumakla da yükümlüdür. Amaç ve misyon belirlemede daha belirleyici ve spesifik olan Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) logo tasarımı yaparak amaçlarını öne çıkarmıştır. Bu müzenin daha profesyonel ve sistematik işleyişe sahip olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Bu durum ICOM 2022 tanımında öne çıkarılan müzelerin profesyonel olarak çalışır ilkesiyle de örtüşmektedir.

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) misyonlarını “yerellik”, “insanlarla iletişim kuran”, “dünyaya açılan” olarak belirlemiştir. Müzenin amaçları ile misyonları yeni müze bilimi ile örtüşmektedir. İdeal amaçları ve misyonu hedefleyen müzenin yönetim anlayışındaki ücretlendirme ve ziyaret saatlerinin uygunluğu, mekân seçimindeki

geleneksellik ve erişilebilirlik, folklor arşivlerine her an erişim imkânının olması; etkinlik, ar-ge ve eğitim içeriklerinin hedef kitlesinin genişliği, sürekliliği, deneyimlenebilir olması müzenin belirlemiş olduğu amaç ve misyonları yerine getirmiş olduğunu göstermektedir. Kore Ulusal Halk Müzesi amaçları doğrultusunda nesnelere sadece teşhir etmekle kalmamış işlevlerinin neler olduğunu, hangi amaçla toplanıp saklandığını Kore kültürü, Kore halk kültürü bağlamında ele almıştır.

Müze, Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ismini taşısa da müzede hedeflenen “yaşayan eğitim mekânı” olma anlayışını müzenin diğer yapılarında da görmek mümkündür. Müzenin kapsamı nesne merkezli bir yaklaşımdan çıkarak eğitici, kültürel işlevleri olan dinamik daha aktif bir mekân hâline gelmiştir. Koleksiyonların zenginliği, düzenlenen sergilerin “Kore”, “ulusallık”, “halk müzesi” kavramlarının hepsini içermesi müzenin hem amacına hem de adlandırması ile örtüşmektedir. Araştırmanın ilerleyen bölümlerinde incelenen müzenin diğer yapılarının içeriklerinin süreklilik içinde “deneyimlenebilir” olmasıyla “yaşayan eğitim mekânı” (살아 있는 교육의 터전) amacını yerine getirdiği bilgisine de ulaşılabacaktır.

Kore Ulusal Halk Müzesinin “Çocuk Müzesi” çocuklara sergi, eğitim, araştırma ve etkileşim gibi alanlarda çeşitli deneyimler ve hizmetler sunan bir mekândır. Yaş gruplarına göre her çocuğun seviyesine uyan deneyime dayalı Kore kültürü ve dünya kültürü içerikli sergilerin olması, çeşitli eğitim programlarının yürütüldüğü (müfredata ek, sergiye bağlı, aile eğitimi vs.) ve müzeyi ziyaret etmesi mümkün olmayan çocuklar için özel olarak süslenen bir otobüsün içinde eski eserlerin sergilendiği serginin işletilmesi gibi faaliyetler çocuk merkezli müze kurma amacını güçlendiren deneyim içerikli hizmetlerdir.

Çocuk Müzesi, çocuk dostu bir müze anlayışı için çocuğa dair materyalleri toplayıp koruyup ve bu içeriklerle çevrim içi ortamda etkinlikler düzenlemiştir. Dünyanın dört bir yanındaki çocuklarla ortak bir müze anlayışı oluşturmuştur. Bunun için değişim ve iş birliği yapmıştır ve müzede sergiler, eğitim ve materyallerle etkileşimli zengin bir deneyim alanına sahip olmuştur. Çocuk Müzesi'ndeki iki sergi alanındaki sergilerin etkileşimli olmasıyla da ziyaretçilerin bu zengin deneyim alanı olan sergilerde görmeleri,

duymaları, dokunmaları ve hissetmeleri de sağlanmıştır. Sahip olduğu bu zengin materyaller sayesinde de müzenin “toplumumuzun ve kültürümüzün geleceği olan çocukları çok çeşitli kültürel deneyimlerle kültürümüzün temsilcileri olarak büyümeleri için *olumlu bir ortam sağlama*” amacını yerine getirmektedir.

Interactive Exhibition for Children

The Children's Museum serves as a space of experience and learning where children can explore and participate in creative activities based on their understanding of traditional culture and multiculturalism. The two exhibitions of the Children's Museum are intended to be interactive, allowing visitors to actually see, hear, touch and feel. The displays are changed every other year. Permanent Exhibition Hall 1 on the first floor explores Korean traditional folk tales in an easy and enjoyable way, and Permanent Exhibition Hall 2 on the second floor is organized to provide various themes across cultures.

Permanent Exhibition 1 - <day, Hello!>

[PERIOD] April 28 (Wed), 2021 - March 12 (Sun), 2022

[VENUE] The Children's Museum of the NHK, 1st floor

[THEME] Sharing the value of being together through stories of various encounters in folk tales

[CONTENT] A total of 15 kinds of interactive media and hands-on programs

Permanent Exhibition 2 - <Galgory with Friends>

[PERIOD] April 28 (Wed), 2021 - March 30 (Wed), 2022

[VENUE] The Children's Museum of the NHK, 2nd floor

[THEME] I Love Myself

[CONTENT] 234 pieces of 157 items of dolls collected worldwide

12

G: Çocuklar için Etkileşimli Sergiler Kaynak: (URL-3)

“Kültürün tomurcukları”, “geleceğin mükafatı” ve “çocukların yetişebileceği müze” anlayışı ile “kültürel konuların” öğretimi “farklı kültürlerin deneyimlendiği”, “özgürce hayal etme” olanağının olduğu müzenin sloganı zihnin gelişmesini sağlayan, kültürümüzün geleceği olacak bir müzedir. Çocuk Müzesi olarak özgürce hayal etme imkânı sayesinde kültürün ve geleneğin aktarımı kültürel yaratma, icra, aktarım, deneyimleme ve içselleştirme süreçlerini değiştirmektedir. Geleneksel bilginin ve deneyimin müzede çocukların merakını gidererek, öğrenme isteklerini arttırarak yapılması sayesinde kültürel yaratma alanları çeşitlenmektedir. (URL-4)

“Mobilitenin hızlanması, kültürel açıdan olumlu gelişmeleri de beraberinde getirmiştir” (Özdemir, 2020:217). Kültürel yaratma alanını çeşitlendiren unsurlardan biri de sanal gerçekliktir. Sanal gerçekliğin önem kazandığı ve bu ortamda kültürün sınırının çizilemediği gibi belirsizlikler insanların farklı kültürleri tanımak, deneyimlemek istemelerine sebep olmuştur (Özdemir, 2020). İnternet ortamı da Çocuk Müzesi’nin yapmış olduğu gibi kültürel yaratma, icra, aktarım, deneyimleme ve içselleştirme süreçlerini değiştirmektedir. Çocuk Müzesi hem küresel bir ağ oluşturma hem de çevrim

içi ortamda etkinlikler düzenleme amacıyla teknolojiye uyum sağlamaktadır. Müze amacını vurguladığı etkinlikleri, sergileri düzenleyerek ar-ge çalışmalarıyla da geleceğin kültürel belleğini dijital ortama taşımakta, misyon olarak belirlediği geleceğin mükafatını şimdiden elde etmektedir.

Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi (춘천막국수체험박물관) deneyim ve yemeğin buluştuğu bir mekân olmayı hedeflemektedir. Makguksu (막국수) yaparken izlemenin, yapmanın ve yemenin eğlencesini deneyimlemek, müzede hatıralar oluşturmak müzenin amaçlarındandır. Chuncheon Makguksu Tarım Kurulu Derneği (춘천향토막국수협의회 영농조합법인) tarafından işletilen müzede Chuncheon Makguksu (춘천막국수) hakkında bilgi vermek, karabuğday ürünlerinin çeşitlerini tek bir çatı altında görebilmek ve Makguksu (막국수) yapmayı deneyimlemek amaçlanmaktadır. Müze amaçları doğrultusunda deneyime dayalı Makguksu (막국수) eğitimleri vermektedir. Bu eğitimde görerek, duyarak, dokunarak ve hissederek eğitimler gerçekleştirilmektedir. Böylece kültürel belleğin yeniden keşfedildiği, öğrenildiği, içselleştirildiği “yaşayan (etkileşimli, interaktif) müze” oluşturulmaktadır. Ticari bir gruba ait olan kapsamı, bağlamı hem eğitim hem de halk kültürü müzesi olan Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi (춘천막국수체험박물관) deneyime dayalı amacıyla türünü “yaşayan (etkileşimli, interaktif) müzeye” dönüştürmektedir.

Hansan Rami Kültür Merkezi ve Kimçi Müzesi'nin amaç ve misyonlarına internet sitesi üzerinden erişim sağlanamamıştır. Bu yüzden müzenin ve kültür merkezinin kapsamı işlevleri üzerinden değerlendirilecektir. Güney Kore 2011 yılında Hansan Rami, 2013 yılında Kimçi'yi UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklemiştir. UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi bağlamında Kimçi'nin ticari marka ve coğrafi işarete sahip olması, Hansan Rami'nin coğrafi işarete sahip olması işlevleri yönünden değerlendirilmiştir. Kültür merkezi ve müzenin eğitimsel, sosyo-kültürel işlevleri bulunmaktadır fakat müze ekonomik işleviyle ön plana çıkmaktadır.

Kimçi hazırlamanın kolektif uygulaması Kore kültürünü yaşatmakta ve korumaktadır. Müzede eğitimlerle desteklenen bu kolektif uygulamaların sürekliliği müzenin geleneksel bilgi ve deneyimden beslendiğini, gelenek kültürünün korunmasının amaçlandığını göstermektedir. UNESCO listesinde olmasıyla kimçi tek türleşmeden uzak Kore kültürünün bir temsili olarak UNESCO'nun kültürel miras listesi amacına hizmet etmektedir. Müze sitesinde kullanılan UNESCO logosu ve müze giriş, etkinlik biletlerinden elde edilen gelirin bir kısmının UNESCO tarafından küresel toplulukların projelerinde kullanılmaktadır. Tercih edilen bu yapı uygulaması müzenin özel bir müze olmasına rağmen kültüre gider alanı olarak bakılmadığının da göstergesidir. Coğrafi işaret ve ticari markalaşma konusunda Kimçi yasal olarak problemlerle karşılaşmaktadır. Hem UNESCO tarafından temsili listededir hem de Kodeks Alimentarius Komisyonu standartlarına uygundur. Müze bu temsillerin hepsini karşılamakta ve ar-ge çalışmalarıyla tanıtımını yaygınlaştırmaktadır. Başta ekonomik olmak üzere müze hem politik hem de kültürel işlev taşımaktadır. İşlevlerinin çokluğu ve niteliği sayesinde de müzenin amacı, misyonu ve kapsamı genişlemektedir.

Görsel 2: Beypazarı Yaşayan Müze Affan Dede'nin Dükkânı

“Müzede, iletişim ve etkileşim odaklı yaklaşımlar, geçmişi ziyaretçi için erişilebilir kılmanın bir yolu olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda müzenin ötesinde bir sahneye

dönüşen *Yaşayan Müze*, ziyaretçisini ise sadece seyirci olmaktan çıkarır” (Karaduman, 2017:228). Beypazarı’nda bulunan Yaşayan Müze’nin ziyaretçi politikasını Müze Tanıtım yazısından aktaran Karaduman müzenin deneyime odaklandığını vurgulamaktadır. Müzedeki sergileme yaklaşımları, koleksiyon ile izleyici arasında kurulan iletişim incelendiğinde müze izleyicisine ulaşmayı amaçlamaktadır. Seyircisini izleyici olmaktan çıkarılmasının amaçlandığı Beypazarı Müzesi’nde ziyaretçilerine müzenin maddi kültür ürünleriyle olan ilişkisine de rol vermektedir. Müzede Affan Dede’nin Dükkanında maddi kültür unsuru olan geleneksel oyunlar bulunmakta ve burada geleneksel oyunlar oynanmaktadır. Müze bu şekilde işlevini ve kapsamını genişletmektedir.

Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi’nin amacı somut olmayan kültürel mirasa ait değerleri araştırmak, derlemek araştırılan değerlerin korunması, tanıtılması, kuşaktan kuşağa aktarımını yapmak; kuşaktan kuşağa aktarılmak istenen bu değerlerin müzede yeni sergileme modelleri ile Ankara’nın kültürüne ve turizmine katkı sağlamaktır (Şimşek, 2015:52). Müzedeki sergileme tekniklerinin geliştirilmeye çalışılması, atölye çalışmalarının sürekliliği müzenin amacına hizmet etmektedir. Müzede Ankara’nın tarihi ve kültürel değerleri dinamik bir şekilde etkinliklerle desteklenmekte müzenin misyonunu yayarak toplumda farkındalık oluşturmaktadır.

Görsel 3: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Başoda

Ünye’de bulunan Yaşayan Kültürel Miras Müzesi misyonunu dinamik ve eğitici olmaya bunu da her yaştan insanı bir araya getirerek yaparak hedeflemektedir. Akbulut yüksek lisans tezinde kapsam olarak belirlediği Ordu kültürüne ait somut ve yaşayan kültürü gelecek kuşaklara aktaracak bireyleri ve bilinçli kentlileri yetiştirmeyi amaçlamıştır. Kent dışında ve kent dışında yaşayan ziyaretçilere ulaşarak müzenin kent turizmi tanıtımına katkıda bulunması da hedef olarak belirlenmiştir (2021, 46). Belirlenen hedefler doğrultusunda müzede mekân kullanımı, koleksiyon sergileme yöntemleri ve etkinlikler düzenlenmiştir. Karagöz perdesinde ziyaretçi ile interaktif gerçekleşen öğrencilere yaratıcılıklarını geliştirmeleri için perde arkasında doğaçlamalar yapılması, başodada Ünyeli kadınlara el sanatları dersi verilmesi gibi etkinlikler müzenin hedefleri doğrultusunda etkinlikler gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Bölgedeki somut ve somut olmayan kültürel mirasın tanıtılması, yaşatılması ve aktarılmasının ilke olarak belirlendiği insan odaklı Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi bu amaç doğrultusunda etnografik ürünler derlemiş, saha çalışmaları yapmış ve buna yönelik bilimsel toplantılar, çalıştay düzenlemiştir. Bu çalışmalar sonucunda kurulan müze misyon olarak etkileşimli, insan odaklı, dinamik felsefeyi benimsemiştir. Kurucusu olan Adem Öger bölgenin kültürünü öğrencilere aktarmayı bölgeye gelen yabancılara Türk kültürünün güzelliklerini yansıtmayı amaçlamıştır (Yıldırım, 2022:34).

Müze iletişimi çok kapsamlı, geniş ve disiplinli bir alandır. Müzede iletişim toplumla insanı ana paydada buluşturmakta ve müzenin dinamizmini oluşturmaktadır. Yaşayan Müzeler kültürel mirasın korunması, saklanması ve aktarılması amacıyla kurulmuştur. Yaşayan Müzeler kültürel mirasın ve kültürel mirasa etki eden turizmin, ekonominin, politikanın, sosyal yaşamın kitle iletişim aracı haline gelmeye başlamıştır. Çok işlevli bir alana hizmet eden yaşayan müzelerin amaçları doğrultusunda gerçekleştirdiği etkinliklerin sürekliliği iletişim temelinde incelendiğinde hem yönetim şeklini hem de koleksiyonlarını, sergileme yöntemlerini etkilemektedir. Okul gruplarının hedef kitlesi olarak belirlendiği etkinliklerin sürekliliği; Beypazarı’ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye’deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi’nde müze içi programından olan “Karagöz Perdesi” etkinliği örnekleri

iletişim odaklı ve interaktif gerçekleşmektedir. Bu etkinlikler yaşayan müzelerin amacına hizmet etmektedir.

Müzelerin amaçları arasında deneyim vurgulanmakta ve yaşayan mekân olma niteliği taşımaktadır. Karşılaştırılan iki ülkenin müzeleri de aynı amaca hizmet etmektedir. İki ülkenin müzeleri “yaşayan mekân, yaşayan müze” hedefini gerçekleştirmek için müzelerde etkinliklerini koleksiyon sergilemelerini bu doğrultuda yapmaktadır. Güney Kore’deki müzeler amaç ve misyon belirlemede daha belirleyici ve spesifiktir. Kore Ulusal Halk Müzesi’nin hizmet ettiği amaçlar logo tasarımında, Kimçi Müzesi’nde gelenekselin temsili listesinde bulunduğunu belirten ve korunmasını vurgulayan UNESCO’ya ayrılan bir odanın bulunması müzenin amaçlarını vurgularken müze yönetimine bütüncül yaklaştığının göstergesidir.

Küresellik kavramı iki ülke arasında müzelerin amaçları arasında en büyük farkı oluşturmaktadır. Türkiye’de Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi dışında incelenen müzelerin amaçlarında küresellik kavramı bulunmamaktadır. Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi’nde ise küresellik amaçlansa da Kapadokya’nın bölge olarak kültür turistini çeken bir alan içinde kaldığından küreselleşme amacı sadece ziyaretçi ile sınırlı kalmaktadır. Güney Kore’deki müzelerde ise küreselleşme Ulusal Halk Müzesi’nin uluslararası gezici sergileri, Çocuk Müzesi’nin “Kültür Kutuları”, Kimçi Müzesi’nin 1982’de gerçekleşen olimpiyat ile popülerleşmesinin ardından BBC, NHK, CNN gibi uluslararası kanallarda tanınması ve yine CNN tarafından dünyadaki en iyi 11 yemek müzesi kategorisine dahil olması küreselleşme amacına hizmet ettiğini ve müzenin diğer yapılarıyla örtüştüğünü göstermektedir.

ICOM, müzenin amaçlarının açıkça ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Müze amaçlarının müzenin sahip olduğu sorumluluklarla, yapısıyla örtüşmesi gerektiğini de belirtmektedir. Türkiye’de incelenen müzelerin ana amaçlarından biri iletişimdir. Türkiye’de incelenen müzelerin amaçlarına etkinlikler ve koleksiyon yoluyla ulaşılmıştır. Müzelere erişimin sağlanabileceği internet sitesinin olmayışı müze amacına ters düşmektedir. Halka açık olma niteliğini de geri planda bırakmaktadır. İletişim küresele ulaşmada da bir araçtır ama müzenin kendine ait siteye

sahip olmayışı müzenin amaçlarını, kapsamını ve işlevlerini de daraltmaktadır. Türkiye’deki müzelerde erişilen kaynaklarda amaç ve misyonların belirtilmesi fakat bunlara erişimin kısıtlı olması Güney Kore’de incelenen müzelerin yapısıyla farklılık göstermektedir. Güney Kore ve Türkiye karşılaştırmasında müzelerin amaç belirleme bağlamında Türkiye’deki müzelerin yapısında bu kısma daha az önem verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

2.3. İNSAN

Kore Ulusal Halk Müzesi Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı’na bağlı devlet idaresinde yönetilen bir müzedir. “Çocuk Müzesi” de Kore Ulusal Halk Müzesi’ne bağlı olduğundan merkezi idare tarafından yönetilmektedir. Güney Kore’de bulunan bu iki müze bakanlığa bağlı “ulusal” bir kurum olduğundan bünyesinde çalışan sayısı fazladır. Alanında uzman halk bilimi, antropoloji, sanat tarihi, pedagojik eğitime sahip çalışanlar ve akademisyenler bulunmaktadır. Ulusal bir müze olduğundan hedef kitlesi de oldukça geniştir. Hedef kitlenin aktif olduğu müze ya da merkezlerde müzenin tanınırlığı ve etkileşimi daha fazladır. Ziyaretçinin aktif katılımı için oluşturulan ücret politikaları, sergileme teknikleri, çalışma saatleri, proje yönetimi, kursların açılması müzelerin ya da merkezlerin yönetim ve yapı anlayışıyla doğrudan bağlantılıdır. Kore Ulusal Halk Müzesi ve “Çocuk Müzesi” bakanlık tarafından yönetilen bir kurum olduğundan belediye, kaymakamlık gibi yerel yönetimlerin mali desteğini üniversite, araştırma merkezi, enstitü gibi bilimsel kurumların akademik desteğini ve koleksiyon vakıflar, dernekler, UNESCO ve ICOM gibi ulusal, uluslararası kuruluşların da kitlesel ve küresel desteğini almaktadır.

Kimçi Müzesi, Kore'nin sağlıklı gıdalar konusunda kendini lider şirket kabul eden 1981 yılında kurulan Pulmuone Şirketi tarafından yönetilen özel bir müzedir. 1986 yılında müzeye büyük bir finans desteği sağlamıştır. 1987 yılında da müzenin yönetimini devralmıştır. Kimçi, UNESCO tarafından kültürel miras kabul edilmiştir. Kültürel miras kabul edildikten sonra müze, müze içerisinde UNESCO ve kültürel mirasa dair ayrıca bir oda düzenlemiştir. Müze için satın alınan biletlerin gelirini müze, Güney Kore UNESCO Ulusal Komisyonu’nun uluslararası proje desteğine ayırmaktadır. Müze içerisinde ve

UNESCO için ayrılan odada profesyonel küratörler, uzman eğitmenler bulunmaktadır. Şirket tarafından yönetilen özel bir müze olduğundan ziyaretçinin aktif katılımı için ücret politikasını makul düzeyde tutmakta ve alınan ücreti proje desteği için kullanmaktadır. Çalışma saatleri ve grupla, bireysel etkinlikler için de ayrı eğitimler düzenlemektedir. Müzenin marka imajı için uluslararası kuruluşlarla ilişki içinde olması da müzenin belirlemiş olduğu yönetim anlayışındaki ve yapısındaki nitelikleri oluşturmaktadır. Hem müze çalışanları hem de hedef kitle ziyaretçileri için bütüncül bir yapı geliştirilmiştir.

Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi, Tarım Derneği Şirketi tarafından yönetilen bir müzedir. Makguksu'nun ticari marka kabul edilmesinden sonra şirket tarafından destek sağlanarak müze kurulmuştur. Müzeye belediye, yerel yönetimler, tarım derneği ve diğer yerel kuruluşlar mali destek sağlamaktadır. Müze içinde sergi bölümünde çalışanlar profesyonel kişiler olmamakla müzenin deneyim bölümünde çalışanlar alanında eğitilmiş çalışanlardan oluşmaktadır. Yerel kuruluşlarla iş birliği içinde olsa da uluslararası kurumlarla etkileşim içerisinde değildir. Ziyaretçinin aktif katılımına yönelik deneyim bölümü dışında bahçesinde geleneksel oyunların oynanmasına imkân veren yarışmalar da yapan bir müzedir. Ücret politikasının cüzi miktarda ve ziyaret saatlerinin esnek olması belirlenen hedef kitleler için yeterli aktif katılımı sağlamaktadır.

Hansan Rami Kültür Merkezi yerel yönetimler tarafından kurulan devlet destekli müzedir. Bünyesinde Yaşayan İnsan Hazinesi tarafından Rami'nin üretim şekline dokuma süreci anlatılmaktadır ve etkinlikler düzenlenmektedir. Hem UNESCO hem YİH tarafından desteklenen kültür merkezinin uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde olduğu görülmektedir. Çalışanlar yaşayan insan hazinesi ve alanında uzman kişilerden oluşmaktadır. Kültür Merkezinin akademik, koleksiyon, emek desteği aldığı ve bu katkının sürekli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Kültür merkezi yapısıyla kurulduğundan gelişmiş bir halkla ilişkiler sistemi vardır. Ziyaretçilerin aktif katılımı için merkez içerisinde farklı sergileme yöntemleri ile deneyim atölyeleri bulunmaktadır. Çalışan sayısı kültür merkezi yönetiminde olduğundan oldukça fazladır ve donanıma sahip kişilerden oluşmaktadır.

Araştırmada incelenen müzelerden Ankara SOKÜM Müzesi ve Nevşehir Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi kamu tarafından desteklenen ve kurulan müzelerdir. Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi de belediye yönetiminde STK ile desteklenen bir müzedir. Beypazarı'nda bulunan Yaşayan Müze ise özel müzedir. Müzelerin yönetimde bulunan kadroları da dahil olmak üzere kurucuları ve çalışanları Türk Halk Bilimi mezunlarından oluşmaktadır. Yaşayan Müze'nin kurucusu Zehra Sema Demir, Yaşayan Kültürel Miras Müzesi müdürü İhsan Akbulut, Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi müdürü Adem Öger, Ankara SOKÜM Müzesi kurucu başkanı M. Öcal Oğuz bir halk bilimcidir.

Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi başlarda Müze Ev olarak belediyeye bağışlanmıştır. Müze içerisindeki eşyalar bağış yoluyla edinilmiştir ve etnografik anlayışla hizmet veren bir müze olmuştur. Belediye yönetiminde çalışan kadrolu sayısı 2 kişi olduğundan müzedeki etkinliklerde çalışanlar gönüllülerle sınırlı kalmıştır. Yaşayan Müze'de, Ankara SOKÜM Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nde çalışan uzmanlar, halk bilimi mezunlarından seçilen stajyerler, eğitimciler, geleneksel meslek ustaları şeklinde sınıflandırılabilir. Çalışanlar yaşayan kültürel mirasın tanıtımına, koleksiyonların sergilenmesine, alan araştırmasına katılarak ve etkinliklere destek vererek çalışmaktadır. Alan bilgisine sahip müze uzmanları ise atölye çalışmaları yapmakla ve dönemsel etkinliklere eğitmen olarak katılmakla yükümlüdür.

Görsel 4: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Eser Bağışı Yapanların Listesi

Yaşayan Müze’de, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi’nde bulunan koleksiyonların bazıları bağışçılar yoluyla elde edildiğinden müze bağışçıların envanterini de tutmaktadır. Hem bağışçılar kayıt altına alınmaktadır hem de bağışlanan eserlerin sözlü kültürü alanında uzman kişiler tarafından korunmaya devam etmektedir. ICOM müze tanımında vurgulanan kapsayıcılık, topluluk ve erişilebilirlik kavramlarının karşılığı müzede çalışan, müzeye destek veren, bağışta bulunan bireylerin yardımı ile gerçekleşmektedir.

Kamu kuruluşlarının desteğini alan ya da kamu kuruluşu tarafından yönetilen müzeler ya da kültür merkezleri etkinlik düzenleme, yerel ve ulusal ölçekteki kuruluşlarla iş birliği içinde olma, müzeye tanınırlık sağlama ve resmi işlemlerin yürütülmesi gibi konularda daha az sorun yaşamaktadır. Yerel yönetimler ve kuruluşlar hem mali hem kitlesel hem de akademik alanda; uluslararası kuruluşlar UNESCO, ICOM ya da Yaşayan İnsan Hazineleeri müzenin niteliğini ve tanınırlığını arttırarak küreselleşmesine katkı sağlamaktadır. Türkiye ve Güney Kore’deki müzelerinin kurucularının yönetim anlayışı ve destekçiler yönünden farklılaştığı görülmektedir. Türkiye’de müzelerde gerçekleşen etkinlik ve eğitimlerde üniversitelerden akademik anlamda destek Güney Kore’ye göre daha az gerçekleşmektedir. Türkiye’de Ankara’da bulunan SOKÜM Müzesi ve Nevşehir’de bulunan Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi’nde akademik anlamda uzmanların atölyeleri ya da etkinlikleri gerçekleşmektedir. Bu atölye ya da etkinliklerin içeriğini kültürel mirasın deneyimlenmesi oluşturmaktadır. Güney Kore örneğinde ise bu daha sistemattiktir. Uzun yıllardan beri devam eden araştırmaya dayalı etkinliklerden ve atölyelerden bağımsız bir eğitim içeriğidir. Halk bilimi, tarih, antropoloji, müzeoloji profesörleri ve profesyonel küratörler tarafından hem çevrim içi ortamda hem de yüz yüze eğitimler verilmektedir. Türkiye’de bulunan yaşayan müzelerin eğitici, dinamik misyonu bulunmaktadır. Hedef kitlesi itibariyle alanında uzman kişilere yönelik eğitimlerin olmayışı, eğitimlerin sayıca az oluşu ya da sadece sergileme yöntemlerine yönelik eğitimlerin oluşu yeterli değildir. Bu eğitimlerin içeriğine müzelerin eğitim bölümünde ayrıca değinilecek olup sonuç kısmında bu eğitimlerin nasıl olması gerektiği ile ilgili öneride bulunulacaktır.

2.4 MEKÂN

“Müzeciliğin 18.yüzyıldan günümüze kadar uzanan toplumsallaşma süreci, profesyonel stratejileri birbirini destekleyen üç temel çalışma alanına, araştırma, koruma ve iletişime yönlendirmiştir. Bu nedenle müze tasarımında nesnelere ait bilgilerin izleyiciye anlaşılır bir biçimde aktarılması dikkate alınmaktadır” (Ertürk ve Uralman, 2012: 277). İzleyicinin nesnelere ait iletişiminin dikkate alındığı yaşayan müzelerde eğitim ve iletişim ön plana çıktığından mekân tasarımı eğitim ve iletişim baz alınarak inşa edilmiştir. Mekânın işlevsel olarak temellendirildiği yaşayan müzelerde mekân tasarımı kısıtlı olmayan, geniş, toplumun kültürü ile iç içe geçen; sosyal alanları çoğaltan kamusal bir ortak alan yapısında olmalıdır.

İşlevsel halk bilimi kuramında en önemli süreç toplumu birleştirme işlevidir. Toplumun birleştiği yerde icra edilen folklor ürünü de bağlamsız hâle geldiğinde işlevsel olarak yok olacaktır (Çobanoğlu, 2019: 162). Toplumun birleştiği yer olan müzelerde hem mekân tasarımı hem kültürel etkinliklerle folklor ürünlerinin bağlamı yaşatılmakta, folklorun işlevi çoğaltılarak müzelerde icra olanağı bulunmaktadır. Bu bağlamda müze tasarımında hedeflenen toplumu birleştirme işlevi yaşayan müze anlayışını ortaya çıkarmaktadır. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ve Kore Ulusal Halk Müzesi’nin Çocuk Müzesi, Kimçi Müzesi, Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi (춘천막국수체험박물관), Hansan Rami Kültür Merkezi’nde folklor ürünleri bağlamı içinde icra edilirken geleneksel dışavurumlar sayesinde sosyal birleşme bu “yaşayan müze” anlayışı ile gerçekleşmektedir.

G: Kore Ulusal Halk Müzesi Giriş Kapısı

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ve Kore Ulusal Halk Müzesi'nin Çocuk Müzesi, Gyeongbokguk Sarayı (경복궁) içinde bulunmaktadır. Saray 1395 yılında kurulmuş 1592 yılında Japon işgali döneminde yakılmıştır. 1867 yılında yeniden yapılanmaya giren sarayın daha sonraki yıllarda müze olarak kullanılan bölümleri Eski İmparatorluk Mülk İdaresi ve Kültürel Miras İdaresi tarafından yönetilmiştir. Sarayın içinde müzeye ayrılan bina 4 Ekim 1966 yılında Kore Halk Pavyonu olarak Gyeonghoeru Pavyonu'nun (경화루) önünde bulunan Sujeongjeon Salonu'dur (수정전). Sujeongjeon Salonu (수정전) Kral'ın ofis olarak kullandığı salondur.

G: Kore Ulusal Halk Müzesi

G: Müze Dış Mekân (문·무인석)

G: Müze Dış Mekân Ochondaek Evi (오촌택)
Kaynak: (URL-5)

G: Geç Joseon Hanedanlığının orta ve üst sınıflarının yaşadığı geleneksel Hanok türlerini gösteren ev. Kaynak: (URL-6)

11 Nisan 1975 tarihinde Kore Ulusal Halk Müzesi, Ulusal Modern ve Çağdaş Sanat Müzesi binasına taşınmıştır. 17 Şubat 1993 tarihi itibarıyla müze şu an bulunduğu binasına taşınmıştır. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) 39,626.62 m² alana inşa edilmiştir ve 4 katlı tasarlanan bina toplamda 9,190.01 m²'dir. Müzenin içinde Sergi Alanı, Halk Bilimi Eserleri Arşivi bulunmaktadır. Müze bahçesinde de “Çocuk Müzesi” yer almaktadır. Müzenin bahçesinde geleneksel mimaride inşa edilmiş evler, Açık hava müzesini ihtiva eden ve 70-80 dönemini yaşatan “Anılar Sokağı” gibi ziyaretçilere yeni deneyimler kazandıran geniş bir alan vardır. (URL-6)

G: Kore Ulusal Halk Müzesi'nin “Çocuk Müzesi” Oyun Parkı

G: Kore Ulusal Halk Müzesi'nin “Çocuk Müzesi”
Kaynak: (URL-7)

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin “Çocuk Müzesi” (어린이박물관) 2003 yılında kurulmuştur. Müze içerisinde dört farklı köşe bulunmaktadır. Bu köşeler, müze lobisi, sergi salonu, Byeotdeuljae Deneyim ve Eğitim Merkezi (체험학습관 별들재) ve Kore mitolojisi temalı oyun alanından oluşmaktadır. Müzeye ek olarak oyun parkının olması çocukların oynaması için sağlıklı ve doğal bir ortam sağlamaktadır. Byeotdeuljae Deneyim ve Eğitim Merkezi (체험학습관 별들재) içerisinde ayrıca Eoulim (어울림 방) ve Onnuri (온누리 방) oyun odaları da bulunmaktadır. (URL-7)

G: Kore Ulusal Halk Müzesi'nin “Çocuk Müzesi”
Kaynak: (URL-7)

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ve Kore Ulusal Halk Müzesi'nin “Çocuk Müzesi” (어린이박물관) hem iç mekân hem dış mekân etkinlikleriyle ziyaretçilere sosyal bir alan sunmaktadır. Burada deneyimlenen geçmişi yad etme, geleneksel çocuk oyunlarını oynama imkânının bulunması, geleneksel ritüellerin ve halk oyunu etkinliklerinin bu alanda gerçekleşmesi müzenin mekân aracılığıyla sosyo-kültürel işlevini yerine getirdiğinin göstergesidir. Bu bağlamda geleneğin bellek mekânı olarak tanımladığımız müzelerde geleneğin sosyal bir ortamda yaşatılıp korunmasıyla da sürdürülebilirliğine şahit olmaktayız. Geleneğin ilişkide olduğu “yaşayan müzede” günlük yaşamda kaybettiği işlevi müzeyi ziyaret edenlerce insan ömrü kadar muhafaza edilme şansı bulmaktadır (Demir, 2012: 188-189).

G: Kimçi Müzesi Girişi
Kaynak: (URL-8)

G: Kimçi Yapma Sınıfı
Kaynak: (URL-9)

Kimçi Müzesi Pulmuone Şirketi'nin Insa-dong'taki 580 m² lik bir alanda 6 katlı binasının 3 katında yer almaktadır. 4. katta Kimçi Yolu, Kimçi Mekâmı, hediyelik dükkân, fermantasyon masası, Kimçi Sevenler Odası (김치 사랑 방); 5. katta Kimçi Yolu, Kimçi Çalışma Odası, 4 Mevsim Kimçi Odası, Kimçi Saklama Odası; 6. katta UNESCO SOKÜM'e adanmış oda, Kimçi Yapma Sınıfı, Kimçi Sanat Alanı (Kimchi Gongbang) ve Kimçi Tadım Odası vardır.

G: Kimçi Müzesi Etkinlik Görseli
Kaynak: (URL-10)

G: Kimçi Saklama Odası
Kaynak: (URL-9)

“Makguksu Deneyim Müzesi” 2006 yılının ağustos ayında Chuncheon bölgesinin turizm merkezi olarak gelişmesi ve Chuncheon’un yerel yemeği olan Makguksu’nun gelişmesine katkıda bulunmak için kurulmuştur. Müze toplamda 4.299 m²’den oluşmakla beraber taban alanı 1.245 m²’dir. Müze binası eski zamanlarda kullanılan geleneksel erişte makinesi şeklinde tasarlanmıştır. Binanın çıkış kısmında ise çocuklar için oyun alanı

bulunmaktadır. Bu alanda eski zamanlarda oynanan geleneksel Kore oyunları oynama imkânı vardır. Binanın bir bodrum katı ve iki üst katı vardır. Birinci katta bir sergi odası ve bir yönetim odası; ikinci katta ise bir deneyim odası, eğitim odası, tadım odası ve mutfak yer almaktadır.

G: Makguksu Deneyim Müzesi

G: Makguksu Deneyim Müzesi Sergi Odası
Kaynak: (URL-11)

Sergi odasında buğdayları toz hâline getiren büyük bir değirmen taşı vardır; karabuğday tarlalarının fiziksel ve karabuğday etkinlik analizi, işlenmiş gıdalar, karabuğday eriştelere ilişkin geleneksel pişirme süreci, çeşitli karabuğday ürünleri, gıda modellemeleri; sanal görüntüleme sistemleri ve panoramik grafikler ile bu katta gösterilmektedir.

Deneyim odasında ise karabuğday eriştelerini toplama süreci deneyimlenmektedir. Tadım odasında deneyim odasında yapılan karabuğday eriştelerinizi tadabilme imkânı da bulunmaktadır.

Toplum nezdinde kültür ve kültürün yarattıkları, toplumun en temel unsurudur. Toplumun belleği kültürle anlam kazanmaktadır. Kültürünü var etmek için çaba gösteren toplumlar da belleğini kaybetmek istemeyen toplumlardır. Belleğini kaybetmek istemeyen toplumlar kültürleriyle var olmak, yaşamak, kültürünü gelecek nesillere taşımak için bellek mekânları yaratma amacındadır. Kültürel belleğini bellek mekânları yaratarak kültür turizmine kazandırmak ve sürdürülebilir kalkınmaya destek olmak toplumu yaşatmaya çalışmak demektir. “... özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ulusal, bölgesel ve kentsel ekonomilerini kültür turizmini de kapsayan kültür ekonomisi temelinde yeniden oluşturdukları dikkat çekmektedir” (Özdemir, 2012:221). Kültürü korunması gereken bir yapı, gelir ve istihdam alanı, ekonomik kalkınmanın anahtarı olarak gören kültür turizmini kültür ekonomisi temelinde yeniden oluşturan ve gelişmiş bir ülke olan Güney Kore’de kültür turizmi faaliyetleri sosyo-ekonomik faaliyetlerden, kültürel sektörlerden beslenmektedir.

Kültür turizmini kullanarak bölgesel kalkınmada yerel kültürel ürünlerin ön plana çıkarılması bölgesel ekonomiyi canlandırmaktadır (Özdemir, 220). Güney Kore bölgesel kalkınmada yöresel mutfak/gıda alanını değerlendirmektedir ve yerel medya ile yörenin çekiciliğini arttırmaya çalışmaktadır. Chuncheon’da tüketimi azalan geleneksel yemekleri Makguksu’yu, küresele ulaşarak UNESCO miras listesi ile tescillediği Kimçi’yi kültür turizmi ile tanıtımını yapmaktadır. Kültürel ekonomik tanımlamalarla da yaşatmaya çalışmaktadır. Kimçi ve Makguksu Müzesi’nde deneyim mekânı yaratarak yerel kültürel ürünler olan bu folklor ürünlerini değişen sosyal koşullara bağlı olarak yöresel mutfak bağlamında Kimçi ve Makguksu Müzesi’nde tanınırlığı arttırmaktadır. Makguksu Deneyim Müzesi’nin mekân olarak konumunun yerelliği ile Kimçi Müzesi’nin küreselliği farklılıklarını oluşturmaktadır. Ziyaretçilerin deneyimden keyif almaları “yaşayan müze” amacını sergilediğinden hedef kitleye ulaşım müzenin itibarını da geliştirmektedir ve kültür turizmine katkı sağlamaktadır.

Hansan Rami Kültür Merkezi içerisinde bölümlere ayrılmış geleneksel mimari yapıda tasarlanmış tesisler bulunmaktadır. Hansan rami kumaşlarının ilk üretildiği yer olan Geonjisan Dağı'nın (서천 견지산성) eteklerindeki bu geleneksel yapı Moşigak (모시각) tarzındadır. Her meknn kendi içinde gruplara ayrıldığı alanlar ayrıca tasarlanmıştır. İnaş edilen bu mekânlarda Seocheon (서천) kültürü ve Hansan ince dokulu rami kumaşlarının üretim süreci hakkında bilgi vermesi için eğitim merkezi yer almakta ve halk merkezinde atölye çalışmaları, eğitimler yapılmaktadır.

G: Kültür Merkezi Görseli

G: Kültür Merkezi Planı

Hansan Rami Kültür Merkezi yukarıdaki planında gösterildiği gibi 9 ayrı bölümden oluşmaktadır. 8. ve 9. bölümler eğitim ve atölye alanını içerdiğinden kendi ilerinde ayrı bölümlerden oluşmaktadır. Bölümler sırasıyla Hansan Rami Sergi Salonu, Hansan Rami Dokuma Tanıtım Atölyesi, Rami Geleneksel Dokuma Tezgahları Bölümü (토속관), Tapınak (모시각), Geleneksel Halk Oyunu (Seocheon Jeosan Pal-eup Gilssam Nori) (서천저산 팔읍길쌈놀이 전수관), Hansan Rami Halkla İlişkiler Ofisi, Ziyaretçi Merkezi, Eğitim Merkezi ve El Sanatları Atlyesidir. Eğitim Merkezi 6 ve El Sanatları Atölyesi 5 ayrı bölümden oluşmaktadır. Burada gerçekleştirilen atyelere ise eğitim bölümünde detaylı şekilde değinilecektir. (URL-12)

G: Kültür Merkezi Görseli

G: Kültür Merkezi Görseli

G: Kültür Merkezi Dokuma Tezgh
Kaynak: (URL-12)

“*Yaşayan Müze*, geç dönem Osmanlı mimarîsinin seçkin örneklerinden biri olan Beypazarı konağında hizmet vermektedir. Temel duvarları taştan, geri kalan kısımları ahşaptan, kerpiç veya tuğla dolgudan yapılmış olan evler, dıştan sıvalı olup üstleri kiremit çatı ile örtülüdür. *Yaşayan Müze* olarak hizmet veren “Abbaszdeler Konağı” Beypazarı’nın ileri gelen ailelerinden Abbaszdelerin büyük oğlu Ali Bey tarafından yaptırılmıştır” (Karaduman, 2017:228). Yaşayan Müze 19. yüzyıl geleneksel mimarisine göre inşaa edilen 3 katlı konakta hizmet vermektedir. İlk kat hayat katı, ikinci kat ardak ve üçüncü çatı katı diğerk bir adıyla guşgana şeklindedir. Müzeyi dolaşırken geleneksel mimarinin yaratmış olduğu estetik ve incelik göze çarpmaktadır. Bu estetik mimarinin yaratmış olduğu nostalji ile ziyaretçiler gemişı yad etmektedir. Genç ziyaretçiler için ise ilgi çekici ve merak uyandırıcı olmaktadır. Müzenin bahçesinde dinlenebileceğiniz müze kahve de bulunmaktadır. Ayrıca konağın içerisinde Affan Dedenin Oyuncak Dkkn isimli ahşap oyuncakların satımının gerçekleştiği bir dükkân da vardır.

Görsel 5: Beypazarı Yaşayan Müze Girişi

Görsel 6: Beypazarı Yaşayan Müze 2.Kat

G: Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi Girişi

Kaynak: (URL-13)

“Altındağ Belediyesi, Ankara’nın önemli turizm merkezlerinden biri olan Hamamönü’nde aslına uygun bir şekilde restore edilmiş bir Ankara evini bedelsiz olarak, müze binasına dönüştürmek üzere Gazi Üniversitesi Türk Halk Bilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi’ne tahsis etmiştir” (Şimşek, 2015). Tahsis edilen bu binanın kaynak kişilerden derlenen verilere göre bahçesinde Serçe Dede Türbesi bulunduğunu Şimşek yüksek lisans tezinde ayrıca değinmiştir. Müze Çok Amaçlı Atölye, Gösteri Sanatları Atölyesi, Geleneksel Mutfak, Muhabbet Odası, Gelin Odası, Masal Odası ve Oyun Odası olmak üzere kültürel miras sözleşmesine uygun bölümlerden oluşmaktadır.

Görsel 7: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Girişi

Görsel 8: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Kaptan Server Bey Odası

“24 Mayıs 2013 yılında açılan Ünye Müze Ev (bugünkü adıyla Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi) Server Bey’e ait geleneksel bir Karadeniz Evi’dir. Mesleği gemi kaptanlığı olan Server Bey’in evine, yörede “Kaptan evi” denilmektedir” (Akbulut, 2022). Müze geleneksel olarak inşa edilen hem taş hem ahşap yapıdan oluşmaktadır. Taş zemin kat, ara kat ve 1.kat olmak üzere 3 katlıdır. Taş zemin kat içerisinde Ömer Çam’a atfedilen Gösteri Sanatları Odası, ara katta Murat Yılmaz’a atfedilen El Sanatları Odası, hayat katı denilen 1.katta evin sahibi olan Kaptan Server Bey’e ve Meliha-Ali Rıza Erüş’e ayrılan odalar bulunmaktadır. Bu odalar dışında maddi kültür ürünleri Beypazarı’nda bulunan Yaşayan Müze’de olduğu gibi oda yerleştirme yöntemi ile yerleştirilmiştir. Somut olmayan kültürel miras ise başodada halk hikayelerinin, masalların anlatıldığı insanı merkeze alan mekânda izleyici ile etkileşime girerek aktarılmaktadır.

G: Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi Girişi

G: Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi İç Mekân

Kaynak: (URL-14)

Doktor Hacı Nuri Bey Konağı olarak bilinen geleneksel Avanos evlerinin mimari özelliklerini taşıyan Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi 3 katlı inşa edilmiştir. Bölgeden çıkartılan taşlardan yapılmış taş yapıdan oluşan müzede hem maddi kültür ürünleri hem de somut olmayan kültürel miras sergilenmektedir. (Yıldırım, 2022) On oda şeklinde sergilemeler ve atölyeler gerçekleştirilmektedir. Müze içerisindeki odalarda Sözlü Gelenekler ve Anlatımlar, Gösteri Sanatları, Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenler, Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar, El Sanatları olmak üzere 5 ayrı bölüm şeklinde Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi'ndeki gibi SOKÜM sözleşmesine uygun oda düzenlemesi yapılmıştır.

Beypazarı'ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye'deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi müze binası olarak yöre halkının geleneksel mimaride tasarlanmış örnek evleri olarak gösterilebilir. Mimari olarak geleneksel yapıların kullanılması geçmişini hatırlatmaktadır. Yaşayan müzelerin sahip olduğu koleksiyonlarla birlikte geçmiş simgesel bir çağrışım yapmaktadır. Yaşayan müze anlayışı ile müze içerisindeki kat planlarının ve odaların düzenlenme şekli birbiriyle paralellik göstermektedir. Koleksiyonlar müze odalarında maddi kültür ürünleri ve somut olmayan kültürel miras ürünleri olarak ayrılmaktadır. Sergileme yöntemi olarak rehberin ziyaretçi ile etkileşimi ortak gerçekleşmektedir. Müze iç mekân düzenlemesinde incelenen dört müzede de hem klasik müzecilik anlayışından hem de insanı merkeze alan etkileşimli, uygulamalı anlayışa dair gösterimler ve düzenlemeler yapılmaktadır.

ICOM, müze tanımı için ülkelerden topladığı verilerin raporunda müzelerin isimlendirmesinde alan, mekân ve merkez kavramının kullanımın Asya ve Orta Doğu ülkelerinde daha fazla kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Asya ülkelerinde müze isimlendirmesinde alan (%36) ve merkez (%27) kullanımının oranları iken Orta Doğu ülkelerinde alan (%25) ve mekân (%25) terimlerinin kullanım oranlarıdır. İki ülkenin müzelerini “alan”, “mekân” ve “merkez” bağlamında üçe ayırmak ve değerlendirmek daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Güney Kore'deki müzelerin genişliği bakımından merkezi bir “alan” olduğu müzelerin işlev bakımından ise bir merkezi temsil ettiği görülmektedir. Türkiye'deki müzelerde ise hem “mekân” hem “alan” olarak müzelerin kullandığı görülmektedir.

Genişlik bakımından “alan” ve “merkez” kullanımı Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesi, Çocuk Müzesi, Chuncheon Makguksu Müzesi ve Hansan Rami Kültür Merkezi'nde görülmektedir. Kimçi Müzesi ise daha dar bir alanda bulunsa da yapılan etkinliklerin küresele ulaşması ve kurumlarla iş birliği içinde olmasıyla merkez olarak da nitelendirilebilir. Türkiye'de incelenen Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye'deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nde yer kullanımı ise hem “mekânı” hem “alanı” nitelediği görülmektedir.

Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi'nin ve Beypazarı'nda bulunan Yaşayan Müze'nin geniş bir konağa sahip olduğunu müzeleri ziyaretim esnasında deneyimledim. Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi'nin bahçesinin genişliği Beypazarı'nda bulunan Yaşayan Müze'nin iç mekânında bulunan dinlenme bölümü sayesinde ziyaretçilerin kendilerine ait bir alanı olmaktadır. Güney Kore'de bulunan Ulusal Halk Müzesi'nin sahip olduğu büyüklükte bir alana sahip değildir. Daha dar alanda mekân olma özelliği ön plana çıksa da müzeyi ziyaret edenler için bu genişçe konaklar cezbedici bir unsur olmaktadır. Yaşayan Kültürel Miras Müzesi'nin bahçesinde ve Beypazarı'nda bulunan Yaşayan Müze'de geleneksel oyunlar oynama, dinlenme, geleneksel mimarinin yaratmış olduğu nostaljik hislerle yaşanan zamanın farkında olma imkânı bu cezbedici unsurlardan birkaçıdır. Ziyaretim esnasında müzelerin dış mekânında gerçekleşen etkinliklerine denk gelmesem de geleneksel mimarinin ve konağın vermiş olduğu yaşanmışlık sayesinde geçmiş ve şimdi bu müzelerde bellek mekânı olarak yaşatılmaktadır. Müzeler bu işlevleri sayesinde alanlarına kimlik kazandırmaktadır. Böylece bu alanlar mekân olarak da nitelendirilebilmektedir.

Müzelerin mekân kullanımı Türkiye ve Güney Kore'de geleneksel yapılardan, geleneksel mimariyi temsilen inşa edilen yapılardan ya da çağdaş bina yapılarından oluşmaktadır. Türkiye'de bulunan yapılar özgün kullanımını sürdüren yapılar grubunda yer almaktadır. Bu yapıların çoğu konut olarak inşa edilen Kültür Bakanlığı tarafından kamulaştırılmıştır. Türkiye'de incelediğimiz müzelerin dördü de daha önce konut olarak inşa edilmiştir ve burada kültürel miras canlandırılmaktadır. Güney Kore'de bulunan Hansan Rami Kültür Merkezi dışındaki dört müze daha önce konut olarak kullanılmamış yapılardır. Ulusal Halk Müzesi geleneksel mimariyi temsilen özel olarak tasarlanmıştır. Çocuk Müzesi ve Kimçi Müzesi bir bina içerisine yerleştirilmiştir. Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi ise özel olarak tasarlanmış yeni yapılardır.

Türkiye'de olan yapıların gelenekselin sergilenmesinde “geleneksel mimari” temel alınmıştır. Bununla birlikte Güney Kore örnekleri incelendiğinde “geleneksel mimari” kültürel mirasın sergilenmesinde bir ön koşul olarak görülmemiştir. Ulusal Halk Müzesi örneği geleneksel mimariyi temsilen yeniden inşa edilen bir yapıdır. Müze bir “alana” konumlanmış olmakla bu alanda gelenekselin temsili müze içinde ve dışında

sergilenmeye devam etmektedir. Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi de Ulusal Müze’de olduğu gibi “alana” inşa edilmiş özel olarak tasarlanan çağdaş bir yapıyı temsil etmekte ve yine gelenekselin temsili gerçekleşmektedir. Gelenekselin temsili için geleneksel mimariyi temsil eden yapıların zorunlu olmasına gerek olmamakta müzenin “yaşayan” ve “deneyim” alanına sahip olması Türkiye’deki müzelerde daha öncelikli olmalıdır.

2.5. YÖNETİM

Kore Ulusal Halk Müzesinin (국립민속박물관) ziyaret saatleri dönemsel olarak belirlenmektedir. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ve bu müze alanı içerisinde bulunan Çocuk Müzesinin ziyaret saatleri aynıdır. Mart-Mayıs ilkbahar döneminde 09.00-18.00, Haziran-Ağustos yaz döneminde hafta içi 09.00-18.00 hafta sonu ve tatil günlerinde 09.00-19.00, Eylül-Ekim sonbahar döneminde 09.00-18.00, Kasım-Şubat kış döneminde ise 09.00-17.00 arasında gezilebilmektedir. Müzeye son girişler ise müze kapanış saatinin bir saat öncesinden gerçekleşmektedir. Kültürel aktivite yapılan günlerde ise her ayın son haftasında, cuma ve cumartesi gününde sergiler askıya alınabilmektedir ve müzeyi gezme süresi uzatılabilmektedir.

1 Ocak, Seollal (설날)(Ay takvimine göre ay yılı başlangıcı tatili) ve Chuseok (추석) (Kore Şükran Günü) zamanı müze kapalıdır. 29 Ekim 2021 tarihinden itibaren müzeye girişlerde rezervasyon yapma zorunluluğu kalkmıştır. Çocuk müzesinde ise online rezervasyon zorunlu tutulmakta ziyaretçi sayısı maksimum 50 kişi ile sınırlandırılmaktadır. Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi ve Kore Ulusal Halk Müzesinin (국립민속박물관) internet sitesinde müzeye ulaşım dair bilgiler de detaylı bir şekilde verilmiştir. Kore Ulusal Halk Müzesine (국립민속박물관) ve Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesine girişler ücretsizdir. Gyeongbokgung Sarayı (경복궁) için alınan biletle halk müzesi ücretsiz gezilebilmektedir. Müze içerisinde bulunan sergiler ve sergi turları için ayrıca ücret alınmamaktadır.

Kore Ulusal Halk Müzesi'nde (국립민속박물관) kalıcı sergiler ziyaret saatlerinde ücretsiz şekilde gezilebilmektedir. Günlük rehberli turlarda rezervasyona gerek yoktur ve bu turlar 60-90 dakika arasındadır. Turda bulunan kişiler 10-30 kişi arasında değişmektedir. Bu sergi turları COVID sebebiyle Aralık 2021 tarihine kadar durdurulmuştur. Şu anda 6 ve daha az kişi ile bu turlar tekrar yapılmaya başlanmıştır. Rezervasyona ihtiyaç duyulmadan gidilen turlarda Korece dışında anlatım yapılmamaktadır. 5 gün önceden yapılan rezervasyonlu rehberli turlarda ise İngilizce, Japonca ve Çince rehberli turlar yapılmaktadır. Bununla birlikte İngilizce, Japonca ve Çince anlatım yapan rehberli sergi turu ise haftanın belli gün ve saatlerinde yapılmaktadır. Daha fazla bilgi almak için sitede telefon numarası da bulunmaktadır.

Kore Ulusal Halk Müzesi'nde (국립민속박물관) tekerlekli sandalye ve bebek arabası ücretsiz bir şekilde kiralanabilmektedir. Müze içerisinde kafe, yerli ve yabancı folkloruna ait kaynakların bulunduğu kitap ve materyalleri görebileceğiniz bir kütüphane bulunmaktadır. Müzeye ait ürünlerin bulunduğu bir müze mağazası da vardır. Bu müze mağazasına online olarak da erişim sağlanabilmektedir. Yurt dışından da satın alma imkânı bulunmaktadır. Müzenin kütüphanesine erişim ise hafta içi 09.00-18.00 saatlerindedir. Kütüphanede bulunan kaynakların kopyalanma izni bulunmaktadır, online olarak kaynak taraması yapılabilmektedir. Ancak kaynaklara erişim izni ve kaynakların kopyalanması telif haklarına göre düzenlenmektedir. Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nde şu anda iki adet kalıcı sergi bulunmaktadır ve bu sergiler ücretsiz, ebeveynle gezilmektedir. Sergi alanı dışında kafe, müze mağazası ile Mitolojik Hayvan Parkı vardır. Bu mekânlar ziyarete açıktır. Mitolojik Hayvan Parkı'nda Kore mitolojisini simgeleyen ayılar, kaplanlar, atlar, tavuklar ve ejderhalarla karşılaşmaktadır. Çocuklar sesi, ışığı, tırmanış yapmayı ve mağarayı keşfetmektedir. (URL-15)

Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi (춘천막국수체험박물관) başkent Seul'den 2 saat uzaklıktadır. Seul'ün kuzeydoğusunda kalan Kangwon-do eyaletindedir. Müzenin 1. katı müze ve sergi, 2. katı deneyim ve keşif alanıdır. Müzenin ziyaret saatleri sezonun yoğun olduğu ve olmadığı döneme göre belirlenmiştir. Yoğun sezonda 10.00-17.00, yoğun olmayan sezonda 10.00-16.30 müze ziyaret saatidir. Makguksu'nun (막국수) yapıldığı deneyim ve keşif alanına giriş ziyaret saatleri farklıdır. Makguksu (막국수)

yemeği yapılan alan yoğun dönemde 10.00-16.30, yoğun olmayan dönemde 10.30-16.00 saatlerinde ziyaret edilebilmektedir. Müze ziyareti için rezervasyon zorunludur. Müzede park alanı bulunmaktadır ve 20 araç kapasitelidir. Müze pazartesi günü, Seollal (설날)(Ay takvimine göre ay yılı başlangıcı tatili) gününde ve Chuseok (추석)(Kore Şükran Günü) tatilinin üç gününde kapalıdır.

Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesine girişte ücretlendirme çocuklar için (7-12 yaş) bireysel 500₩¹, grup 400₩; 13-18 yaş aralığındaki gençler üniformalı askerler için bireysel 700₩, grup 600₩; 19-64 yaş aralığındaki yetişkinler için bireysel 1000₩, grup 800₩ olarak belirlenmiştir. Müzede Makguksu yemeğinin yapıldığı deneyim alanın ücretlendirmesi daha farklıdır. Deneyim ve keşif alanı 2 kişi ve üstü ziyaretçiye 5000₩, grup olarak 30 kişi ve üstü ziyaretçiye 4000₩ olarak belirlenmiştir. Deneyim ve keşif alanına gelenlere müze girişi ücretsizdir. Aile bireyleri ya da bireysel olarak deneyim ve keşif alanına geldiğinde rezervasyona gerek yoktur. Rezervasyon sadece grup olarak gelenler içindir. (URL-16)

Kimçi Müzesi haftanın altı günü açıktır. Salı gününden pazar gününe kadar 10.00-18.00 saatleri arasında gezilebilmektedir. Pazartesi günü, yılbaşı, Noel, Seollal (설날)(Ay takvimine göre ay yılı başlangıcı tatili) ve Chuseok (추석)(Kore Şükran Günü) zamanı müze kapalıdır. 26 Şubat 2020 tarihinde COVID-19 sebebiyle müze geçici olarak kapatılmıştır. COVID-19 pandemisinden önce müzede rehberli/rehbersiz sergi turları düzenlenmektedir. Profesyonel rehberli sergi turları öğrencilere günde 2 defa 11.00 ve 12.00 saatlerinde, yetişkin bireylere günde 1 defa 15.00 saatinde yapılmaktadır. Rehber olmadan gezilen sergi turları hafta içi ve hafta sonu 30 dakika boyunca günde 3 defa gerçekleştirilmektedir. Rehberin olmadığı turlara rezervasyonlu veya rezervasyonsuz katılım mümkündür. Kimçi Müzesi dahilinde bulunan Kimçi deneyimleme merkezinin sabah saatlerindeki rezervasyonları özellikle çocuklar içindir. Kimçi yapmayı deneyimleyen çocuklara ayrıca sergi alanı gezdirilmektedir. Sergiyi gezme süresi 30 dakika olmakla birlikte veli ile gezme zorunluluğu vardır. Kimçi yapmayı deneyimlemek isteyen ziyaretçiler için maksimum ziyaretçi sayısı 60 kişidir. 10 kişi üstü ziyaretçiler için

¹ 1000₩ ~ 14,52₺

rezervasyon zorunludur. 10 kişi üstü gelecek öğrenci gruplarının öğretmen eşliğinde gelmesi belirtilmiştir. 10 kişiden az kişi/ler için ziyaret saatinin öğleden sonra olması ayrıca tavsiye edilmiştir. Sitede ulaşım ve rezervasyon için iletişim bilgiler detaylı bir şekilde mevcuttur.

Kimçi Müzesi'ne ücretlendirmesi COVID-19 döneminden önce yaş gruplarına göre yapılmıştır. Müzeye girişlerde minimum yaş 36 aylık ile sınırlandırılmıştır. 36 aylık-7 yaş 2000₩, 8-18 yaş 3000₩, 19 yaş ve üzeri bireyler 5000₩ olarak belirlenmiştir. Yaş gruplarına göre 20 kişi ve üstü gelen katılımcılardan 1000₩ indirim yapılmaktadır. Müzeye giriş ücretleri internet üzerinden gerçekleşmekte ve bu biletlerden elde edilen kazancın bir kısmı UNESCO Güney Kore Heyeti'nin küresel paylaşım fonuna gitmektedir. Müzeye girişlerde 36 aylıktan küçüklerden, 65 yaş üstü Kore vatandaşından, engellilerden ve bakıcılarından, kreş/okul gezisi öğretmenlerinden ücret alınmamaktadır. Kimçi Müzesi'nin deneyim merkezinde gerçekleşen programlara öğrenci grupları ile gelen öğretmenlerden de katılım ücreti alınmamaktadır. (URL-17)

Seocheon Hansan Rami Müzesi'nin ziyaret saatleri yaz ve kış olmak üzere dönemselidir. Mart-Ekim döneminde 10.00-18.00, Kasım-Şubat döneminde 10.00-17.00dir. Müze yılın her günü açıktır. Sergi turu bulunmakta ve sergi turu kültür ve turizm rehberleri tarafından yapılmaktadır. Rehber eşliğinde gezmek için rezervasyon zorunludur, rezervasyon şekli ve yöntemi sitede bulunmaktadır. Müzenin, Hansan Rami deneyimi kazanabileceğiniz turları vardır bu deneyim turunda da rezervasyon zorunludur. Rezervasyon için bir hafta öncesinden bilgilendirme yapılmalıdır. Sitede ulaşım ve rezervasyon için iletişim bilgileri mevcuttur. (URL-18)

Görsel 9: Beypazarı Yaşayan Müze Kurşun Döktürme Odası

Beypazarı'nda Zehra Sema Demir tarafından kurulan Yaşayan Müze haftanın her günü 09.00-19.30 saatlerinde açıktır. Giriş ücretleri yetişkin 35₺ öğrenci 25₺ olmakla beraber 0-5 yaş aralığındaki çocuklardan ücret alınmamaktadır. Çocuk grupları ücretlidir. Müze içerisinde atölye etkinliklerinden ayrıca ücret alınmaktadır. Etkinliklerin ücretlendirilmesi Kurşun Dökme 150₺, Taş Baskı 50₺ ve Ebru 50₺ şeklindedir. Ankara SOKÜM Müzesi "Gazi Üniversitesi Türk Halk Bilimi Bölümü ve Altındağ Belediyesi iş birliğinde Ankara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen TR51/11/TUR/0202 kodlu "Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi" projesi kapsamında oluşturulmuştur" (Şimşek, 2015: 51). Ankara SOKÜM Müzesi çok katmanlı bir yapı ile Gazi Üniversitesi THBMER Müdürlüğü'ne, THBMER Müdürlüğü ise Gazi Üniversitesi Rektörlük birimine bağlıdır. Yönetim kadrosu personelinden müze müdür, müdür yardımcılığı halk bilim bölümü mezunlarından oluşmaktadır. Lisans öğrencileri, gönüllü müze çalışanları, stajyerleri bünyesinde barındırmakta ve yapılan aylık toplantılar THBMER Müdürlüğü'ne bildirilmektedir. Pazartesi hariç haftanın her günü açık olan müze 09.00-18.00 saatlerinde faaliyet göstermektedir.

Görsel 10: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Etkinlik Odası

“Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi, bugünkü yönetsel yapıya göre incelendiğinde, belediyeye ait bir yönetim otoritesine sahiptir. Belediyede, Müze Müdürlüğü birimi olmadığından, müzenin kendisine ait bir yönergesi de bulunmamaktadır” (Akbulut, 2022: 100). Yönetim olarak belediyeye ait olan müze her gün 09.00-17.00 saatlerinde açıktır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi (NEVKAM) Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi, belediye ve kaymakamlığın destekleri katkıları ile güçlenmiştir. Pazartesi tatil olan müze 09.30-17.00 saatlerinde açıktır. Girişler için 10₺ ücret alınmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı müze olduğundan müze kart geçerli değildir.

Yaşayan Müze dışındaki müzeler kamuya ait müzeler olduğundan ücretlendirme politikası daha yüksektir. Yaşayan Müze özerk bir yapıda kurulduğundan gelir gider dengesi müzeden karşılanmaktadır. Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi, Ünye’deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi’nde gerçekleşen uygulamalı etkinliklerden ücret talep edilmezken benzeri etkinliklerin Yaşayan Müze’de ücretli olması ziyaretçilerin müzeyi halk imajı konusunda negatif yönde etkilemektedir. Halk imajı yaratmada müzelerin logo kullanımı da olumlu ve olumsuz etkilere sahiptir. Müzelerin Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı olduğunu müze

girişlerinde gösteren logonun bulunması; Yaşayan Müze ve Ankara SOKÜM Müzesi'nin kişisel internet sitesi olmamasına rağmen Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı kurulan Türkiye Kültür Portalı açıklamalı bilgilerin yer alması müze yönetiminde halkın imajında saygınlık yaratmaktadır. UNESCO'ya dair logo kullanımı ve ayrıca temsili listede bulunan kültürel miraslar Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi'nde çerçeveletilmiştir.

Görsel 11: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi UNESCO Temsili Listeleri

Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Beypazarı'nda bulunan Yaşayan Müze'nin yönetim şekli birbirinden farklı olduğu için ücretlendirme politikası farklıdır. İki müzenin giriş ücretleri, etkinliklerin ücretlendirmesi de birbirinden farklıdır. Yaşayan Müze özerk bir yönetime sahip olduğundan giriş ücretlidir. Müze içerisinde bulunan her etkinliğin ücretli olması ise hitap ettiği ziyaretçi kitlesinin katılımını düşürmektedir. Müzede yapılan kısa anlatımlardan hemen sonra müze içerisindeki etkinliklere yönlendirilme de çok kısa süreli olmaktadır. Hem etkinliklere hem de koleksiyonlara yönelik kısa anlatımlar yapılmaktadır. Müzede geçirilen geri kalan sürede de serbest dolaşabilme imkânı vardır. Müzede gölge oyunu ya da geleneksel oyunlar ise hafta sonunda ya da belirli günlerde yapılmaktadır. Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ise ücretlendirme hususunda Yaşayan Müze'den ayrılmaktadır. Yaşayan Müze'de olduğu gibi müze içerisinde anlatımlar yapılmakta belirli günlerde etkinliklerin sıklığı artırılmaktadır.

Ankara SOKÜM Müzesi'nde UNESCO, bakanlık ve il destekli etkinliklerin gerçekleşmektedir. Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi, belediyenin Ünye Kültür Yolu Projesi ile tarihi ve kültürel değerlerin gün yüzüne çıkarılmasını sağlamış tarihi ve kültürel durak oluşturmuştur. Bu etkinlikler kamu destekli gerçekleşmiştir. Müze yönetimini doğrudan etkileyen bu desteğin müzelerin aktifliğine, saygınlığına, tanıtımına etki ettiği görülmektedir. Güney Kore ve Türkiye'deki müzelerden kamu kuruluşu desteği alan ya da yönetilen müzelere girişlerin çoğu ücretsiz gerçekleşmektedir. Sadece belli başlı etkinliklerden ücret talep edilmektedir. Mali desteği sağlanmış olan müzenin hedef kitlesi için bu cazip gelen ve aktif katılımını sağlayan bir unsurdur. Türkiye'de Yaşayan Müze örneğini özel müze kategorisinde incelediğimizde internette müzeye dair gelen ziyaretçi yorumlarında etkinliklerin ya da giriş ücretlerinin olumsuz etti yarattığı gözlenmektedir. Güney Kore'deki bakanlığa bağlı girişlerin ücretsiz gerçekleştiği rezervasyonun gerekli olduğu "Çocuk Müzesi" ne gelen yorumlar incelendiğinde ise talebin fazla olması ve rezervasyonların talebi yeterince karşılamadığı görülmektedir. Müzeye, müze etkinliklerine talebin fazla ya da az olması müzeye ücretli/ücretsiz girişler doğrultusunda hem olumlu hem de olumsuz etkilemektedir diye düşünülebilir.

2.6. KOLEKSİYONLAR VE SERGİLER

"Stephen Weil *Müze Yeniden Düşünmek (1990)* adlı kitabında müzelerin işlevleri ile amaçları arasında ayırım yapılmasını önermiştir. Koleksiyon yapma pratiği müzenin işlevidir ama koleksiyon yapmak daha geniş ve halk yararına bir *amacın* aracıdır. Dolayısıyla müzenin varlık nedeni insanların yaşamını etkileyerek önemli bir "kamu yararı" sağlamaktır" (Onur, 2014:586). Yaşayan müze anlayışının önem kazanmasıyla müzenin işlevini ve amacını tek bir çatı altında değerlendirme imkânı doğmuştur. Deneyimin ön planda olduğu yaşayan müze anlayışında koleksiyon yapma pratiği ve koleksiyon yapmak ortak paydada geleceğin yapılandırılması için geleneğin belleğinden yararlanmaktadır. Geleneğin yeniden yaratılarak kuşaktan kuşağa aktarılmasıyla da müzeler kamuya hizmet etmektedir.

ICOM, müzeler için etik kuralların olduğu maddeler belirlemiştir. Belirlenmiş olan bu etik maddeler koleksiyonları olan müzelerin toplumun yararı ve gelişimi, koleksiyonlarını koruması, sergilemesi amacıyla. Koleksiyonların elde edilmesi, elden çıkarılması, erişimi ve bakımı bu etik kodlarla korunmaktadır. Müzelerin sorumluluğuna verilen bu etik kodlar sayesinde müzeler insan merkezli ve iletişim temelli yaklaşımlarını müzelerin koleksiyonları üzerinden toplumun yararına hareket ettiğini gösterebilmektedir. Etik kodlar müzenin toplumdaki konumunu belirlemesine yardımcı olmaktadır.

Kore Ulusal Halk Müzesi'ndeki (국립민속박물관) koleksiyonları sergiler aracılığıyla incelediğimizde kalıcı, özel, çevrimiçi, ülke içi/dışı sergiler bulunmaktadır. Kalıcı sergilerin hepsi ve özel sergilerin birkaçı çevrimiçi sergi başlığı altında süreli/süresiz olarak sergilenmektedir. Müzede kalıcı sergi programı üç tanedir. Kalıcı sergiler Güney Kore'nin geleneksel yaşamını, bir Güney Korelinin gündelik hayatını ve Güney Kore'deki yaşam döngülerini anlatmaktadır. İlk sergi Güney Kore geleneksel yaşamı sabah, öğle, akşam ve modern, çağdaş olmak üzere kategorilere ayrılarak ikinci sergi Güney Kore'nin bir yılı mevsimlerle anlatılmaktadır.

Üçüncü sergi koleksiyonu bir Güney Korelinin doğumdan ölüme kadar geçirdiği evreler 11 ana başlık altında sergilenerek anlatılmıştır. Müzede kalıcı sergiler çevrimiçi ortamda açıklamalar takip edilerek gezilebilmektedir. Çevrimiçi gezilebilen müzede VR deneyimi de bulunmaktadır. Çevrimiçi gezilebilen sesli anlatımın bulunduğu müzede anlatımlar Korece'dir. Sergilerin video anlatımlarındaki açıklama kısmında Korece, İngilizce, Japonca ve Çince dil seçeneği de ayrıca bulunmaktadır. Müzenin sitesinde kalıcı sergiler kısmında açık havada sergilenen yapıtlar da bulunmakta ve bu 14 yapıtın açıklamaları Korece olarak açıklanmaktadır. Aşağıda kalıcı sergilerin VR linki ve bazı sergi anlatımı videoları paylaşılmıştır.

Kore Geleneksel Yaşamı (Kış)

Güney Kore'nin Günlük Yaşamı (Sabah)

Güney Kore Yaşam Döngüleri

Güney Kore Yaşam Döngüleri VR Deneyimi

“Müzelerin ana işlevlerinden biri eser edinmek ve onları gelecek kuşaklara aktarmak üzere korumaktır.” (URL-19) Ulusal Halk Müzesi’nde bulunan kalıcı sergiler müzenin koleksiyon elde etme amacına, erişimine hizmet etmektedir. Müzedeki sergi koleksiyonlarının hem kalıcı olması hem de geçmiş-şimdi-gelecek bağlamında sergilenmekte ve bu sergideki koleksiyonlara erişimin çevrimiçi ortamda da sağlanmaktadır. Ziyaretçi odaklı olması ve klasik müze anlayışındaki nesnelerin bilgi verme anlayışı ile sergiler düzenlenmektedir. Koleksiyondaki eserler hakkında bilgiler müze içinde verilmekte müzeye erişimi olmayanlar çevrimiçi ortamda videolar aracılığıyla öğrenebilmektedir. Sergi içinde klasik müze anlayışı benimsense de çevrimiçi ortamda koleksiyonların etkileşimli olması ön plana çıkmaktadır. Videoların Korece dışındaki dilleri de kapsamı koleksiyonların eriştiği kitleyi genişletmektedir. Müzedeki koleksiyonların kalıcı sergiler ile desteklenmesi, yaşam döngülerine yönelik Kore kültürü ve bayramlarına dair etkinliklerin yapılması; koleksiyonların bu müzede toplumla ilgili sorumluluklarını yerine getirdiği, gelecek kuşaklara aktarma amacıyla olduğu gözlemlenmektedir.

Müzedeki koleksiyonda yer alan objeler Kore kültürünü yansıtmakta ve bu objeler tarihi bağlam içerisinde işlevselliği ile aktarılmaktadır. Çevrimiçi etkileşimli ortamda Kore kültürünü, folklorunu tanıtmaya amaçlı paylaşılan videolar sayesinde mekân kısıtlaması olmadan öğrenme erişimi gerçekleşmektedir. Böylece müze sahip olduğu koleksiyonlarla kendi folklor arşivini oluşturmaktadır. Koleksiyonlarında bulunan eserlere ait video arşivleri kültürü teknoloji ile buluşturmuştur. Müzeye fiziksel erişim gerçekleşmeden çevrimiçi ortamda Güney Kore halk kültürünün dünyaya tanıtılması da müzenin kuruluş amacına hizmet etmiştir.

Müzenin özel sergiler bölümünde halk bilimi kapsamında sergiler vardır. Özel sergi koleksiyonları bölümünden 2021 ve 2022 yılına ait 3 sergiden bahsedilecektir. Bu sergiler sırasıyla “Pazarlar ve Gezici Komedyenler”, “Folklor Yaşamımızdır” ve “Kutsal Kaplan”. “Müzelerin, eğitimdeki rollerini geliştirmek ve hizmet verdikleri toplum, yer ya da gruptan daha geniş kitleleri kendilerine çekmek gibi önemli görevleri vardır. Toplumla etkileşim ve onların mirasını tanıtmaya, müzenin eğitsel işlevinin bütünleyici bir parçasıdır.” (URL-19) Müzelerin eğitsel ve toplumsal rolü değerlendirildiğinde Kore

Ulusal Halk Müzesi'nde sergilenen “Pazarlar ve Gezici Komedyenler”, “Folklor Yaşamımızdır” ve “Kutsal Kaplan” gibi özel sergiler konu ve işlev bakımından kültürel mirası tanıtmaya, eğitici işleviyle ön plana çıkmaktadır.

Nisan 2021 yılında Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) somut olmayan halk kültürü ürünlerinin deneyim alanlarını genişletmek için “gerçekçi video salonu” açmıştır. 7 Nisan 2021 başlangıç 28 Kasım 2021 bitiş tarihli “Pazarlar ve Gezici Komedyenler” sergisi 20. yüzyılın başında sanatını ve gösterilerini icra etmek isteyen sanatçıları bu video salonunda ilk kez gerçekçi videolar aracılığıyla günümüzle buluşturmuştur. Geçmişte pazar yerleri sadece tüccarların ve halkın bulunduğu bir yer değil aynı zamanda da bir eğlence alanıydı. Gerçekçi video salonunda da 20.yüzyıl somut olmayan halk kültürü ürünlerinin sergilendiği pazar yerleri canlı, 3D animasyon gibi teknikler kullanılarak yeniden sergilenmektedir. Bu sergide halk kültürünün bir parçası olan geleneksel oyunları pazar alanındaymış gibi deneyimleme imkânı bulunmaktadır.

G: Pazarlar ve Gezici Komedyenler Sergisi Video Gösterimi
Kaynak: (URL-20)

G: Pazarlar ve Gezici Komedyenler Sergisi Video Gösterimi
Kaynak: (URL-20)

G: Pazarlar ve Gezici Komedyenler Sergi Afişi
Kaynak: (URL-20)

“Folklor Yaşamımızdır” sergisi Kore folklorunun anlamını ve önemini keşfetmeyi amaçlamaktadır. 27 Nisan 2022 tarihinde başlayan sergi 5 Temmuz 2022 tarihine kadar sürmüştür. Hem özel sergi hem de çevrimiçi gezilebilen bir sergidir. Sitede yer alan sergi açıklamasına göre sergi 20. yüzyılda halk inanışlarının, Şamanizm’in, festivallerin, masalların, türkülerin vb. konularının ilgi çekmesiyle başlayan Kore folklorunun araştırma sürecinden, akademik bir disiplin oluşundan, halk kavramının değişmesinden bahsetmektedir. Sergide Kore’nin ilk halk topluluğu olan ve Joseon dönemindeki yaşamı, folkloru araştırmaları için kurulan Joseon Folklor Derneği’nin 1933, 1934 ve 1940 tarihli akademik dergileri de bulunmaktadır.

G: Sergiden Kare

G: Joseon Folklor Derneği Dergisi
Kaynak: (URL-21)

6 Nisan 2022 tarihinde başlayan 9 Ağustos 2022 tarihinde biten “Kutsal Kaplan” sergisi Kore Ulusal Halk Müzesi’nde (국립민속박물관) Kore’nin mitolojik simgesi olan Kore kaplanı ile alakalı ikinci sergidir. Kore kaplanı antik çağlardan itibaren dağ tanrısı olarak kabul edilmiştir. “Kaplan Ülkesi” sergisi kaplan temalı ilk sergidir. Kaplan temalı ikinci sergi 2022 Kaplan yılı olması sebebiyle yeniden yapılmıştır. Kötü ruhları kovan ve dağları yöneten, insanları koruyan bir dağ tanrısı olan Kore kaplanı 2022 yılında dijital sanatla canlı ve etkileyici bir şekilde tanıtılmaktadır. Sergi bölümü programı 2 bölümden oluşmakta ve her 15 dakikada bir tekrarlanmaktadır. Programın 5 dakikası videolardan 5 dakikası da interaktif etkinliklerden oluşmaktadır.

G: Sergiden Kare

G: Sergiden Kare
Kaynak: (URL-22)

Örnek olarak alınan bu özel sergilerin üçü “müzenin çekiciliği ve hizmet kalitesini arttırmıştır”. Sergiler halkın erişebileceği koşullarda, açıklanan bilgiler doğru, nesnel ve akademik düzeydedir (URL-19). Folklor arşivine katkısı da bulunan folklor sergisindeki koleksiyonlar akademik olarak bilimsel çalışmalara kanıt oluşturmaktadır. Gezici Komedyenler ve Kutsal Kaplan sergisi Kore kültürüne, tarihini ışık tutmaktadır. Hitap ettiği kitleye bilgiyi üretip iletmekte ve ziyaretçiler için sergi daha anlaşılır hale getirilmektedir.

“K-Müzeler Bölgeler Arası Ortak Sergi Planlaması” Kore Ulusal Halk Müzesi’nin (국립민속박물관) 2012 yılında düzenlemiş olduğu yerel müzelerle iş birliği yaparak yerel halkın kültüre erişme imkânlarının genişletilmesinin, ortak bir müze üssünün oluşturulmasının ve kaliteli sergilerin düzenlenmesinin amaçlandığı bir projedir. ICOM tarafından müzeler için belirlenen etik kodlardan biri de müzelerin halka hizmet etmesidir. Halka hizmet ederek halkın gelişmesini sağlamak, toplumla etkileşim içinde olmak müzelerin eğitsel işlevini ön plana çıkarmaktadır. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) koleksiyonlarını çeşitlendirmiştir. Ortak sergilerle müzenin neyi temsil edeceğini özel ve kamu kuruluşları ile halkın ihtiyaçlarının neler olduğunu müzede ele almayı amaçlamıştır. Müze hem ICOM etik kodları hem de belirlemiş olduğu amaç, vizyonu ile müze toplum ilişkisi kurmuştur. Bu düşünce zemininde sergiler aracılığıyla ziyaretçilerde merak duygusu uyandırarak ziyaretçileri müzeye çekmektedir.

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) sitesinde ülke içinde düzenlenen sergiler ve koleksiyonlar incelendiğinde 2012 yılından itibaren 55 adet sergi düzenlenmiştir. 2012 yılından itibaren yürütülen bu proje dahilindeki sergiler Kore tarihini, eğitimini, edebiyatını ve hayatını yansıtmaktadır. 2020 pandemi döneminde de Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığınca ortak yürütülen K-Müzeler Bölgeler Arası Ortak Sergi Planlaması dahilinde sergi yarışması düzenlemiştir. Yarışmaya seçilen sergilerden biri Bupyeong Tarih Müzesi’nde “Eski Şehir: Bupyeong Pazarı, Alışveriş Zamanı” 26 Ekim 2020 tarihinde başlamış ve 2 Mayıs 2021 tarihinde sonlanmıştır. Bupyeong Pazarı Güney Kore’nin Japonların sömürge döneminden sonra ticari ve ekonomik olarak özgürlüğüne kavuştuğu dönemde hareketlenmeye başlamıştır. Bu dönemden sonra Bupyeong

pazarında piyasayı elinde tutan tüccarlarca kurulan 7 mağazanın tarihi, değişimi ve Bupyeong halkının hikayelerinin sergide anlatılması amaçlanmıştır.

G: Sergi Afışı
Kaynak: (URL-23)

G: Sergi Görsele
Kaynak: (URL-23)

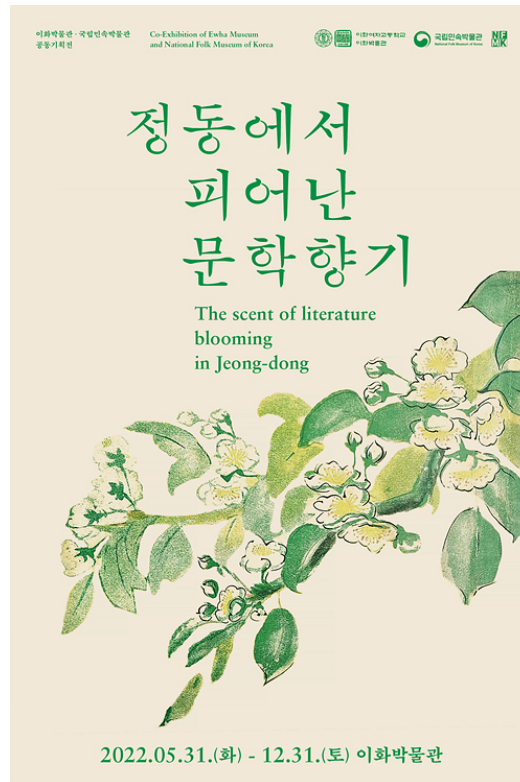

G: Sergi Görseli
Kaynak: (URL-23)

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin (국립민속박물관) 2012'den beri kamu, özel ve üniversite müzeleriyle ortaklaşa yürüttüğü "K-Müzeler Bölgeler Arası Ortak Sergi Planlaması" sergilerinden olan "Jeong-dong'da Çiçek Açan Edebiyat Kokusu", Ewha Kadın Üniversitesi bünyesindeki Ewha Müzesi'nde (이화박물관) sergilenmektedir. 31 Mayıs 2022 tarihinde başlayan sergi 31 Aralık 2022 tarihinde sonlanmıştır. Kore'nin modern anlamda kadınlar için kurulan ilk eğitim kurumu şimdiki adıyla Ewha Üniversite'sinde öğretmenlik yapan kadın yazar Shin Ji-Sik (신지식) öğrencileriyle birlikte edebiyat dergileri çıkarmıştır. Yazar, Lucy Maud Montgomery tarafından yazılan "Yeşilin Kızı Anne" adlı romanını Ayna (거울) adıyla çıkarmış oldukları dergide "Kızıl Saçlı Anne" olarak neşretmiştir. Öğrenciler ayaklanmaların süregeldiği ortamda bu kitapla Anne'yi umudun simgesi olarak seçmiştir. Böylece modern ve çağdaş yaşama geçişte geleneksel kültürün etkisinin hala sürdüğü Jeong-dong yazarlara ilham olmuştur. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) sitesindeki bu sergi anlatımına göre kadınlar arasında edebiyatın ilk filizleri atılmış ve böylece Ewha Okulu (이화학당) bahçesinde edebiyat şölenlerinin gerçekleşmesine zemin hazırlamıştır. Sergide 50'den fazla koleksiyon kullanılmış, edebiyata yön vermiş kadın yazarlar ve tarihçesi anlatılmıştır.

G: Yazar Shin Ji-Sik (신지식)
Kaynak: (URL-24)

G: Sergi Afizi
Kaynak: (URL-24)

G: Shin Ji-Sik (신지식) Çevirisi “Kızıl Saçlı Anne”
Kaynak: (URL-24)

“Müzelerin şekillenmeye başladığı 18.yüzyılda koleksiyonlar, eşsizlikleri, biriciklikleri ile müzelerin ön plana çıkmasını sağlayan kaynaklar olarak görülmüştür. Ancak günümüzde müzelerin topluma daha iyi hizmet vermek yönünde geliştirilmesi ve koleksiyonların korunmasına yönelik güvenilir bir kurum olarak görülmeleri için eşsiz koleksiyonlara sahip olması yeterli değildir” (Ertürk ve Uralman, 2012:42). Koleksiyonların çeşitliliği için yapılan ortak sergi çalışması müzeciliğe ilişkin yapılan çalışmaların verimini arttırmıştır. Belirli bir tema belirlenerek Kore tarihi ve edebiyatı alanında açılan bu sergiler sayesinde müzelerin üniversitelerle iş birliği içinde olması da müzenin itibarını, toplum nezdinde güvenini de arttırmıştır. Üniversiteler aracılığıyla oluşturulan bu koleksiyonlar müzenin akademik anlamda gelişmesine de katkı sağlamıştır. Üniversitenin bünyesinde bulunan bu koleksiyonların halkın erişebileceği koşullarda sergilenmesi de müzenin toplumla etkileşimini olumlu yönde etkilemiştir. Koleksiyonların içeriğinin eşsizliğinden ziyade halkın erişebileceği ve anlayabileceği düzeyde sergilenmesi de müzenin topluma hizmet ettiği ve müzenin eğitsel rolünü gerçekleştirdiği görülmektedir.

Yöresel kültürün belleği kültür turizmi kapsamında UNESCO sözleşmeleri ve belirli projeler kapsamında korunmakta, yaşanarak yaşatılması için ulusal ve küresel çapta tanıtımı yapılmaktadır. Yöresel kültürün turizm açısından ulusal ve küresel çapta tanıtımı yapılarak çekicilik oluşturması ise bölgesel kalkınmada kültürün bir rolünü

oluşturmaktadır (Özdemir, 2012: 226-227). Kore Ulusal Halk Müzesi'nin (국립민속박물관) küresel çapta sergilemiş olduğu koleksiyonlar yöresel kültür belleğinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağlamıştır. Süregelen yıllar içerisinde müze, koleksiyonlarını 20 farklı sergi ile farklı ülkelerde gerçekleştirmiştir. Koleksiyonlara erişim hem fiziksel hem entelektüel anlamda gerçekleşmiştir ve yöresel kültür küresel bağlamda merak duygusu uyandırmıştır.

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin (국립민속박물관) uluslararası sergi duyurularının hem İngilizce hem de Korece sayfasındaki bilgilere göre 2000- 2019 yıllarında 20 farklı sergi gerçekleşmiştir. 2000 yılında Vietnam ve Meksika'da, 2001 yılında Japonya'da, 2002 yılında Rusya ve 2 kez Japonya'da, 2003 yılında ABD'de ve Kazakistan'da, 2004 yılında Bangladeş'te, 2007 yılında ABD'de, 2008 yılında 2 kez Çin'de, 2010 yılında Belarus'ta, 2012 yılında Çin'de, 2013 yılında Japonya'nın Tokyo ve Osaka şehrinde, 2015 yılında İtalya'da, 2016 yılında Rusya'da, 2017 yılında Almanya'da, 2018 yılında Polonya'da ve 2019 yılında Fransa'da olmak üzere 2008 yılından önce 12 adet ve sonrasında 8 adet sergi düzenlenmiştir. Sergi koleksiyonlarında Kore tarihi ve gelenekleri ulusal müzelerde ve antropoloji, etnografya müzelerinde sergilenmiştir. (URL-25)

23 Nisan 2015 – 7 Mayıs 2015 tarihlerinde Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı (Bakan Kim Jong- Deok) (장관 김종덕) ve Kore Ulusal Halk Müzesi (Başkan Chun Jin-Ki) (관장 천진기) tarafından İtalya'daki Kore Büyükelçiliği, Milan Expo Fuarı'nda “Invito Alla Cucina Coreana (Kore Sofrasına Davet)” adlı sergi düzenlemiştir. Sergide Kore yemekleri ve geleneksel yaşamı bir Kore Pavyonu şeklinde hazırlanmıştır. Kore yemek kültürünün geçmişi ve bugünü tanıtılarak “Kore yemeklerinin küreselleşmesi” amaçlanmıştır. Bu sergide farklı olarak sergileme yönteminde dijitalleşme vurgusu ön plana çıkarılmıştır ve Kore sofrası hem dijital ortamda hem de sergi mekânında çok boyutlu deneyimlenebilmiştir.

G: Etkinlik Görsele

G: Sergi Görsele

G: Sergi Görselleri
Kaynak: (URL-26)

İtalya’da sergilenen Kore sofrasına yönelik sergi dinamik içeriği ve deneyimleme imkânıyla merak duygusu uyandırarak eşsiz bir deneyim imkânı yaratmıştır. Bakanlığın, müzenin ve elçiliğin iş birliği içinde olmasıyla Kore kültürüne ait unsurlara erişim daha nitelikli olmuştur. Bu sergide müze, kültürünü küresele aktarmayı amaçlamıştır. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) kültürel mirasını deneyimleme amacını küresele ulaştırarak kültür turistini müze koleksiyonunun peşine düşürmeyi hedeflemiştir.

G: Açık hava Sergisi Koleksiyonu
Kaynak: (URL-27)

Kore Ulusal Halk Müzesi’nin (국립민속박물관) bahçesinde bulunan 14 eser farklı konumlarda bulunmaktadır. Müzenin bahçesinde müzeye ait olan koleksiyonda geleneksel kırsal yaşam ve modern, çağdaş sokaklar “bellek sokakları” olarak ziyaret edilmektedir. Su çarkları, değirmen taşları ile modern çağın tramvayları, mağazaları aynı anda gezilebilmektedir. Sergileme yöntemi olarak klasik sergileme yöntemi kullanılmakta ve koleksiyona dair eserler hakkında açıklamalar eserlerin yanında bulunmaktadır. Açık hava koleksiyonuna dahil olan koleksiyonlardan biri olan Ocheondaek (오촌대) Kore’nin Joseon (조선) devrindeki geleneksel evlerinin bir

örneğini teşkil etmektedir. Bu ev Yeongnam Nam (영양남) ailesi tarafından müzeye bağışlanmıştır. Koleksiyona dahil olan Su Çarkı (물레방앗간) suyun kuvvetini kullanarak geleneksel tarımda nasıl yararlanıldığıнын örneğini teşkil etmiştir. Bu su çarkı Güney Kore'nin Kangwon-do (강원도) bölgesini yansıması açısından koleksiyonun parçasını oluşturmaktadır.

Açık hava koleksiyonuna dahil olan parçaların çoğu müzeye bağışlanan eserlerden oluşmaktadır. Bağışlanan koleksiyonların hepsi Kore'nin tarihi, gelenekleri ve yaşantısı ile alakalı eserlerdir. Koleksiyonun hem bölgesel hem de Kore kültürüne ait olmasıyla tema, zaman ve coğrafi sınırlar müzenin mevcut koleksiyonları ile bağlantılıdır. Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ve Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi dış mekânı birlikte kullanılmaktadır ve bu koleksiyon iki müzenin ziyaretçileri tarafından gezilebilmektedir.

Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nin koleksiyonlarındaki sergiler incelendiğinde bu sergiler iki farklı alanda gerçekleşmektedir. Korece ve İngilizce sayfalarındaki sergi alanları incelendiğinde güncel sergilerle beraber toplam 15 sergi düzenlenmiştir. İlk sergi alanında 2008 yılından 2023 yılına kadar toplam 6 sergi, ikinci sergi alanında 2009 yılından 2024 yılına kadar 9 sergi düzenlenmiştir. İlk sergi alanında güncel 1 adet sergi olmakla birlikte geçmişte sergilenmiş 5 adet sergi koleksiyonu vardır. Bu sergiler 우리 이제 만나요 (Say "Hello")("Merhaba"laşalım), 개와 고양이와 구슬 (The Dog, The Cat, and the Marble) (Köpek, Kedi ve Misket), 신화 속 동물이야기 (Animals in Korean Mythology) (Kore Mitolojisinde Hayvanlar), 해와 달이 된 오누이 (The Sun and Moon) (Güneş ve Ay), 흥부 이야기 속으로 (The Story of Heungbu: Let's Cut Open the Magic Gourds) (Heungbu'nun Hikayesi: Sihirli Su Kabaklarını Keselim) , 심청 이야기 속으로 (Simcheong'un Hikayesine Giriş). (URL-28)

Çocuk Müzesi sergilerinin içerikleri Kore mitolojisine ve Kore halk hikayelerinde, fabllarında anlatılan karakterlere, hayvanlara, bitkilere ve sembollere yöneliktir. Kore kültüründe yer alan mitolojik unsurların, halk hikayelerinin müzede öğrenimi sergilerle birlikte etkinliklerle de pekiştirilmektedir. Çocuk Müzesi olarak adlandırılrsa da müzenin

Ulusal Halk Müzesi'ne bağlı kurulması sebebiyle müzedeki koleksiyonlar, sergiler ve etkinlikler içerik yönüyle halk kültürünü tanıtmaya, öğretmeye ve gelecek kuşaklara aktarmaya yöneliktir. İçerik olarak Kore halk kültüründeki unsurlar seçilirken müze çocukların anlayabileceği, keşfedebileceği, meraklarını uyandırabilecek öğrenme etkinlikleri gerçekleştirmektedir. Müze içerisindeki sergilerin hepsi etkileşimli haritalarla takip edilebilmektedir. Müze bu haritadaki adımların tamamlanmasını müzeyi ziyaret eden çocuklardan sergiyi gezerek bitirmelerini beklemektedir.

Güncel sergi olan 우리 이제 만나요 (Say "Hello")("Merhaba"laşalım) sergisi korona dönemi sonrası kurumlarda açılmaların başladığı dönemde sergilenmeye başlamıştır. 28 Nisan 2021 yılında başlayan sergi 12 Mart 2023 tarihinde bitecektir. Güncel sergi 우리 이제 만나요 (Say "Hello")("Merhaba"laşalım) sergisidir. Sergiyi görüntüleme ve sergideki eserler hakkında bilgiler müzenin Korece sayfasında görüntülenebilmektedir. Sergiye dair video ve etkinlik aktivite kağıtları QR görselinde bulunmaktadır.

G: Sergi Afişi
Kaynak: (URL-29)

G: Sergi Etkinlikleri

신화 속 동물이야기 (Animals in Korean Mythology) (Kore Mitolojisindeki Hayvanlar) sergisi 21 Eylül 2016 yılında başlamıştır ve 14 Ekim 2018 tarihine kadar 2 yıl boyunca devam etmiştir. Sergiyi görüntüleme ve sergideki eserler hakkında bilgiler müzenin Korece sayfasında görüntülenebilmektedir. Sergiye dair video ve etkinlik aktivite kağıtları QR görselinde bulunmaktadır.

G: Sergi Afişi
Kaynak: (URL-30)

Sergi Etkinlikleri

Kültürel çalışmalar konusu çocuk müzesinin amaçlarından biridir. Sergilerden biri olan 신화 속 동물이야기 (Animals in Korean Mythology) (Kore Mitolojisindeki Hayvanlar) sergisinde Kore mitolojisindeki hayvanlar teması belirlenmiştir. Sergi Kore mitolojisindeki at, horoz, ayı, kaplan ve ejderha köyü adı altında 5 köye ayrılmıştır. Bu köylerde mitolojik hikayelerdeki kahramanlarla birlikte pelin otu, sarımsak gibi şifalı bitkilerin sergiye gelen çocuklar tarafından keşfederek bulunması amaçlanmıştır. Öğrenme isteğini arttıracak şekilde tasarlanan sergide dünya mitolojisine ait hayvanlara da yer verilmiştir.

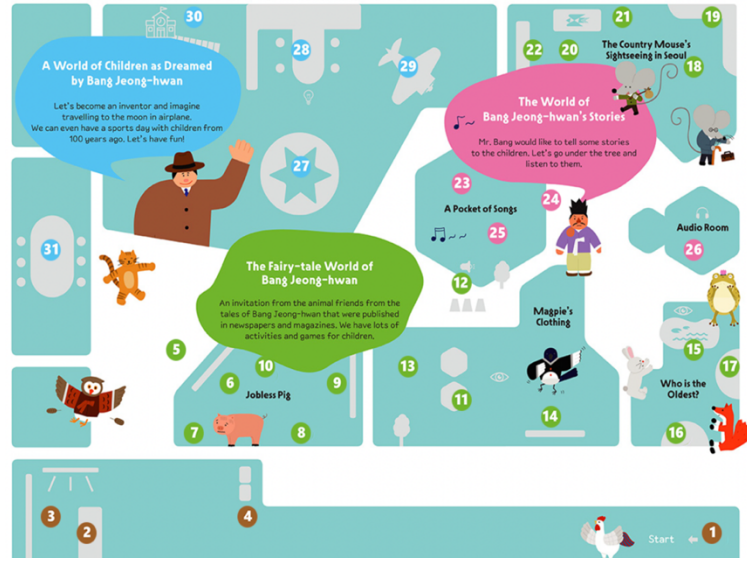
Sergi girişinde mitolojik anlatımlar, mitolojideki kahramanların yumurtadan doğuşu etkileşimli ekranda oyunlarla bulunmakta yumurtadaki mitolojik kahramanların kimler olduğu sergide bulunan yumurtaların yuvarlanmasıyla keşfedilmektedir. Pelin otu, sarımsak gibi mitolojik anlatılarda geçen şifalı bitkiler tasarlanan köylerde ormanın içinde görevler verilerek oyunlarla öğrenilmektedir. Kaplan köyüne geçildiğinde burada hayvan seslerini tanımaya yönelik etkinlikler bulunmaktadır. Koleksiyon içerisindeki etkinlikler her yaş grubundaki çocuklara hitap etmekle hem eğitsel hem de kültürel işlevini yerine getirmektedir. Koleksiyon içerisindeki bu etkinliklerle çocuklar informal öğrenme gerçekleştirmekte müze içinde meraklarını gidererek Kore mitolojisine dair bilgi edinmektedir. Müzenin özelleştirilmiş eğitimi geliştirmeyi ve yaygınlaştırmayı amaçladığı misyonuyla da örtüşmektedir.

İkinci sergi alanında güncel 1 sergi olmakla birlikte geçmişte sergilenmiş 8 sergi koleksiyonu vardır. Bu sergiler **오늘은 어린이 날(Children's Day – Funny Tales Mr.Bang)** (Çocuk Bayramı – Bay Bang'in Komik Masalları), **골골이와 인형친구들(Golgory with Friends)** (Golgori Arkadaşlarıyla), **맛있는 아시아, 밥.빵.국수(Asian Kitchen Rice, Bread,Noodle)** (Asya Mutfağı: Pirinç, Ekmek, Erişte), **나무를 만나다(Story From the Tree)(Ağacın Hikayesi)**, **똥 나와라 똥똥(The Scoop on Poop)**, **속닥속닥 재미난 통신여행(A Journey into the World of Communication)(İletişim Dünyasına Yolculuk)**, **우리 같이 놀래? (Birlikte Oyun Oynayalım)** (신나는 동화 속 상상놀이터:이야기 숲속에서 무슨일이?) (**Heyecan Verici Peri Masalında Hayal Bahçesi: Hikâye Ormanında Ne Olur?**), (**작은나라 큰세상, 인형**) (**Büyük Dünya Küçük Ülke, Oyuncak Bebekler**). (URL-31)

G: Sergi Afişi

İkinci sergi alanında güncel olarak sergilenen **오늘은 어린이 날(Children's Day – Funny Tales Mr.Bang)**(Çocuk Bayramı – Bay Bang'in Komik Masalları) sergisi çocuk bayramında sergilenmeye başlamıştır. 4 Mayıs 2022 tarihinde başlayan sergi 11 Mart 2024 tarihine kadar devam edecektir. Bay Bang karakterinin Kore masalları ve efsaneleri aracılığıyla Kore kültürünü çocuklara eğlenceli bir şekilde anlatması amaçlanmıştır. Müzenin sergi koleksiyonları kısmında yer alan koleksiyon etkileşimli harita olarak çıkarılmış, numaralandırılmış ve bu numaralandırılan kısımlar açıklamalı ve görselli bir şekilde müzenin sitesinde erişime sunulmuştur.

G: Sergi Etkinlik Haritası
Kaynak: (URL-32)

Yukarıda verilen serginin haritasında sitenin Korece sayfasında haritada numaralandırılmış yerlere tıkladığında sergi hakkında bilgi vermektedir. Müzeye gitmeden sergi çevrimiçi ortamda gezilebilmekte ve sergi içeriği hakkında bilgilere ulaşılabilir.

G: 10. 복을 전하는 돼지 (Bereketli Domuz)

G: 23. 내가 만드는 이야기극장 (Benim Tiyatrom)
Kaynak: (URL-32)

Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nin amaçlarından olan özgürce hayal kurma amacı koleksiyonların etkinlik ve eğitim bölümlerinin bir parçasıdır. Geçmiş ve güncel sergiler incelendiğinde “benim tiyatrom” bölümü gibi çocukların özgürce düşünmesini sağlayan kendi kahramanlarını yarattıkları bölümlerin olması çocukların sosyal, zihinsel, dil ve anlatım becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Çocukların merakını ve öğrenme isteğini artıran etkinlikler sayesinde çocuklar müze koleksiyonları ile bağlantı kurabilmektedir. Çocukların koleksiyonları diğer çocuklarla aynı ortamda bulunarak öğrenmesi de eğlenceli vakit geçirmelerine işlevsel olarak katkı sağlamaktadır ayrıca müze vizyonu ile tutarlılığını göstermektedir. Çocuklar ayrıca müzede Kore kültürünü yaşayan müze anlayışı ile yaşayarak keşfederek öğrenmektedir.

맛있는 아시아, 밥.빵.국수(Asian Kitchen Rice, Bread, Noodle)(Asya Mutfağı: Pirinç, Ekmek, Erişte) sergisi 21 Kasım 2017 yılında başlamıştır ve 16 Mart 2020 yılına kadar devam etmiştir. Müzenin sergi koleksiyonları kısmında yer alan koleksiyon etkileşimli harita olarak çıkarılmış, numaralandırılmıştır ve bu numaralandırılan kısımlar açıklamalı ve görselli bir şekilde çevrimiçi ortamda da erişime sunulmuştur.

G: Sergi Afişi

G: Sergi İçerik Afişi

G: Sergi Etkinlik Haritası

G: 9. 하늘에서 내려오는 국수 (Erişte Yağmuru)

G: 17. 아시아 빵은 어떻게 다를까? (Asya Ekmeği Çeşitleri)
Kaynak: (URL-33)

Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nde bulunan güncel ve geçmiş sergi koleksiyonlarının hem eğitim kitapçığı hem de aktivite kitapçığı bulunmaktadır. Müzeye gitmeden önce sergi koleksiyonun temasına uygun hazırlanan bu materyallere çevrimiçi ortamda erişilebilmektedir. Koleksiyon ve eğitim konusunda paralel hazırlanan bu koleksiyonlar hitap ettiği kitle olan çocuklara yönelik hazırlanmaktadır. Müzenin belirlemiş olduğu çocukların bakış açısından sergiler düzenleme, çocuk müzelerinin çevrimiçi ve çevrimdışı içeriklerini genişletme ve geliştirme misyonu da koleksiyonların içeriğinde kullanılmaktadır.

Görsel 12: Beypazarı Yaşayan Müze

Görsel 13: Beypazarı Yaşayan Müze Gölge Oyunu Odası

Türkiye’deki Yaşayan Müze’de nesne merkezli bir yaklaşım yerine insan merkezli bir müzecilik anlayışı benimsenmiştir. Bu anlayış bağlamında koleksiyon ve koleksiyonu sergileme şekli de bu amaç doğrultusunda şekillenmiştir. Demir, Yaşayan Müze’nin sahip olduğu koleksiyonu iki başlık altında toplamaktadır. Başlıklardan ilki maddi kültür diğeri de somut olmayan kültürel miras şeklindedir. Tarihi bir binanın yansıttığı çağın maddi kültür ürünleri ile döşenmesi ile oluşan oda yerleştirme sistemini maddi kültürü sergilerken kullanmıştır. Somut olmayan mirası müze anlatıcılarını kullanarak nesne-ziyaretçi arasındaki bilgi ve deneyimin aktarıcısı olarak etkileşimini sağlamıştır (2017, 236).

Envanter ve sözlü kültür olarak koleksiyonların saklandığı Ankara SOKÜM Müzesi’nde bir kısım bağış yolu bir kısım satın alma yoluyla elde edilmiştir. Koleksiyon hem Ankara hem de Anadolu’nun kültürel değerlerinin yansıtmaktadır. Envanter (obje) koleksiyonu da Ankara’da yapılan alan araştırması sonucu koleksiyona kazandırılmıştır. Koleksiyonu kronolojik olarak sıralamak mümkün değildir çünkü herhangi bir dönemi yansıtmamaktadır. Hem envanter hem sözlü kültür koleksiyonu müzenin bağlamı içinde sergilenmektedir. Burada sergilenen nesnelere sadece bilgi verme işlevinde değildir. Çağrışım yoluyla sunum tekniği kullanılarak eser-ziyaretçi etkileşimine izin vermektedir (Şimşek, 2015).

Görsel 14: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi

Görsel 15: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi

Ünye’de bulunan Yaşayan Kültürel Miras Müzesi koleksiyonu daha önce Müze Ev ismi ile faaliyet gösterirken bağışlar yoluyla elde edilmiş koleksiyona sahiptir. Koleksiyondaki bağışların içeriği ve kim tarafından bağışlandığı detaylı bir şekilde Müze Ev iken açıklanmıştır. Koleksiyonda bağışlanmış eserler aynı Ankara SOKÜM Müzesi’nde olduğu gibi sadece yerel objelerden oluşmamakta Anadolu’ya ait olan objeler de yer almaktadır. Koleksiyonların yerleştirilme ve sergilenme şekli iki şekilde gerçekleşmektedir. Maddi kültür ürünleri hem nesne merkezli hem etkileşimlidir. Somut olmayan kültürel miras koleksiyonu ise canlandırma tekniği ile etkileşimli olarak sergilenmektedir (Akbulut, 2022). Halkın bağışları ile 1000’den fazla esere sahip olan Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi ise eser bağışı almaya devam etmektedir. Koleksiyonların sergilenme şekli Ankara SOKÜM Müzesi’nde olduğu gibi kategorilere ayrılarak Sözlü Gelenekler ve Anlatımlar, Gösteri Sanatları, Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenler, Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar, El Sanatları şeklinde sınıflandırmaya göre sergilenmektedir. Bu sınıflandırma şekline göre nesnelere bağlamları

içinde verilmekte müze içinde yapılan etkinlikler de yine bu kategorize edilmiş sergi odalarında gerçekleştirilmektedir.

Görsel 16: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Koleksiyonu

Görsel 17: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Koleksiyonu

“Çoğunlukla ‘halk’ mirası veya ‘yerli’ miras olarak anılan yaşayan müzeler, sosyal tarihi ve geleneksel yaşam tarzlarını temsil etmeyi amaçlar” (Özdemir ve Öger, 2019:490). Yaşayan müzelerde halk mirası kabul edilen bu temsiller koleksiyonlarla sergilenmektedir. Beypazarı’ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye’deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi’nin sahip olduğu koleksiyonlar sayıca fazladır. Sayıca fazla olan koleksiyonlar yaşayan müzelerde hem yöre halkını hem de Anadolu coğrafyasını temsil etmektedir. Müzeyi ziyaret edenler hem yöre halkına hem de Anadolu coğrafyasına ait bu koleksiyonları bütüncül bir anlayışla iki kategori altında inceleyebilmektedir. Müzelerin sahip olduğu geniş koleksiyonlar müze için önemli bir unsur olsa da ziyaretçilerin müzeyi deneyimleme esnasında koleksiyonlarla diyaloga girmesini zorlaştırmaktadır. Ziyaretçiler koleksiyonları yaşayan müzelerde sınıflandırabilmelidir. Türkiye’deki müzeler incelendiğinde geleneksel yaşam tarzı bu koleksiyonlarla müzede deneyimlenebilse de daha kalıcı bir öğrenme için koleksiyonlara yönelik sergilerin çoğaltılması müzelerin önceliği olmalıdır.

Yaşayan müzelerde deneyim bireysel veya kolektif gerçekleşmektedir. Bunun için halk mirasının koleksiyon içerisinde bireysel ve kolektif bir işlevi olmalıdır. Ayrıca koleksiyon yönetimi müze amaç ve misyonuyla örtüşmelidir. Kişisel deneyime imkân sunan Beypazarı’ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye’deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi ziyaretçiyi kısıtlayan faaliyetlerden uzaktır. Müzelerde bireysel deneyim öncelikli alandır ve halk mirası sergilenerek kültürel miras kolektife ulaşmaktadır. Türkiye’de incelenen yaşayan müzelerdeki koleksiyonların hem bireyselde temsili hem de kolektifte daha anlamlı ve kalıcı olması için koleksiyonların içeriğinde daha seçici davranılabilir. Müze amaç ve misyonuyla örtüşen öncelikli eserler ön plana çıkartılarak daha az eser sergilenebilir ya da müze amaç ve misyonuna yönelik uzun süreli sergi etkinlikleri planlanabilir. Planlanan sergiler Güney Kore örneğinde olduğu gibi üniversitelerle ya da diğer müzelerle iş birliği yapıp ortak sergiler düzenlenebilir.

Koleksiyonlar müzelerin sahip olduğu kaynakların bütünüdür. Türkiye ve Güney Kore’de bulunan koleksiyonların edinilme şekli hem bağış hem ödünç alma hem de satın alma şeklinde gerçekleşmiştir. Türkiye’de bağış yoluyla elde edilen koleksiyonların yanında

Ankara SOKÜM Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi saha çalışması sonucunda elde edilen koleksiyonlardan oluşmaktadır. Saha çalışması yönüyle elde edilen koleksiyonlar Güney Kore'deki koleksiyonlardan ayrılmaktadır. Koleksiyon içerisinde sergilenen nesnelere Türkiye'de somut ve somut olmayan mirasa yönelikken Güney Kore'de sergilenen nesnelere daha çok kültürel nesnelere oluşmaktadır. Sergilenen koleksiyonlar hem Güney Kore'de hem de Türkiye'de temalarına, tarihlerine ve işlevlerine göre bölümlere, odalara ayrılmıştır.

Koleksiyonların sergilenmesinde muhafazasına, ziyaretçi ile iletişim kurarken yorumlanmasına öncelik veren çalışmalar Türkiye'de daha çok üzerinde durulan bir konudur. Güney Kore'de ise koleksiyonun sergilenmesinde araştırmanın vurgulandığı sergilemenin, canlandırmanın iletişimde öncelikli olduğu görülmektedir. Güney Kore kalıcı koleksiyonlarına ek olarak geçici sergi koleksiyonları düzenleme konusunda Türkiye'deki müzelerden daha aktif bir yaklaşım benimsemektedir. Oluşturulan koleksiyonların iş birliği içinde olduğu yerel kurumlarla projeye dayalı dönüşümlü bir şekilde sergilenmesi, uluslararası ölçekte dönemsel olarak sergilerle küreselle ulaşması, koleksiyonlara dair bilgilendirici videoların çevrimiçi ortamda düzenli ve sistematik olarak paylaşılması hem eğitici hem de bilgilendirici işlevler edinerek farklı hedef kitlelerine ulaşmasını sağlamıştır. Türkiye'deki müzelerde koleksiyonlarının muhafazasına öncelik verilmektedir. Güney Kore'deki müzelerden farklı olarak canlandırılan koleksiyonların ziyaretçi ile etkileşiminde yorumlanmasının “sözlü koleksiyonun” zenginleşmesine önem verilmektedir.

2.7. EĞİTİM, ETKİNLİK, AR-GE VE TANITIM

Kültürel mirasın sergilendiği yer olan, “geçmiş ve geleceği buluşturan göstergebilim alanı olan müzeler, sosyo-ekonomik, kültürel yapıya endeksli değişimden etkilenmiştir” (Erbay, 2012:25). Bu değişimle müzeler etkileşimli, deneyime dayanan, derinliği olan, fikir alış-verişi yapılan, geçmişin-şimdinin-geleceğin yaşatıldığı sosyal mekânlar haline gelmiştir. Sosyal mekân olan müzeler değişimlerle hem yapı hem işlev olarak

farklılaşmıştır. Müzelerde insanı merkeze alan yaklaşımlar benimsenmiştir, kültür mirasını zenginleştiren kültür turizmi de müzelerle önem kazanmıştır.

Kültür turizminin gelişmesine, tanıtılmasına en büyük katkıyı geleneğin ve temsillerinin, kültürel mirasın sergilendiği halkbilimi müzeleri yapmaktadır. Geleneğin ve temsillerinin sergilendiği halkbilimi müzeleri değişen müze anlayışı ile yaşayan, canlı deneyim müzelerine dönüşmüştür (Özdemir, 2012:229). Bu dönüşüm müze bünyesindeki etkinlikler, eğitimlerle gerçekleşmiştir. Etkinlik ve eğitimler müze amacını ve işlevini yerine getirmiştir. Ar-ge çalışmalarıyla kültür turizmine ve kültür ekonomisine katkı sağlamıştır. Güney Kore’de yaşayan müzeler insanı merkeze alan etkinlik, eğitim faaliyetleri, atölye çalışmaları ile desteklenmektedir. Eğitim, etkinlik ve atölye çalışmaları müzelerin internet sitelerinde, sosyal medya kanallarında, sanal turlar ve dergiler aracılığıyla İngilizce, Çince, Japonca farklı dil seçenekleri ile tanıtılmaktadır. Müzelerin sosyal medya hesaplarından, müzenin sitesinden etkinliklerin aylık takvimine, rezervasyon bilgisine, içerik bilgisine ulaşma imkânı mevcuttur.

Güney Kore’de yaşayan müzeler farklı ve geniş kitlelere hitap etmek için kitle iletişim araçlarını aktif ve etkili bir şekilde kullanmaktadır. Başta sanal turlar olmak üzere müzeler çok boyutlu ve teknoloji temellidir. Hem sanal turlar aracılığıyla hem ziyaret edilerek gezilebilme imkânı bulunmaktadır. Etkinlikler, eğitimler, atölyeler ile tanıtımların etkili yapılması başta hedef kitleye erişme imkânı vermekte ve Güney Kore’deki yaşayan müzelerin amaçlarını, esnekliğini ve sürekliliğini göstermektedir.

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) ve Kore’nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi’ndeki eğitim, etkinlik ve atölye çalışmalarına müzelerin internet sayfasından ulaşılmıştır. Müzelerin Korece ve İngilizce sayfalarında bulunan bazı etkinlik, eğitimlerin ve atölye çalışmalarının farklılaştığı görülmüştür. Bu farklılaşmanın sebebini müzenin amaçlarında görmek mümkündür. Müzenin amaçlarından olan insanlara ve dünyaya yaklaşma müzenin hedef kitleye yönelik çalışmalara yoğunlaştığı yönündedir. Yabancı nüfusa, çocuklara, farklı yaş gruplarına çeşitli içerikler hazırlanması ve içeriklerin farklılaşması müzenin toplumun her kesimine hitap etme amacıyla olduğunu da göstermektedir.

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin (국립민속박물관) İngilizce sayfasındaki etkinlikler kısa süreli ve dönemseldir. Kore kültürünün tanıtılmasını ve deneyimlenmesini amaçlayan eğitimlerden oluşmaktadır. Sitede etkinlik bilgilerinde ziyaretçi vurgusu ise “Kore’de yaşayan yabancılar” şeklinde ayrıca belirtilmiştir. İngilizce sayfada olan eğitimlerin bilgisi en son 2020 yılında COVID-19 dönemi öncesidir. Pandemi döneminde etkinlik yapılmamıştır. Daha önce planlanmış etkinlikler şu şekildedir:

1. 2020 Yılında Ulusal Halk Müzesi’nde Geleneksel Yemeklerle Kore’de Bayramları Deneyimlemek

Kore Ulusal Halk Müzesi, ay yılı takvimine göre kutlanan 설 (Seol) (Kore Yeni Yılı), ay takvimine göre 5. ayın 5. günü kutlanan 단오 (Dano) (Bahar Şenliği), ay takvimine göre 8.ayın 15. gününde kutlanan 추석 (Chuseok) (Kore Şükran Günü) Kore’de yaşayan yabancılara Kore bayramlarının tanıtıldığı etkinliği düzenlemektedir. Kore yeni yılında 떡만둣국 (*Tteok-Mandu-Guk*) (*Pirinç Kekli Manti Çorbası*) & 빈대떡 (*Bindae-Tteok*) (*Maş Fasulyeli Mücver*) Kore bahar şenliğinde 수리취떡 (*Surichui-Tteok*) (*Tekerlek Desenli Misk Otlu Pirinç Keki*) & 앵두화채 (*Aengdu-Hwachae*) (*Kirazlı Kompot veya Punch*) ve Kore şükran gününde 송편 (*Songpyun*) (*Geleneksel Pirinç Keki*) yapılmaktadır.

Bu etkinlikler Kore bayram geleneklerini anlamak ve bu bayramlarda hazırlanan geleneksel yemekleri hem pişirerek hem tadarak keyifli vakit geçirmek için Kore’de ikamet eden yabancılara, yabancı öğrenci ve çalışanlara, çok kültürlü ailelere hazırlanan etkinliktir. 20-25 kişi ile yapılan bu etkinlik ücretsiz olup 2 saat sürmekte ve rezervasyon gerekmektedir. Grup harici gelen bireysel katılımcıların gruplara katılmasına izin verilmektedir. (URL-34)

G: 앵두화채(Kirazlı Kompot veya Punch)
Kaynak: (URL-35)

G: 빈대떡 (Maş Fasulyeli Mücver)
Kaynak: (URL-36)

G: 송편(Geleneksel Piriç Keki)
Kaynak: (URL-37)

G: 떡만둣국 (Piriç Kekli Mantılı Çorba)
Kaynak: (URL-38)

G: 수리취떡 (Tekerlek Desenli Misk Otlı Pirinç Keki)
Kaynak: (URL-39)

Kore bayramlarını deneyimlemeye yönelik bu etkinliklerde geleneksel yemeklerin öğretilmesi amaçlanmaktadır. Müzede geleneksel yemekler öğretilirken hem eğlenme hem de kültürün gelecek kuşaklara aktarımı işlevsel olarak gerçekleşmektedir. Sergilerin ve etkinlik içeriklerinin işlevsel yöntemle müzede gerçekleşmesi müzenin yaşayan müze anlayışını amaçladığını göstermektedir. Yaşayan müzelerin en temel amacı geleceğe, kültüre dair unsurları işlevsel yöntemlerle ziyaretçisine deneyimletebilmektir. Kore Ulusal Halk Müzesi yaptığı bu etkinliklerle Kore kültürünü yaşatmaktadır. Yaşattığı bu geleneği eğitimlerle gelecek kuşaklara da aktarmaktadır. Ziyaretçi hedef kitlesinin çok kültürlü ailelere yönelik olması da Güney Kore’de yaşayan yabancı nüfusun Kore kültürüne uyum sağlamasını kolaylaştırmaktadır.

2. Adım Adım Kore Kültürü

Kore Ulusal Halk Müzesi (국립민속박물관) Kore halk kültürünün anlaşılması için bu programı yürütmektedir. Müzedeki kalıcı sergi temasına bağlı kalarak ve mevsimsel geleneklere göre düzenlenen etkinliktir. Kore’de ikamet eden yabancılara, yabancı öğrencilere ve çalışanlara, çok kültürlü ailelere yöneliktir. Maksimum 25 kişinin katılabildiği 3 saat süren ücretsiz kültürel bir etkinliktir. Etkinlik programının içeriğine göre ders materyalleri ücretlidir. Kore’nin mevsimsel geleneklerine göre düzenlenen

program bahar, yaz ve kış dönemi diye üçe ayrılmaktadır. Kalıcı sergiye göre düzenlenen program Kore Geleneksel Kıyafetleri, Kore Geleneksel Müziği, Kore Geleneksel Oyunları ve Kore Sembolleri olmak üzere 4 programdan oluşmaktadır.

Kore'nin mevsimsel geleneklerine göre düzenlenen program bahar, yaz ve kış dönemleri olarak üçe ayrılmaktadır ve bu mevsim geçişlerinde etkinlikler düzenlenmektedir. 삼짚날 (*Samjinnal*) ay takvimine göre 3. ayın 3. günüdür. Hem 3 rakamının numerolojide pozitif bir sayı olmasından hem de bu dönemde kırlangıçların geri dönmeye başladığına inandıklarından Koreliler bugün baharın gelişini kutlar. Baharın gelişiyle çiçeklerin açmasıyla 화전(*Hwajeon*) pişirilir toplanan çiçek yaprakları pirinç kekinin üzerine yerleştirilir.

G: 화전 (Çiçekli Pirinç Keki)
Kaynak: (URL-40) ve (URL-41)

단오 (*Dano*) (*Bahar Şenliği*) ay takvimin 5.ayının 5.gününde yazın gelişinin kutlandığı erkeklerin güreştiği geleneksel maske danslarının yapıldığı geleneksel oyunların oynandığı Kore geleneğidir. Müzede bu programda 6,000₩ ücret karşılığında geleneksel yelpaze yapılmaktadır. Baharın gelişi ile kutlanan bu etkinlik 2020 pandemi dönemi dışında her yıl gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında ise 11 Haziran'da kutlanmıştır. 2021 yılında hem yüz yüze hem de çevrimiçi ortamlarda şenliğe katılma imkânı sağlanmıştır. Çevrimiçi ortamda etkinlikler canlı gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi ortamda 단오 (*Dano*) (*Bahar Şenliği*) hakkında eğitim programı da yapılmıştır. Aşağıda kare kod olarak bu eğitim programının video linklerine ve programa dair videolara erişilebilmektedir.

G: 단오부채 (Dano Yelpezesi) Kaynak: (URL-42)

G: 당신이 몰랐던 단오이야기(Dano'nun Bilinmeyen Hikayesi) Kaynak: (URL-43)

G: 여름의 문, 단오 (Yaz Kapısı, Dano) Kaynak: (URL-44)

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin youtube sayfasına yüklenen bu programın ilk videosunda 단오 (*Dano*) (*Bahar Şenliği*) gelenekleri hakkında Andong Üniversitesi Halk Bilimi fahri profesörü 김명자 (Kim Myung-Ja) bilgi vermektedir. İkinci videoda Kore Ulusal Halk Müzesi Halk Bilimi araştırma müdürü 이관호 (Lee Kwan-Ho) 단오 (*Dano*) (*Bahar Şenliği*)'nin kökeni, anlamı ve gelenekleri hakkında röportaj vermektedir. Üçüncü videoda Kore maske danslarından olan 봉산탈춤 (*Bongsan Talchum*) (*Bongsan Maske Dansı*) çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir.

Geleneğin yaşayanlar tarafından aktarıldığını ama kültürel belleğin sürdürülebilirlik kurumlar ile aktarıldığını belirten Demir (2017) sürdürülebilirlik kurumlarından olan müzelerin yaşayan müze anlayışı ile deneysel bir merkez olduğunu ifade etmektedir. Yaşayan müzelerde ya da yaşayan müze anlayışına sahip müzelerde planlanan sergiler, etkinlikler, koleksiyonların düzenlenmesi alanında uzman kişiler tarafından yapılmaktadır. Alanında uzman kişiler tarafından planlaması yapıldığı için yaşayan müzelerde etkinliklere katılımın ve bu etkinliklerden alınan geri dönüşlerin değerlendirilmesi de daha objektiftir. Ay Takvimine göre yapılan etkinliklerin yıl

içerisinde süreklilik arz etmesi müze etkinliği olarak seçilmesinin başlıca sebebidir. Bu seçim alanında uzman kişiler tarafından planlı ve sistematik bir şekilde yürütülmektedir. Ay Takvimi geçişlerinde bu etkinliklerde alanında uzman kişiler bilgilendirici konuşmalar yapmaktadır.

당신이 몰랐던 단오 이야기 (Dano'nun Bilinmeyen Hikayesi)

온라인으로 만나는 단오 (Dano ile Çevrimiçi Buluşma)

단오 맞이 공연 '봉산탈춤' (Dano için Bongsan Maske Dansı)

동지 (*Dongji*)(*Kış Gündönümü*) her yıl 22 Aralık tarihinde gerçekleşen kış gündönümünün bir kutlamasıdır. Resmi olmayan bir kutlama olmasına rağmen geçmişte çiftçiler tarım mevsimi tahmin etmenin bir yolu olarak kullanmışlardır. Bu kutlamada 동지팥죽 (*Dongji Patjuk*) (*Kırmızı Fasulye Püresi*) tüketilmektedir. Kırmızı fasulyenin yenmesi de Kore geleneğinin bir sembolüdür. Geçmişte insanlar hayaletlerin kırmızı rengi sevmediğine inanmaktaydı ve bu yüzden Güney Koreliler kötü ruhları kış gündönümünde evlerinden uzak tutmak için kırmızı fasulye tüketmektedir.

Kore Ulusal Halk Müzesi'nde 동지 (*Dongji*) (*Kış Gündönümü*) kutlanmakta ve ücretsiz olarak 동지팥죽 (*Dongji Patjuk*) (*Kırmızı Fasulye Püresi*) yapılmaktadır. Aşağıda 동지 (*Dongji*) (*Kış Gündönümü*) hakkında müzenin youtube sayfasında bilgi verilmektedir.

동지 (*Dongji*) (*Kış Gündönümü*)

G: 동지팥죽 (*Dongji Patjuk*) (*Kırmızı Fasulye Püresi*)
Kaynak: (URL-45)

Topluma hizmet etme düşüncesi müzelerin gelişim ve değişim süreci içinde dönüşüm geçirdiği en önemli işlevidir. Müzenin sorumluluğu artık sadece koleksiyonuna değil müzeyi ziyaret edenlere karşıdır (Hudson'dan aktaran Uralman, 2012:247). Kore Ulusal Halk Müzesi'nde Kore kültürünün geleneksel bayramlarına yönelik etkinlik, eğitimlerin koleksiyonlara yönelik değil de ziyaretçilere yönelik olması müzeyi araştırma sahası haline getirmektedir. Etkinlik içeriklerinin hem akademik düzeyde gerçekleşmesi hem de uygulama imkânının olması sayesinde aktarımı sağlanan kültürel değerlerin niteliği ön plana çıkarılmaktadır. Ulusal bir müze olmanın gereklilikleri yerine getirilerek müzenin itibarı sağlanmaktadır. Müze, ziyaretçilerin her alanda yaşadıkları deneyimlerden keyif almaları için etkinliklerini deneyim odaklı bir yaklaşımla sergilemektedir. Belirlediği hedef kitlenin müzeye bir daha gelmesini teşvik etmek için yukarıda belirtilen etkinlikler, eğitimler doğrultusunda müzede kültürel deneye imkân sağlamaktadır. Çevrimiçi ortamlarda da bu deneyimin aktarımının yapılması müzenin ar-ge çalışmalarına katkı sağlamaktadır ve yürütülen bu müzecilik anlayışı ile müze işlevsel olarak müzenin amacına da hizmet etmektedir.

Kalıcı sergiye göre düzenlenen program Kore Geleneksel Kıyafetleri, Kore Geleneksel Müziği, Kore Geleneksel Oyunları ve Kore Sembolleri olmak üzere 4 farklı başlıktan oluşmaktadır. Kore geleneksel kıyafetleri bölümünde 한복 (Hanbok) (Geleneksel Kore Kıyafeti) denenmekte ve denenen bu 한복 (Hanbok) (Geleneksel Kore Kıyafeti) ile müze bölgesinde dolaşılabilir. Kore geleneksel müziklerinden olan 백중놀이 (Baekjung Nori) (Baekjung Oyunu) öğrenilmekte ve 농악 Nongak (Geleneksel Enstrümental Çiftlik Müziği) deneyimlenebilmektedir. Kore geleneksel oyunlarında 탈춤 (Talchum) (Maske Dansı) gösterilmektedir. 북청사자놀음 (Bukcheong Saja Noreum) (Bukcheong Aslan Dansı) öğretilerek dans edilmektedir. Kore sembolleri programında bolluğu, bereketi, sağlıklı yaşamı, aşkı vs. temsil eden simgeler 6,000₩ karşılığında 한지 (Hanji) (Kore geleneksel el yapımı kâğıt) ya da 8,000₩ karşılığında geleneksel boyama yöntemi kullanılarak boyama yapılmaktadır.

G: 북청사자놀음 (Bukcheong Saja Noreum) (Bukcheong Aslan Dansı) Kaynak: (URL-46)

G: 북청사자놀음 (Bukcheong Saja Noreum) (Bukcheong Aslan Dansı)
Kaynak: (Eun ve Yoon, 2018)

İlk olarak Güney Hamgyeong eyaletindeki Bukcheong bölgesinde (şimdi Kuzey Kore'de) çiftçiler tarafından gerçekleştirilen aslan maskesi giyilen bir halk oyunudur. Bu halk oyunu Kuzey Kore'yi, Kore Savaşı'nı, ulus olarak bölünmeyi ve yurdunu kaybeden sürgün edilmiş Bukcheong halkının anılarını anlatmaktadır. Kuzey ve Güney Kore'nin bölünmesinden sonra Bukcheong Saja Noreum'ın aktarımında nesilden nesile değişiklikler yaşanmıştır. Kuzey Kore'de bu halk dansı siyasi sistemin propagandası için bir araç olarak kullanılmıştır. Mevsimsel gelenekleri temsil etmesi yönünden başka anlamlar kazanmıştır. Güney Kore'de ise bu halk dansının temsili "Buckcheong *Saja*

Noreum Koruma Derneği” nde Kuzey Kore'den kaçan Buckcheong'dan sürgün edilmiş insanlar öncülüğünde Ağustos 1960 yılında başlamıştır. 1967 yılında da Güney Kore’de 15 numaralı kültürel miras kabul edilmiştir (Eun ve Yoon, 2018).

Eun ve Yoon (2018) makalesinde savaş sonrası Güney Kore’de Saja Noreum’ın kültürel miras olarak korunmasına, genç kuşaklara öğretilerek bir topluluğun kültürünü yaşatmaya yönelik yapılan çalışmaların kültürel mirasın yeniden yaratımı ve kültürel kimlik bağlantısı üzerinde durmuştur. Kültürel mirasın festivaller ve topluluk etkinlikleri ile aktarılabilirliğini ve bu aktarımla toplumların kimliklerini hatırlamasının sembolü olacağını belirtmiştir. Kültürel miras olarak Saja Noreum halk dansının hem arketipinin korunması hem kültürel kimliğin simgesi olması hem de festivaller aracılığıyla yeniden yaratımlarının gerçekleşmesi yaşayan kültürel mirasın durağan olmadığını kanıtlar niteliktedir. Kültürel mirasın günlük hayatta yeniden yaratımın korunmasından daha önemli olduğu vurgusu yaşayan müzelerde gerçekleştirilen etkinlikler sayesinde ön plana çıkmaktadır. Bu yönüyle Kore Geleneksel Oyunları, Ulusal Halk Müzesi’nde halka açık bir etkinlik olarak sadece sahne performansını içermemektedir. Yaşayan müze anlayışı ile toplulukların sürekliliğini vurgulamaktadır.

G: 백중놀이 (Baekjung Nori) (Baekjung Oyunu) (URL-47)

G: 한복 (Hanbok) (Geleneksel Kore Kıyafeti)
Kaynak: (URL-48)

Demir (2017) yaşıyan müzelerin izleyicisi ile iletişim kurarken kültüre ait unsurlar temelinde sergilerin tasarlandığını ve buna uygun iletişim planlamasının yapıldığından bahsetmektedir. Hedef kitlenin ve hedef kitlenin beklentisine yönelik yapılan sergiler ve etkinlikler değerlendirildiğinde Kore geleneksel kıyafetin giyilmesi müzeye gelecek potansiyel hedef kitlesinin sayısını arttırmaktadır. Hem Kore geleneksel kıyafetin Kore kültüründeki önemi vurgulanmaktadır hem de müze içerisinde yer alan Gyeongbokguk Sarayı'nı gezen turistlerin ilgisini çekmektedir. Kore geleneksel kıyafetini giyerek Gyeongbokguk Sarayı içinde dolaşan ziyaretçi kültürü yeniden canlandırarak Kore kültürünün geçmişine ilgi duymaya başlayacaktır. Yaşıyan müzelerin kullanmış olduğu bu geçmişin gücü sadece koleksiyon ve sergilerle sınırlı kalmamaktadır. Hedef kitlenin ilgisini çekerek ziyaretçisini müzede geleneğini yeniden canlandırmasına davet etmektedir.

Kültür turizmi geleneksel bilgi ve deneyimden beslenir. Geleneksel bilginin yaratmış olduğu bellek mekânları olan müzeler kültür turizmi ile bölgesel kalkınmanın anahtarıdır. Kültür turizminin ulusal müzedeki etkinliklerde insanı merkeze alan yaklaşımların benimsenerek katılımcı odaklı olması müzelerin belleklerini yenilemekte halk kültürünü tanıtmada yeni içerikler oluşturmaktadır. Böylece bölgesel kalkınmanın önceliği

olmaktadır (Özdemir, 2012). İngilizce sayfasındaki bu etkinliklerin hedef katılımcıları yabancılar olmakla beraber yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ayrımı yapılmamıştır. Etkinliklerin katılımcılarının her kitleye hitap etmesi etkinliklerin önemini artırırken etkinliklerin deneyimi ve Kore kültürünü tanıtmayı amaçlaması öncelikli kitlenin yabancılar olduğunu kanıtlamaktadır.

Müze etkinliklerine katılım müzelerin belirleyecek oldukları hedef kitle ile bağlantılı olmaktadır. Hedef kitlenin belirlenmiş olduğu müzelerde katılım artmaktadır ve toplumda müze bağı güçlenmektedir. Müzelerin kamu iletişim programları olduğunu Kotler'den alıntılıyan Uralman'ın;

- Sosyal etkinlikler için müze olanakları sunmak
- Bayramlar ya da törenler gibi özel günlerdeki etkinliklere ev sahipliğini yapmak (Ertürk ve Uralman, 2012: 252)

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin yaptığı etkinliklerinin hedef kitlesi Kore'de yaşayan yabancılar olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda yukarıda kamu iletişim maddeleri değerlendirildiğinde müze yabancılar hem sosyal etkinlikler için olanak sunmuştur hem de geleneksel bayram ve törenlerde özel etkinlikler düzenleyerek geleneksel kültürün tanıtılmasını ve öğretilmesini amaçlamıştır. Müzede bu etkinliklere katılım sayısının belli sayıda olması bazı etkinliklerin ücretsiz bazılarının ise makul düzeyde uygun olması toplumun daha geniş kesimine hitap etmeyi hedeflemiştir. Müzenin hedef kitlesi, müzeye katılım etkinlik ve eğitimlerle geliştirilse de müzenin toplumla iletişiminin güçlendirilmesi için sadece bunlar yeterli olmamaktadır. Müzenin toplumla iletişiminin sağlam olması için müze diğer müzelerden ayırt edici olmalıdır. Kore Ulusal Halk Müzesi toplumla iletişimini ve ulaşmak istediği hedefini genişletmek için ayırt edici olarak interaktif sergiler düzenlemektir. Halkın kültür ve folklor kavramlarını kavraması için eğitimler, seminerler, söyleşiler yapmaktadır. Bu eğitimlere çevrimiçi ortamda da ulaşılmaktadır. Dünya çapında uzaktan öğrenimin gerçekleştiği, herkesin erişimine açık küresel sınıf ortamının yaratıldığı ayırt edici bir müze olmaktadır.

Kore Ulusal Halk Müzesi'nin İngilizce eğitim sayfasından Korece etkinlik sayfasından alınan bilgilere ek olarak Korece eğitim sayfasında farklı eğitimler bulunmaktadır. Bu

eğitimlerin dili Korece'dir ve halk bilimi uzmanları, profesörleri tarafından verilmektedir. Her bir dersin içeriğine dair videolar bulunmaktadır. Müzeye bağlı etkinlik ve eğitim programları için youtube dışında müzeye ait folklor video kanalı olan site bulunmaktadır. Eğitimlerin program akışı ve tanıtımı bu video kanalı üzerinden yapılmaktadır. Ders içeriklerinin başlıkları ise şu şekildedir:

- 1) Küratör Seçimleri! Eski Eserlerin Hikayeleri
- 2) 2021 Folklor Alanı- Zanaatkarın Parmak Uçlarına Odaklanalım
- 3) Müze Folklor Sınıfı
- 4) 단오 (Dano) (Bahar enliği)'nin Bilinmeyen Hikayesi
- 5) Folklor, Araştırmacılardan/Akademisyenlerden Dinleyelim

돌탑 (Taş Kulesi)

돌, 백일 (İlk Doğum Günü, 100. Gün)

Küratör Seçimleri! Eski Eserlerin Hikayeleri programı 7.7.2020 tarihinde başlamış olup 44. ders 23.12.2022 tarihinde yapılmıştır. Müzede sergilenen küratör tarafından seçilen eski eserlerin, objelerin hikayesi anlatılmaktadır.

태양의 길로 본 민속
(Güneşin Yolu Folklor)

바다와 민속 (Deniz ve Folklor)

Müze Folklor Sınıfı halk bilimi uzmanlarının verdiği derslerle folklorun değerini arttırmak, doğa ile iletişimin gerekli olduğu günümüzde insanların doğa ile etkileşimine önem verme fırsatı sunması için tasarlanmıştır. 6 dersten oluşan bu program 27.04.2021 tarihinde başlamış olup 90-120 dakika arası planlanmıştır.

우리나라 역사의 건축경험기 (Güney Kore'nin Mimarisi)

신화와 신화의 논리 (Mitler ve Mitlerin Mantığı)

세계와 함께 나눈 한국문화 (Dünyaya Açılan Kore Kültürü)

Folklor, Araştırmacılardan/Akademisyenlerden Dinleyelim eğitim programı 37 videodan oluşmaktadır. Her dersi farklı bir araştırmacı, akademisyen anlatmaktadır. 2014 yılında başlayan bu program 2019 yılında bitmiştir. Üst düzey halk bilimi araştırmacılarının bakış açılarını içermektedir.

Kültürün, miras olarak tanımlanmaya başlamasıyla önemi artan kültürel mirasın bir unsuru olan halk kültürü kültürel bellek mekânları olan müzelerde etkinlik ve eğitimlerle yürütülmektedir. Kore Ulusal Halk Müzesi'nin kültürel değişim ve eğitim bölümünün amaçları folklor ve kültürel eğitim programları geliştirme ve yürütme, geleneksel folklor etkinlikleri ve performansları düzenleme, müzeden halk kültürü üzerine eğitim programları geliştirme ve yayma şeklinde belirlenmiştir. (URL-49) Bu amaçlar doğrultusunda müzede yürütülen sistemli eğitim programları, yaşa ve ilgiye yönelik hedef kitleler belirleyerek profesyonel eğitim programları düzenlemiştir. Çevrimiçi halk kültürü hizmetini geliştirerek müzenin yüksek teknoloji bir akıllı müzeye dönüştürme amacı ve bu doğrultuda da 2014 yılında açılan “Kore Ulusal Halk Müzesi'nin Video Kanalı-Folklor ve İnsanlar” video sitesi Kore halk kültürünü araştırma, geliştirme ve yayma amacıyla yürütülen ulusal müzenin projelerindedir. (URL-50)

2021 yılında sistematik olarak verilen eğitim programları genç, yetişkin, yabancılar ve çocuklar olmak üzere 2 grupta planlanmıştır. Yukarıda folklor kanalında ve youtube sayfalarında verilen eğitim programı örnekleri hem profesyonel hem de gençlere ve halka yönelik düzenlenmiştir. Program içerikleri müzedeki kalıcı sergilerin temasına ve konusuna yöneliktir. Program içeriklerine erişimin hem fiziksel hem de çevrimiçi ortamda olması müzenin belirlemiş olduğu ‘geleneksel toplumdaki günümüze Korelilerin yaşam kültürünü görebileceğiniz ve deneyimleyebileceğiniz canlı eğitimin temeli olmayı hedeflemek’ amacı ile de örtüşmektedir. Çevrimiçi ortamda halk kültürünün öğretilmesi müzenin ‘kültür’ merkezi olarak işlevini geliştirmesi de Kore Ulusal Halk Müzesi'nin 2021 yıllık raporunda belirtilmektedir. (URL-4)

Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nin internet sitesindeki bilgilere göre eğitim bölümü 4 farklı bölümden oluşmaktadır. Ana başlıklar altında 4 bölümden oluşan eğitim bölümünde çocukların yaş gruplarının hedeflendiği farklı programlar bulunmaktadır. Bu programların amacı “Mutlu Çocuklar ve Aileler için Eğitim” başlığı altında vurgulanmıştır. Müzede gerçekleştirilen 4 bölüm şu şekildedir: Müzede Okul Programı, Kültür Paylaşım Eğitimi, Kültürel Çeşitlilik Üzerine Müze Eğitim Programı ve Kültür Keşif Kutuları Programı. Müzenin İngilizce dil seçeneğinde Müzede Okul

Programı kendi içinde 7, Korece sayfasında 5 alt bölümden oluşmaktadır. İngilizce olan eğitim programının alt başlıkları şu şekildedir:

1. Erken Çocukluk Eğitimi
Anaokulu öğrenci grupları için tasarlanmış olan bu program müzedeki sergilere yönelik etkinliklerden oluşmaktadır.
2. Müfredata Bağlı Eğitim
İlkokul öğrencileri için planlanmış olan bu program her sınıf için çeşitli halk oyunu etkinliklerinden ve halk kültürünü tanımaya yönelik okul müfredatıyla ilişkili içeriklerden oluşmaktadır.
3. Tatil Dönemi Eğitim Programı
Yaz ve kış tatillerinde ilkokul öğrencileri için hazırlanan bu program okul müfredatında yer alan geleneksel halk kültürü etkinliklerinden oluşmaktadır.
4. Okul Sonrası Eğitim Programı
İlkokul öğrencilerine yönelik olan bu program hafta içi öğleden sonraları bireysel olarak katılıma açık çeşitli halk kültürü deneyimlerinden oluşmaktadır.
5. Hafta sonu Aile Eğitim Programı
Ailelerin çocukları ile hafta sonları müzede çeşitli halk kültürü programların keyfini çıkarması için tasarlanmıştır. Cumartesi günleri düzenlenen “Müzedeki Aile Günü” her yaş grubu için farklı temalardan oluşan eğitim programlarından oluşmaktadır.
6. Halkbilimi Deneyim Grubu
İlkokul çocuklarına yönelik olan hafta sonu düzenlenen bu program velilerle birlikte çocuk-ebeveyn ilişkisinin baz alındığı halk kültürünü daha iyi anlamalarına yardımcı olacak iş deneyimlerinden ve etkinliklerden oluşmaktadır.
7. Sergiye Bağlı Eğitim
Hem Kore Ulusal Halk Müzesi hem Çocuk Müzesi’nin kalıcı sergileriyle alakalı içeriklerden oluşan özel dersleri içeren eğitim programıdır.

Müzenin internet sitesinin Korece eğitim sayfasında 5. ve 6. bölüme dair bilgiler bulunmamakla birlikte her program için farklı iletişim numaraları bulunmaktadır. Eğitim bölümünde bulunan farklı iletişim numaraları her programa atanan farklı çalışanların olduğunu göstermektedir. Kültür Paylaşım Eğitimi programının alt başlıkları Korece ve İngilizce sayfalarında farklılaşmaktadır. Korece sayfada 2 etkinlik bulunmaktadır:

1. Folklorumuz, Jestlerimiz
Çeşitli halk oyunlarını ve geleneksel halk kültürünü deneyimleme şansının bulunduğu özel organizasyonlara yönelik bir eğitim sınıfıdır.

2. Çocuk Müzesi'ni Ziyaret Etmek
Müze otobüsü ile gerçekleştirilmektedir. Çocuklara zaman yolculuğu teması eşliğinde etkinlikler düzenlenmektedir. Okul zamanlarında müze dışında tatillerde ise müze içinde eğitim programları yapılmaktadır.

İngilizce sayfada 5 etkinlik bulunmaktadır:

1. Geleneksel Davranışları Öğrenmek
Farklı sosyal gruplara (engelli, özel eğitime ihtiyaç duyan vb. çocuklar) yönelik olan bu program çocukların rahat bir ortamda çeşitli halk oyunu etkinliklerinin ve halk kültürünü deneyimlediği etkinlikler için tasarlanmıştır.
2. Mutlu Buluşmalar
Bölgedeki yerel çocuk merkezleri ile bağlantılı gerçekleştirilen Mutlu Buluşmalar programı geleneksel halk kültürü deneyim programlarından ve çocuklara yönelik eğlenceli halk oyunlarından oluşmaktadır.
3. Çocuk Hastanesi Okulu
Çocuk Hastanesi ile yürütülen bu program hastanede kalan çocukların geleneksel halk kültürünü öğrenmeleri ve eğlenmelerini sağlamak için tasarlanmış etkinliklerden oluşmaktadır.
4. Yerel Kültür Eğitimi
Bu program yerel kültürü tanıtmaya amaçlı eğitim vermeye amaçlanmaktadır. Dönemsel olarak bir kurum seçilmektedir ve çocukların yerel kültürü öğrenmeleri, halk kültürünün özelliklerini anlamaları ve deneyimlemeleri için yardımcı olmaktadır.
5. Hareketli Çocuk Müzesi
Müze otobüsü ile gerçekleştirilmektedir. Çocuklara zaman yolculuğu teması eşliğinde etkinlikler düzenlenmektedir. Okul zamanlarında müze dışında tatillerde ise müze içinde eğitim programları yapılmaktadır.

Kültürel Çeşitlilik Üzerine Müze Eğitim Programı ise 3 alt başlıktan oluşmaktadır.

1. Dönemsel Geleneklerin Eğitimi
Güney Kore'de dönemsel olarak kutlanan halk geleneği günlerinde, Çocuk Bayramı'nda, Chuseok (Kore Şükran Günü)'da çocukların ve ailelerin katılabileceği çeşitli etkinliklerin bulunduğu bir programdır.
2. Kültürel Yakınlaşma ve Birleşme Eğitimi
Hem saray müziği hem de halk müziği dahil olmak üzere Kore geleneksel müziğinin öğrenildiği başlıca kurum olan Ulusal Gugak Merkezi, meteoroloji merkezi, hayvanat bahçesi ve diğer ulusal, kamu kuruluşları ile bağlantılı olarak düzenlenen çeşitli deneyim programlarından oluşan bu kültürel eğitim ilköğrencileri için tasarlanmıştır.

3. Kùltür Günü Programı ile Bağlantılı Eğitim

Çocuklar ve aileler için tasarlanmış olan her ayın son çarşamba günü düzenlenen kültürel çeşitlilik temalı eğitim programıdır. Bu program her aile üyesine kültürel çeşitlilik konusunda performans sergileme amacı gütmektedir.

Müzedede öğrenim gerçekleşirken geleneksel öğrenmeden farklı olarak öğrenim gerçekleşmektedir. Geleneksel öğrenmedeki kurallar müzedeki öğrenme ortamında bulunmamaktadır. Müzenin en önemli işlevi de müzedeki nesnelere eğitim işlevi için kullanabilmesidir. Serbest zamanını kullanmak isteyen ziyaretçiler bilgisini genişletme amacı gütmekte ve kendi amacına yönelik etkinlik ya da eğitimlere katılmak istemektedir (Onur, 2014). Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nin eğitim programları incelendiğinde farklı yaş gruplarına ait, okul müfredatına bağlı, öğrencilerin tatil dönemlerini değerlendirebileceği ve ailelerin uygunluğuna göre hafta sonu eğitimleri yapılmaktadır. Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara yönelik eğitimlerin gerçekleşmesi müzenin hoşgörü mekânı olduğunu her bireyin ihtiyacına yönelik eğitimler yapıldığını ve toplumun tüm kesimine hitap eden halkın müzesi olduğunu göstermektedir. Eğitimlerin içerikleri kültür paydasında gelenek ve folklora ait içeriklerden oluşmaktadır. Müze bu yönüyle hem gelenek dostu hem de sergiye bağlı yapılan eğitimlerle etkileşimli müze anlayışına sahip olduğunu göstermektedir.

Güney Kore'nin Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi'nin Kùltür Keşif Kutuları Programı hem öğretici hem de tanıtıcı bir programdır. Halk Müzesi çocuklara yönelik çok kültürlülük deneyimleme fırsatı sunan "Çok Kültürlü Paketler İçeren Kutular" projesini yürütmektedir. İlginç kültürel deneyimler içeren kutuları beş duyu organı ile keşfetme projenin ana amaçlarındandır. Farklı kültürdeki insanların kültürel farklılıklarının deneyimler aracılığıyla tanıtımının yapılması farklı kültürdeki insanlarla ortak bir anlayışın benimsenmesi ve empati geliştirilebilmesi için tasarlanmıştır. Bu deneyimi keşfetmeye davet eden "Çok Kültürlü Paket" in sloganı ise şu şekildedir: "Kutuyu aç ve dünyaya açıl!" (URL-51). Program çeşitli dünyalara kapı açan ve farklı deneyim materyalleri içeren çok kültürlü anlayışı teşvik eden çocuklara yönelik bir sergi kutusu olmayı amaçlamaktadır. Bu amaç programın sloganı ile de örtüşmektedir.

G: Güney Kore Kültür Kutusu
Kaynak: (URL-52)

Çok kültürlü eğitim veren kurum ve kuruluşların kullanması da programın diğer bir amacıdır. Kurum ve kuruluşların kullanabilmesi için bu kültür kutuları kiralanabilmektedir. İlgili kurumlar ve müzeler bu kutuları Güney Kore’de ücretsiz kiralayabilmektedir. Kültür paketi içerisinde yer alan ülkeler ve diğer ülkeler için kiralama ve sevkiyat için ilgili ülke birimi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kültür kutuları 4 hafta süre ile kiralanabilmekte kiralama için 3 ay öncesinden ayın ilk iş gününde başvurulması gerekmektedir. Kiralama dönemleri her ülke için farklılık göstermektedir. (URL-51) Uluslararası da kiralanabilen bu keşif kutuları sayesinde Halk Müzesi ilgi çekmektedir böylece tanıtımı için reklama ihtiyaç duymamakta tanıtıcı ve öğretici niteliği ile ön plana çıkmaktadır.

Kültür Keşif Kutuları ülkeleri ise şu şekildedir: Moğolistan, Vietnam, Filipinler, Özbekistan, Endonezya, Güney Kore, Çin, Japonya, Hindistan ve Tayland. Ülkelerin coğrafi konumuna bakıldığında zaman bütün ülkeler Güney Kore’ye komşu ülkelerden oluşmaktadır. 2020 uluslararası göç istatistiklerine de bakıldığında Güney Kore’de yaşayan yabancı uyruklu vatandaşların %62,4’ünü Çin, Vietnam ve ABD vatandaşları oluşturmaktadır. Hem coğrafi konum hem de ülkede yaşayan nüfus esas alınarak

hazırlanan bu program farklı ülkelerin kültürlerin öğretilmesine ve çok kültürlü bireylerin yetişmesine olanak sağlamaktadır.

2021 yılında 4 farklı müze ve 1 çocuk merkezinde Çin, Japonya, Hindistan, Özbekistan ve Endonezya'ya ait kültür kutuları sergilenmiştir. Müze raporuna göre 2016 oturum gerçekleşmiş ve 60,990 kişi katılım sağlamıştır (URL-4). Çok kültürlülük anlayışı ile tüm duylara hitap eden kültür kutuları görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma duylarını harekete geçirerek duyu dostudur. Kültürleşme eylemi deneyimler aracılığıyla tüm duylara hitap ettiğinden daha kalıcı hale gelmektedir. Kültür kutularının içerikleri farkındalık oluşturma, başka kültürleri anlama, bilme ve saygı gösterme amaçlarına sahiptir. Yerel kurumlar ile kültür kutularının sergilenmesi de müzenin etkileşim kabiliyetini göstermektedir. Diğer müzelerle iş birliği içindedir ve tasarlamış olduğu kültür kutuları ile toplumları birleştirmektedir.

İnternet günümüzde toplumları dönüştürerek ve yön vererek küresel bilgi toplumunu oluşturmuştur. Bilgi toplumunun interneti kullanmasıyla toplumlar arasında kurumların sınırları kalkmaya başlamıştır. Bu kurumlardan olan müzeler de bu değişime ayak uydurmuştur. Müzelerin geleneksel iletişim araçları ile interneti aktif bir şekilde kullanmasıyla ziyaretçi kitlesini arttırmakta, ziyaretçilerin müze ile etkileşimine dair geri dönüşleri öğrenmek kolaylaşmakta, etkinliklerin ve eğitimlerin yüz yüze gerçekleşmesine gerek duylmamaktadır. COVID-19 ile uyum sağladığımız uzaktan eğitim sayesinde müzeler zaman ve mekânın ötesine geçerek dünya çapında erişime açık hale gelmiştir. Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi de internet sitesindeki içeriklerini yenileyerek koleksiyonlarını, eğitimlerini ve etkinliklerini fiziksel erişime gerek duymadan uyum sağladığımız yeni dönemde kullanmıştır. Bu dönemde alışmış olduğumuz uzaktan eğitimlerle müzeler, müzeye erişim konusunda yönetim olarak değişikliğe gitmiştir. Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi uzaktan eğitimleri ve etkinlikleri arttırarak bu değişime ayak uydurmuştur ve müzede uzaktan eğitim yaklaşımına yeni perspektifler eklemiştir.

Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi çocuklar ve aileleri için öğrencilerin ara tatilinde ilkokul 3. ve 6. sınıflara yönelik 17/01/2022 – 21/01/2022 tarihlerinde 150

kişinin katılabileceği tatil etkinliği düzenlemiştir. Bu eğitim çocukların ve ailelerinin evde birlikte katılmalarını sağlayan programdır. Katılım ücretsiz olmakla birlikte her oturuma 15 aile katılım sağlamıştır. Haftanın beş günü 10.00-12.00 ve 14.00-16.00 saatlerinde 2 saat şeklinde program düzenlenmiştir. Etkinliğe katılan ailelere eğitim seti gönderilmiş etkinlik sırasında fotoğraf, video çekimleri tanıtımda ve kurum içi çalışmalarda kullanılacağı bilgisi verilmiştir. (URL-53)

G: 게더타운 속 오촌댁 (gather.town Ocheon Evi)
Kaynak: (URL-54)

“Metaverse’ten Ocheon Evleri”ne programı evi koruyan, evin bolluk bereketini sağlayan tanrıların(가택신) ve geleneksel, modern evlerin sanal ortamda öğretilmesi amaçlanmaktadır. Program sanal gerçekliğin de bulunduğu videolu konferans programı olan “gather.town” uygulaması ile gerçekleşmektedir. Kış tatili için belirlenen bu yeni eğitim programı ilkokul öğretmenlerinin ve diğer öğretmenlerin katıldığı halka açık yarışma ile belirlenmiştir. Gather.town uygulamasında Halk Müzesi arazisinde bulunan geleneksel “Ocheon Evi” tasarlanmıştır. (URL-53)

G: 민속박물관 내 오촌택 (Müzedeki Ocheon Evi)
Kaynak: (URL-54)

İnternet sitesindeki başvuru kısmı incelendiğinde eğitimin etkinlik sorumlusu personelin, programın Metaverse ve gather.town hakkında bilgi vermesi ile başlayacaktır. Sanal ortamdaki beş köyü keşfederek ev tanrısı ile ilgili görevler tamamlanacaktır. Öğrenciler sanal ortamda Ocheon evinin içinde dışında dolaşarak geleneksel evleri öğrenmiş olacaktır. Günümüzdeki konutlardan farkını görecekle verilen görevleri çözerek bu süreçte atalarının evlerle alakalı inanışları hakkında da bilgi edinme imkânı elde edecektir. Etkinlik sonunda öğrencilerden etkinliği yorumlamaları ve sunumlarla sonuçlandırmaları istenecektir. Programa dair 37 saniyelik ön bilgi edinebilme imkânı sunan youtube videosu da bulunmaktadır.

오촌택행 메타버스 (Metaverse' ten Ocheon Evine)

Ocak ayında yapılan bu etkinliğe talep fazla olunca 2022 etkinliklerine Nisan ayında başlamak üzere temmuz ayına kadar her hafta sonu gerçekleşecek şekilde iki farklı

metaverse etkinliği düzenlenmiştir. 3. ve 6. sınıflara yönelik olan program “Yükselen Kapıları Açın!” sloganı ile Korelilerin geçmişteki ve şimdiki zamanda hayatlarını anlama üzerine sergi temelli bir programdır. Etkinlikte ipuçları toplayarak görevleri tamamlama, sunum yapma gibi aktiviteler bulunmaktadır. Ortaokul öğrencilerine yönelik olan 7.sınıf ve üstü öğrenciler için belirlenen etkinliğin sloganı ise “Herkesin Müzesi, Harekete Geç! Folklor Muhafızları” dır. (URL-53) Ücretsiz olarak gerçekleştirilen bu etkinliklerde geçici ve kalıcı sergileri keşfederek halk kültürünü anlama, müzenin sunmuş olduğu ipuçlarını takip ederek görevleri tamamlama amaçları belirlenmiştir.

Halk bilimi müzelerinin uygulamalı müzesi olan yaşayan müzelerin geleneği aktarırken deneysel bir merkez konumda olduğunu Demir (2017) ifade etmiştir. Bu bağlamda Kore Ulusal Halk Müzesi’nin Metaverse etkinliği yaşayan müzelerin geleneğin aktarımında yapmış olduğu deneysel bir uygulamadır. Müzenin teknoloji ile iç içe olması ve bunu geleneğin aktarımında kullanmayı denemesi yaşayan müzelerin deneyselliği ile örtüşmektedir. Teknolojinin hedef kitlesinin çocuklar olması standart müze uygulamalarından uzaklaşmaya çalışıldığının, çocukların ilgisine ve beklentisine göre müze etkinlik politikalarının olduğunu göstermektedir.

“대보름 (Dolunay) Keşfi” 2022 yılının program içeriğinde düzenlenmiş olan mevsimsel halk geleneklerini deneyimleme amaçlı yapılan etkinliktir. Ay yılı takvimine göre yılın ilk dolunayının kutlandığı etkinliğe 6 yaşını doldurmuş ilkokul öğrencileri aileleri ile katılmaktadır, etkinlik 1 saat sürmektedir.

G: 부럼 깨기 (Kabuklu Yemiş Kırma)

G: 나무 아홉집 지기 (Odun Taşıma)
Kaynak: (URL-55)

Etkinlikler kısmında 2017 yılından itibaren 2020 COVID-19 dönemi dışında her yıl düzenlenen “Büyükanemin Eski Hikâyeleri” adlı etkinlik ücretsiz düzenlenmektedir. Çocukların hayal gücünü geliştirmesi ve Kore’nin masallarına, hikâyelerine ilgi uyandırması için tasarlanan 15 dakika süren bir programdır. Etkinlik esnasında çekilen fotoğraflar tanıtım amaçlı kullanılmaktadır ve rezervasyon zorunludur.

G: 할머니의 옛 이야기 (Büyükanemin Eski Hikâyeleri)
Kaynak: (URL-56)

Yaşayan kültürel miras müzeciliği kavramı Kore Ulusal Halk Müzesinin Çocuk Müzesi’nde kültürel ifadelerin çeşitliliği ve mekânları koruma, yaşatma amacını canlı hâle getirmektedir. Geleneği aktarmak, folkloru korumak ve bunları yaparken eğitimler, etkinliklerde öyküleme tekniği kullanmak geleneği yaşatmaktadır. Yukarıda örnekleri verilen etkinliklerde müzenin forum olarak kullanılması kurgusal bir alan yaratılması

yaratıcı mekânlar oluşturmuştur. Böylece müze, geçiş dönemi etkinliklerin de kutlandığı geleneksel kutlama mekânı olmaktadır.

Kimçi Müzesi'nin eğitim bölümü deneyim ve etkileşim üzerine kuruludur. COVID-19 önlemlerinden önce müze bünyesinde üç farklı Kimçi yapma programı vardır. Uzmanı tarafından yönlendirmelerle yapılan 3 döneme ayrılan Kimçi programı, tek başına yapılan ve yine tek başına yapılan büyük porsiyonların hazırlandığı Kimçi programıdır. Uzman tarafından yönlendirilen Kimçi yapma programı dersleri her çarşamba ve perşembe günü 14:20-15:00 saatlerinde 20,000₩ ücret karşılığında en az 5 kişi olmak şartı ve rezervasyon yoluyla İngilizce gerçekleşmektedir. Programa 2kg olmak şartı ile kendi Kimçiniz ile de katılabilirsiniz. Dönemsel olarak Kimçi çeşitleri yapılmaktadır. Ocak-Nisan döneminde Beyaz Kimçi olarak adlandırılan büyük Çin lahanası ile yapılan baharatsız Kimçi, Mart-Ağustos döneminde Salatalık Kimçi, Eylül- Aralık döneminde beyaz Çin lahanası ile yapılan yaprakların koparılmadan yapıldığı baharatlı bütün Kimçidir. Tek başına yapılan Kimçi programı her salı, cuma ve cumartesi günlerinde 14:00-15:00 saatlerinde 6,000₩ ücret karşılığında maksimum 20 dakika süren bir programdır.

G: 뮤지엄 김치간 (Kimçi Müzesi) Kaynak: (URL-57)

Bütün bu programlara katılmadan 4 gün önce rezervasyon yaptırılması zorunludur. Yetişkin katılımcılar için kişi sayısı maksimum 30 kişi çocuklar için ise 35'tir. Vejetaryenler, gıda alerjisi ve helal gıda gereksinimi olan kişilerin programa katılmadan önce müzeyi bilgilendirmeleri gerekmektedir. Programlar dışında programa giriş ücretleri

de bulunmaktadır. Yetişkinler 5,000₩, 8-18 yaş 3,000₩, 36 aylık-7 yaş için 2,000₩ ücret ödemek zorundadır.

G: 어린이 김치학교 (Çocuklar için Kimçi Okulu)
Kaynak: (URL-58)

G: 명인 김치학교 (Profesyoneller için Kimçi Okulu)
Kaynak: (URL-59)

G: 어린이 김치학교 (Çocuklar için Kimçi Okulu)
Kaynak: (URL-60)

COVID-19 döneminden itibaren kapalı olan müze online eğitim programı yapmaktadır. Online eğitim programı olan “Lan Kablosu (Online) Çevrimiçi, Çocukların Kimçi Okulu: Kimçi Yapma” programı 2020 yılından itibaren Zoom programı üzerinden gerçekleştirilmektedir. Pulmuone Vakfı tarafından desteklenen ücretsiz bir eğitim programıdır. Rezervasyon zorunludur ve rezervasyona dair bilgiler, duyurular müzenin Instagram sosyal medya hesabından yapılmaktadır. Dersler maksimum 30 kişiliktir ve minimum 4 kişilik ikişer gruplara ayrılarak yapılmaktadır. Rezervasyon iptali 4 gün öncesinden yapılmalıdır. Dönemsel olarak belirlenen program 8 Nisan 2022 tarihi itibarıyla her cuma saat 15:00 ve 16:00 olmak üzere 2 defa her cumartesi saat 10:00, 11:00 ve 14:00 olmak üzere 3 defa 40 dakikadır. Program içeriği ilk yirmi dakika Kimçi Teorik dersi son yirmi dakika Kimçi Yapma dersinden oluşmaktadır. Eğitim için gönderilecek malzemelerden oluşan 1kg lahana, 500gr baharat karışımları ve diğer malzemeler 1 gün önceden eve gönderilmektedir. Kimçi etkinliğinden önce alerji bilgisi müzeye iletilmelidir.

Kimçi Müzesi eğitim programlarında Kimçi Sergisi Keşif Programı bulunmaktadır. Öğrenci kitaplarında müfredatı bulunan Kimçinin tarihini, bilimini ve sosyal içeriğini müzede etkinliklerle anlama ve kavrama müzenin sergi keşif programının amacıdır. Müzenin düzenlemiş olduğu bu program Kimçiyi daha derinden anlama ve öğretme amacı gütmektedir. Kimçi Keşif Ekibi Programı profesyonel rehberlerin öncülük ettiği Güney Kore’de 3.sınıf – 6.sınıf öğrencilerinin minimum 5 maksimum 15 kişi ile

katılabileceği katılım ücretinin 5,000₩ olduğu pazartesi günü hariç haftanın her günü 10:30-11:10 ve 14:00-14:40 saatlerinde günde 2 defa düzenlenen Kimçi sergi eğitimidir. Kimçi Keşif Ekibi Programında verilen sergi açıklamaları bulunan broşürler ve etkinlik kitapları bu ücrete dâhildir.

Kimçi Müzesi'nde deneyime bağlı Kimçi eğitimlerinin hepsi farklı yaş gruplarına hitap etmektedir. Farklı besin grupları ile beslenen ziyaretçilerine yönelik hizmetleri de bulunmaktadır. Etkinliklere katılımda sergiye dair broşür, etkinlik kitaplarının, aktivite kağıtlarının olması deneyimi somut haline getirmektedir. Geleneksel bir besin kaynağı olan Kimçinin Kore tarihi ve yaşamı içindeki önemini öne çıkarılması için yapılan bu etkinlikler sayesinde ziyaretçiler için müze cezbedici hale gelmektedir. Ziyaretçinin yapmış olduğu Kimçiye sahip olması da kültür ve deneyim alanında kalıcılığı sağlamaktadır. Çevrimiçi ortamda imkânı sağlanan Kimçi yapma etkinliğine katılımın görsel paylaşımı konusunda zorunludur. Etkinlik esnasında çekilen fotoğraf ve videoların paylaşımı müzenin tanıtımına katkı sağlamaktadır. Müze, ar-ge çalışmalarında kullanacağı görselleri etkinliklere katılan ziyaretçilerin onayı ile almakta karşılıklı güven ve onaya dayanmaktadır.

Müzeler eğitim, zevk verme amacı güden insan yaşamındaki soyut değerleri koruyan bu değerleri somutlaştırarak topluma sergileyen halka hizmet eden kurumlardır. İnsanların bu değerlere müzelerde farkına varmasıyla kültürüne, yaşamına farklı açılardan yaklaşma şansı elde etmektedir. Yaşayan Müzelerde de coğrafi işaretli bölgesel gastronomi ya da UNESCO tescilli gastronomik kültür mirası turizmini deneyimlemek hem ülke içinden hem ülke dışından birçok turisti yöreye çekecektir. “Halkbilimci Don Yener, yiyeceği fiziksel toplumsal(iletişimsel), kültürel, ekonomik, ruhani ve estetik ile ilgili bir eylemler ve sistemler ağı olarak niteleyerek, yiyeceğin yaşamın her görünüşüne ve anına dokunduğunu söylemektedir” (Long’dan aktaran Kılıç, 2003:203). İşte bu sebeple yemek kültürünün müzelerle deneyim alanında buluşması ana dokunan her türlü deneyimin kalıcı olmasına ve kalıcı olan değerlerin korunup hem yerel hem küresel tanınırlığını arttırmasına vesile olmaktadır.

Seocheon Hansan Rami Kùltür Merkezi'nde deneyim bölümü bulunmaktadır. Kùltür merkezinin deneyim bölümünde Hansan bölgesine ait Rami kumaşının 1500 yıllık deneyimini görebileceğiniz programlar vardır. Bu etkinliklerden ilki ziyaretçi merkezi bölümünde Rami kumaşından dokunan Kore'ye özgü geleneksel kıyafetleri ücretsiz bir şekilde deneyebileceğiniz alandır. Bu alanda fotoğraf çekilebilme imkânı ayrıca 1 yıl sonrasına postalayabileceğiniz posta kartları mevcuttur.

G: 한산 모시옷 무료체험 (Rami Kıyafetleri Giyme)

G: 느린우체통 운영 (Posta Gönderme) Kaynak: (URL-61)

Rami kumaşını kullanarak el sanatları zanaat atölyelerinde hem çocuklara hem de yetişkinlere yönelik oyuncak bebek, Rami örgü tekniği kullanılarak bileklik, lale şeklinde toka yapımı etkinlikleri düzenlenmektedir. Rezervasyon için telefon numarası sitede bulunmaktadır. Bu atölyelerin ücreti 5,000₩ ve süresi 10-20 dakika arası değişmektedir.

Atölyelere katılım ise minimum 10 kişidir. Tatil günleri hariç yılın her günü 10:00-17:00 saatlerinde açıktır.

G: 모시인형 만들기(Ramiden Oyuncak Bebek Yapımı)

G: 모시 튜립 머리끈 (Ramiden Lale Şeklinde Toka Yapımı)

G: 미니베틀 (Küçük Dokuma Tezgahı Kullanımı)
Kaynak: (URL-62)

El sanatları atölyesinde doğal boyalarla hazırlanan Doğal Boyama Deneyimi etkinliği de bulunmaktadır. Bu etkinlikler Rami kumaşından mendil, pamuklu mendil yapma ve ipek eşarp boyamadır. Etkinlikler 10:00-17:00 saatlerinde hem yetişkinlere hem de çocuklara yöneliktir. Rezervasyon gereklidir ve maksimum 12 kişi ile sınırlı olan etkinliklerdir fakat bu sayı 30 ve üzeri olursa bu etkinlikler dış mekânda gerçekleştirilmektedir. Etkinliklerin

süresi 15 dakikadır ve ücretlidir. Mendil boyama yapımı ve ipek eşarp boyama 25,000₩ pamuklu mendil boyama 5000₩'dur. Rezervasyon için telefon numarası bulunmaktadır.

G: 모시 손수건 (Rami Kumaşından Mendil Yapımı)

G: 면 손수건 (Pamuktan Mendil Yapımı)

G: 염색체험 (Kumaş Boyama Deneyimi)
Kaynak: (URL-63)

Hansan Rami Kültür Merkezi'nde gerçekleşen atölyeler ve etkinlikler kültürel miras kabul edilen Hansan Rami'ye farkındalık yarattırmaktadır. Atölyelerin ve etkinliklerin çokluğu sayesinde Rami kumaşının kullanıldığı yerlerin sıklığı vurgulanarak önemi ön plana çıkarılmaktadır. Rami kumaşını elde etme yöntemleri ve Rami kumaşı boyanırken bölgedeki bitkilerden elde edilen organik boyalarla boyama deneyimi gibi etkinlikler doğa ile iç içeliği vurgulamaktadır. Kumaş üzerinde doğaya zarar vermeyen boyaların kullanılması, kumaşın tezgahlarda dokunabilmesi gibi etkinlikler kültürel mirasın

sürdürülebilir kalkınma ilkelerine de katkı sağlamaktadır. Sürdürülebilir kalkınmaya farkındalık oluşturmakta bu sayede gelenek her aşamada deneyimlenebilmektedir.

İğne İşi zanaat atölyesi ise 10:00-17:00 saatlerinde pazartesi hariç haftanın her günü hem yetişkinlere hem de çocuklara açıktır. Doğal pamuklu bezlerle Balkabağı Broş Yapım, Rami Kupa Altlığı Yapım, Renkli Bilezik Yapım atölyesi 10 kişi ile 15'er dakikadan oluşmakta ücreti 5000-15,000₩ arasında değişmektedir.

G: 호박브룻치 (Balkabağı Broş Yapımı)

G: 알록달록 오색팔찌 (Renkli Bilezik Yapımı)
Kaynak: (URL-64)

Atölyelerden Hansan Rami Yemek atölyesinde Rami kullanarak Rami kurabiyeleri pişirilmektedir. Atölyede rami tozu ile esmer şekerli kurabiye hazırlanmakta kurabiye hamuruna pirinç keki konmaktadır. Hansan Rami ve Pirinç Kekli Kurabiye Deneyim atölyesi pazartesi günü hariç her gün 10:00-17:00 saatlerinde hem yetişkinlere hem de çocuklara hitap etmektedir. 10,000₩ karşılığında 20 dakika pişirme süresi ile etkinlik gerçekleştirilmektedir.

G: 인절미 쿠키 체험 (Pirinç Kekinden Kurabiye Yapımı)
Kaynak: (URL-65)

Hansan Rami Kültür Merkezinde restore edilmiş tarihi binalarda bulunan etkinliklerden biri Çay Seremonisidir. Etkinlikte kullanılan çay Rami yaprağıdır. Rami yaprağından yapılan çay seremonisi ücretsiz olup maksimum 3 kişi ile 10 dakika sürmektedir. 10:00-17:00 saatlerinde sadece hafta içi ve tatillerde açılmaktadır. Hem çocuklara hem de yetişkinlere yöneliktir. Etkinliğin gerçekleştiği evlere dair bilgiler görsellerle desteklenmekte rezervasyon iletişim bilgisine internet sitesinden ulaşılabilir.

G: 다례 체험 (Çay Töreni)
Kaynak: (URL-66)

Yelpaze Yapma Deneyimi de restore edilen tarihi binada 10.00-17.00 saatlerinde gerçekleşmekte hem yetişkinlere hem de çocuklara yöneliktir. Pazartesi günleri kapalıdır

ve grupla gelenler için 1 saat önceden rezervasyon zorunludur. Grupla gelenlerin sayısı 26 üzerinde ise etkinlik dış mekânda gerçekleşmektedir. Yelpaze Dekore Etme ve Yelpaze Yapma etkinlikleri olmak üzere 2 etkinlik vardır. Yelpaze Dekore Etme etkinliği 15 dakika Yelpaze Yapma etkinliği 1 saat sürmektedir. Küçük yelpaze dekore etme 4,000₩ büyük yelpaze dekore etme 5,000₩'dur. Yelpaze yapma deneyimi gençlere, yetişkinlere yöneliktir ve ücretleri ise yelpazenin boyutuna göre değişmektedir. 15,000/25,000/35,000₩ şeklinde ücretlendirilmiştir.

G: 부채 꾸미기 (Yelpaze Tasarımı)

G: 부채 꾸미기 (Yelpaze Tasarımı)

G: 부채 만들기 (Yelpaze Yapımı)
Kaynak: (URL-67)

Beypazarı'nda bulunan Yaşayan Müze'de yapılan rehberli gezi içeriğinin her bölümünde ziyaretçilere müze rehberli anlatımlar yapılmaktadır ve bazı bölümlerde canlı uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Müze içerisinde bölümlere ayrılmış somut olmayan kültürel mirasa ait koleksiyonlara uygun sürekli gerçekleşen etkinlikler vardır. Rehberli turun içerisinde bulunan etkinliklerde sözlü kültür ürünleri olan deyim, atasözlerine dair anlatımlar bulunmaktadır ve kurşun döktürme gibi geleneksel uygulamalar belli bir ücret karşılığında deneyimlenebilmektedir. Geleneksel Türk ebru sanatını icra etme, ıhlamur baskı yapma; masal anasından masallar dinleyebilme, bilmeceleri cevaplayabilme, Karagöz ve Hacivat'ın sergilendiği odada perdenin arkasına geçip sözlü kültür verimlerine etkileşimli olarak katılma imkânı bulunmaktadır. Yaşayan Müze'nin internet sitesi bulunmakta ama siteye erişim sağlanamamaktadır. Müzenin Instagram sosyal medya hesabından yapılan etkinliklerde ara tatilde hedef kitlenin öğrenciler olarak belirlendiği sürekli etkinliklere yönelik tanıtım yapılmaktadır.

G: Beypazarı Yaşayan Müze Etkinlik Tanıtım Görseli

G: Beypazarı Yaşayan Müze Etkinlik Görseli
Kaynak: (URL-68)

G: Beypazarı Yaşayan Müze Masal Etkinliği
Kaynak: (URL-69)

Güney Kore ve Türkiye'deki müzelerin etkinlikleri incelendiğinde "Masal, Hikâye Anlatıcılığı" benzer olan etkinliklerden bir tanesidir. Sözlü kültür ürünü olan masallar

yaşayan müzelerde ziyaretçilere etkileşimli bir şekilde anlatılmaktadır. Sözlü geleneklerin yaşatılmaya çalışıldığı yaşayan müzelerde masal, hikâye dinleyen ziyaretçiler bu gelenekleri kuşaktan kuşağa aktarabilir. Müzede masal anlatıcılığının etkileşimli olması da geleneğin yeniden canlandırılması, bağlamı içinde yeniden üretilmesi yaşayan müzelerin işlevsel kuramdan yararlandığını göstermesi açısından önemlidir. Böylece müzede sözlü gelenekler saklanmamakta yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Görsel 18: Beypazarı Yaşayan Müze Hacivat Karagöz Odası

Ankara SOKÜM Müzesi'nin kişisel web sitesi bulunmamakta fakat sosyal medya hesapları etkinlik ve tanıtım için sürekli olarak kullanılmaktadır. Müze hakkında genel bilgilere Kültür Turizm Portalı ve Hacı Bayram Veli Üniversitesi THBMER sayfasından, etkinlik ve atölyelere dair bilgilere ise Instagram, Facebook sosyal medya sayfaları üzerinden erişilmektedir. Müzedeki etkinlikler günlük ve dönemsel olarak iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Yapılan etkinlikler maddi kültür ürünleri ve somut olmayan kültürel

mirasın sözleşmesindeki uygulamalara göre yapılmaktadır. Beş başlık altında sürekli gerçekleşen etkinlikler sırasıyla Sözlü Gelenekler ve Anlatılar, Gösteri Sanatları, Toplumsal Uygulamalar Ritüeller ve Şölenler, Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar ve El Sanatlarıdır.

Çocuklara Yönelik
Somut Olmayan Kültürel Miras Yaz Okulu

30 TEMMUZ -
5 AĞUSTOS 2022
14.00-16.00

ATÖLYELER

- Seramik Atölyesi
- Çocuk Oyunları Atölyesi
- Kış Hazırlıkları Atölyesi
- Karagöz Tasviri Yapımı
- Masal Anlatımı
- Halk Takvimi Atölyesi
- Ebru Sanatı Atölyesi

6-12 yaş arası

Yaz Okulumuz ücretsiz olup katılım için kayıt gereklidir.

0312 309 56 44

Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi
Talatpaşa Bulvarı Öz Sokak No:8 Altındağ/Ankara

Çocuklara Yönelik
II. Somut Olmayan Kültürel Miras Yaz Okulu

22-26 AĞUSTOS 2022
14.00-16.00

ATÖLYELER

- Geleneksel Oyuncak Yapımı Atölyesi
- İhlamur Baskı Atölyesi
- Karagöz Gösterimi
- Şerbet Yapım Atölyesi
- Dede Korkut Hikâyeleri

6-12 yaş arası

Yaz Okulumuz ücretsiz olup katılım için kayıt gereklidir.

0312 309 56 44

Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi
Talatpaşa Bulvarı Öz Sokak No:8 Altındağ/Ankara

G: Etkinlik Afişleri

Çocuklara Yönelik I. Somut Olmayan Kültürel Miras Yaz Okulu, 6-12 yaş arasındaki çocuklara yönelik 30 Temmuz-5 Ağustos tarihleri arasında ücretsiz katılımı ilk kez gerçekleşen bir yaz okuludur. İkincisi de 22-26 Ağustos tarihlerinde devam etmiş atölyedeki etkinlikler ilki ile de çeşitlilik göstermektedir.

G: Etkinlik Afişleri

Kaynak: (URL-70)

Yakın zamanda dönemsel olarak 14 Ekim 2022 tarihinde Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi THBMER, merkeze bağlı Ankara SOKÜM Müzesi, AHBV Üniversitesi Örgün ve Yaygın Eğitimde SOKÜM Unesco Kürsüsü ve SOKÜM Derneği iş birliğinde Kış Hazırlıkları Atölyesi gerçekleştirilmiştir. Bu atölyede yufka açma, erişte kesme ve turşu kurma gibi geleneksel kış hazırlıkları yapılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde 01-23 Ekim 2022 tarihleri arasında gerçekleşen Başkent Kültür Yolu Festivali kapsamında Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi THBMER, merkeze bağlı Ankara SOKÜM Müzesi, AHBV Üniversitesi Örgün ve Yaygın Eğitimde SOKÜM Unesco Kürsüsü ve SOKÜM Derneği iş birliğinde müzede kültürel miras atölyeleri gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen atölyelerde hedeflenen kitleler 7-14, 9-18, 18 yaşından büyük ve her yaşta katılımın uygun olduğu atölyelerdir. Etkinlikler ücretsiz, sınırlı katılımı ve rezervasyonla gerçekleşmektedir.

G: Kukla Etkinliğinden Görüntü

Kaynak: (URL-71)

G: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Etkinlik Afışı

Kaynak: (URL-72)

G: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Karagöz Etkinliği

Kaynak: (URL-73)

Sözel belleğin müzede sergi nesnesine dönüşmesinde müzelerin “yaşayan” “dinamik” olma amacıyla gerçekleştirdiği etkinlikler etkili olmaktadır. Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi geçirdiği dönüşüm sayesinde kendine yeni bir hizmet alanı hedeflemiştir. Bu hedef doğrultusunda koleksiyon düzenlemesinde, sergi yöntemlerinde, müze etkinlik ve atölye çalışmalarında değişikliğe gitmiştir. Etkinlik ve atölye çalışmalarından elde edilen verilerin geri dönüşümünü yine topluma sunarak insanların geçmişleri ile ilişki kurması müzede yapılan etkinliklerin ana hedeflerinden de biridir. Okul-müze iş birliği ile yılın herhangi bir gününde gerçekleştirilen müfredata bağlı etkinlikler, Müzeler Haftasına yönelik etkinlikler; sürdürülebilirlik bağlamında müzede ve şehir genelinde Masal Buluşmaları, Çocuk Oyunları Şenliği müzenin günlük sergi etkinliklerinden farklı olarak ar-ge çalışmalarına katkı sağlayan etkinlikleri oluşturmaktadır (Akbulut, 2022).

G: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Etkinlikten Görüntü

K: (URL-74)

Ünye Belediyesi, Kaymakamlık, Kent Konseyi ve Ünye'nin Dünkü Çocukları Derneği ile 23 Nisan 2017 yılında gerçekleşen “Geleneksel Çocuk Oyunları Şenliği” müzenin iş birliği içinde olduğu kurumların müze tanıtımına etkisini göstermektedir. Etkinliğin amacı şehrin tamamında geleneksel oyunların oynatılması olduğundan iş birliği içinde destek sağlayan kurumların sayısı artmıştır. Basında kendi adından bahsettirerek müzenin kurumsal itibarını sağlamlaştırmıştır. Ankara SOKÜM Müzesi etkinlikleri incelendiğinde de iş birliği içindeki kurumların fazlalığı sayesinde etkinlikler hem süreklilik arz etmektedir hem de müzenin tanınırlığına katkı sağlamaktadır.

Nevşehir Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi, NEVÜ Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi ile iş birliği içinde olduğu Nevşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE birimi “Kuşaklar Arası Kültür Köprüsünde Buluşuyoruz” etkinliği düzenlemiştir. Bu etkinliğin amacı somut olmayan kültürel mirasın öğrencilerde fark edilmesini sağlamaktır. Öğrenciler büyüklerinden dinlediği masalları kayıt altına alıp kuşaklar arasında dilden dile aktarılan kültürel mirasımız olan masallara dair farkındalık kazandırılması amaçlanmıştır. 1-2-3 Haziran 2022 tarihlerinde müzede Kapadokya Kültürel Miras Festivali düzenlenmiştir. Etkinlikler gün ışığı eğlenceleri, ay ışığı konserleri temasında sınıflandırılmıştır. Halk Dansları, Halk Müziği Konserleri, kamp ateşi etkinlikleri ve gün boyu devam eden köy seyirlik oyunları, yarışmalar, canlı heykel gösterileri gibi faaliyetler planlanmıştır.

Beyazarı'ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye'deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi etkinlikleri günlük ve dönemsel olarak ikiye ayrılmaktadır. Müzenin etkinlik zamanlaması ve etkinliklerin hedef kitlesi göz önünde bulundurulduğunda çocuklara ve müfredata yönelik etkinliklerin fazlalığı öne çıkmaktadır. Kültüre duyarlı ve meraklı bireyler yetiştirme yaşayan müzelerin amacını oluşturmaktadır. Müzelerde düzenlenen etkinlikler bu amacın sürekliliğini sağlamaktadır. İş birliği içinde olunan kurumların desteği ile müzenin tanınırlığını arttırmaktadır.

İncelenen Beyazarı'ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi, Ünye'deki Yaşayan Kültürel Miras Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi “yaşayan müze” amacıyla kurulmuştur. Hem sergilediği koleksiyonlarla hem düzenlenen etkinliklerle bütüncül müzecilik yaklaşımı benimsedikleri görülmüştür. Sürekli gerçekleşen etkinliklerin koleksiyon ve sergileme yöntemleri ile iletişim odaklı olması sayesinde dinamik bir yapı oluşturmaktadır. Oluşturulan dinamik yapıyla sürekli gerçekleşen etkinliklerin aynılığı müzeleri tek tipleştirmeye yaklaşırsa da kültürel mirasın sergilenmesi ve iletişim odaklı olması bu durumun önüne geçmektedir. Dönemsel etkinliklerle de iletişim devam ettirilmekte ve müze bu iletişimi araçsallaştırarak amacını, işlevini yerine getirebilmektedir.

Eğitim ve etkinlik bölümü müzelerin gelişimini, dönüşümünü, tanınırlığını sağlayan ve müze amaçlarının uygulandığı alandır. Güney Kore müzelerinde eğitimin ve bilgi vermenin amaçlanmasıyla bu alana dair teknolojik imkânlardan yararlanılmaktadır. Yararlanılan teknolojik imkânlar sayesinde de farklı hedef kitlelerine erişim sağlanabilmektedir. Güney Kore'de yakın zamanda artış gösteren yabancı nüfusla kültürlerarası etkileşim üzerinde durulan bir konu haline gelmiştir. Müzelerde de kültürlerarası etkileşim öncelikli alan haline gelmiştir. Yabancıların uyum sağlamasını kolaylaştıran kültürel etkinlikler düzenli ve sistematik bir şekilde yapılmaktadır. Kore Ulusal Halk Müzesi, “Çocuk Müzesi”, Kimçi Müzesi'ndeki etkinliklerde hedef kitleye yönelik ayrı etkinlikler, eğitimler gerçekleştirilmektedir.

Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi, Beyazarı'ndaki Yaşayan Müze, Ankara SOKÜM Müzesi ve Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi'nin etkinlikleri için kullanılan sosyal

medya hesapları yeterli gelmemektedir. Kişisel sosyal medya hesapları müzelerin etkinliklerini duyurmada, geleneksel halk mirası hakkında bilgi vermede ve küresele ulaşmada günümüzde öncelikli alanı oluştursa da Güney Kore Ulusal Halk Müzesi örneğindeki gibi müzeye ait internet siteleri ve müzenin müze koleksiyonları, sergileri hakkında video kanalı kurulabilir. Yaşayan müzelerde süregelen etkinliklere, koleksiyonlara yenileri eklenerek kapsamı genişletilebilir. Genişleyen bu kapsamla birlikte sergiler ve etkinliklerin aylık, yıllık olmak üzere sınıflandırması yapıp sürekliliği sağlanabilir. Sağlanan süreklilik sayesinde Güney Kore müzelerindeki müzenin diğer yapıları ile bütünlük içinde oluşunu Türkiye müzelerinde de görmek mümkün olabilir.

Türkiye’de incelenen yaşayan miras müzeleri, Güney Kore’de incelenen müzelerde olduğu gibi deneyim odaklı, etkileşimli, iletişimin öncelikli olduğu müzelerdir. İletişimin, etkileşimin ve dinamizmin öncelikli alan haline geldiği miras müzelerinde kültürlerarası etkileşime ve küreselleşmeye yönelik hamleler yapılmaması çağın gerisinde kalma ihtimalini doğuracaktır. Kültürlerarası etkileşim bağlamında düzenlenen etkinlikler ve eğitim Türkiye’deki yaşayan müzelerin en büyük eksikliğini oluşturmaktadır. Bu bağlamın eksikliğinin sebebini müze adlandırmasında, amaçlarında ve yönetim politikasında aramak daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Müze gerçekten yaşıyorsa sadece yerel bir bölgede yaşamamalıdır. Adıyla, amacıyla ve işleviyle bütüncül bir anlayışla yönetilmesi gerekli görülmelidir. Müzenin adını ve amacını “yaşayan” hale getirmek, canlandırmalarla sergileme yöntemlerini değiştirmek artık yeterli olmamaktadır. Çünkü küresele ulaşmayan mirasın aktarımı ve korunması yeterli düzeyde gerçekleşmemektedir.

2.8. YAYIN

Müzelerin yayın bölümü topluma erişmenin, kitlelere ulaşmanın en etkili yöntemlerinden biridir. Müzeyi ziyaret edecek kitlenin bilgi sahibi olma, bilgiye erişme, müze etkinliklerinden haberdar olması hedef kitleyi aktifleştirecektir. Müzeyi de dinamik bir kurum haline getirecektir. Güney Kore’nin Ulusal Halk Müzesi’nin dijital kütüphane sistemi vardır. Kore Ulusal Halk Müzesi bu kütüphanede yerli ve yabancı folkloru

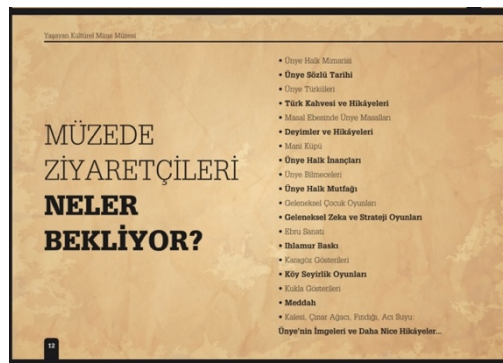
hakkında yazılmış kitap materyallerini sistematik olarak arşive toplamaktadır. Bunları hem yetki alanı içindeki hem de dışındaki kullanıcılarla da paylaşmaktadır. (URL-75) Güney Kore, müzelerinde yayın olarak kitle iletişim araçlarını da tercih etmektedir. Sosyal medya hesaplarında etkinliklere, sergilere, eğitimlere, atölyelere dair sürekli bilgilendirme yapmaktadır. Youtube gibi canlı yayın yapılabilen platformlarda etkinlikler an be an izlenmektedir. Türkiye ve Güney Kore'deki müzelerin web siteleri ve sosyal medya hesapları linkleri kaynakça bölümünde paylaşılmıştır.

Yazılı, görsel, işitsel ürünlerin dağıtımını artık daha çok gazete, dergi, broşür, posterlerle değil teknolojik gelişmelerin ışığında sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Güney Kore Ulusal Halk Müzesi'nin sosyal medya kanalları ile altyapısını kendi hazırladığı Halk Bilimi Video Kanalı adlı internet sitesi de mevcuttur. Bu video kanalında sergilere dair bilgilendirici videolar, alanında uzman kişilerin müzede vermiş olduğu seminerlerin ve müzede gerçekleşen festival, etkinliklerin videoları da bulunmaktadır. Güney Kore'de incelenen müzelerin sergi afişleri, etkinlikleri ve broşürlerine dair görseller diğer yapı başlıkları altında verilmiş olup yayın başlığında paylaşılmamıştır.

Türkiye'de örnekleri incelenen yaşayan müzelerden Ankara'da bulunan Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi'nin müdürlüğünün yönetimi THBMER'e (Türk Halkbilimi Araştırma Uygulama Merkezi) bağlıdır. THBMER kültürel miras alanında yaptığı yayınları bulunmaktadır. Halk bilimi müzeciliğine ve somut olmayan kültürel mirasın müzelenmesine dair sempozyum bildirilerinin yazılı kaynakları da arşivinde bulunmaktadır. (URL-76) Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi'nin yazılı kaynağına müze sorumlusu İhsan Akbulut aracılığıyla müzeyi ziyaretim esnasında erişebildim. Broşürde müzenin tanıtımı, müze binasının tarihçesi, müzenin UNESCO için önemi, ziyaretçileri müzelerde hangi etkinliklerin beklediği müze içinde bulunan odaların koleksiyonlarına göre içerik bilgisi paylaşılmıştır. Müzenin tanıtımının yapıldığı broşürün içeriğine dair görseller şu şekildedir:

Görsel 19

Görsel 20

Görsel 21

2.9. BÜTÇE/SATIŞ

Müzelerin bütçeleri bağlı oldukları yönetim yapısına göre değişmektedir. Özel ve kamu müzeleri olarak iki yapıda incelediğimiz müzeler de kendi içinde farklı yönetimlere bağlıdır. Şirket desteği sağlayan kuruluşların özel müzeleri olmakla birlikte kişilerin elinde olan özel müzeler de mevcuttur. Kamu müzelerine dahil olan belediye ve üniversite müzeleri de mevcuttur. Güney Kore ve Türkiye’de incelenen müzelerin yönetim yapıları incelendiğinde bunlar hem özel hem de kamu müzeleridir. Güney Kore’de şirket desteği sağlanan özel bir müze, iki tanesi belediyelerce yönetilen dört tane kamu müzesi incelenmiştir. Türkiye’de kişilerin girişimiyle kurulan bir özel müze, bir tanesi belediye diğer ikisi üniversite yönetimlerine bağlı üç tane kamu müzesi incelenmiştir. Türkiye’nin ve Güney Kore’nin farklı finansal desteği ve bütçe sağlama hususunda farklı yöntemleri bulunmaktadır.

Görsel 22: Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi Hediye Eşya Bölümü

Görsel 23: Beypazarı Yaşayan Müze Oyuncak Dükkanı

Görsel 24: Yaşayan Müze Affan Dede'nin Dükkanı

Görsel 25: Beypazarı Yaşayan Müze Çatı Katı Dokuma Tezgâhı

Türkiye’de bulunan müzelerde devlete bağlı olanlar finans bütçesini Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı olarak oluşturmaktadır. Özel müzelerde bu bütçe müze içinden sağlanmaktadır. Müzelerin kendi bütçeleri ile müze içerisinde satılan hediyelik eşyalar, oyuncaklar, giriş ücretleri gibi satış konusunda finansal kaynakları vardır. Ünye Yaşayan Kültürel Miras Müzesi’nde hediyelik eşya bölümü bulunmaktadır. Beypazarı Yaşayan Müze’de ise özel müze yapısında olduğundan giriş ücretine, hediyelik eşyalara, oyuncak dükkâna sahiptir. Müze içerisinde yapılan etkinliklerin ücreti ve çatı katındaki dokuma bölümünde bulunan havluların satışı da müzeye finans kaynağı olmaktadır. Güney Kore’de devlete bağlı olan müzelerde bütçe Kültür, Spor ve Turizm bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Tezde incelemesi yapılan Chuncheon Makguksu Müzesi Tarım Derneği Şirketi’nden Hansan Rami Kültür Merkezi ise Seocheon Belediyesi’nden de destek almaktadır. Kimçi Müzesi ise şirket tarafından yürütülen özel bir müze olduğundan finans desteğini şirket sağlamaktadır.

Müzelerin devamlılığı müzelerde satış bölümleri sayesinde sağlanabilir. Devlet desteği sağlanan ve özel müzelerde satış yoluyla elde edilen gelirlerin artırılabilmesi için müzelerde eğitimler de planlanabilir. Planlanan bu etkinliklerin gelirleri müzeye finansal kaynak sağlayabilir. Kimçi Müzesi örneğinde yapılan etkinliklerde gelirlerin kaynağının aktarımında bu durum tam tersidir. Kimçi Müzesi'ne giriş ücretlerinin bir kısmı UNESCO Komisyonu'na gitmektedir. (URL-77) Bütçe desteği sağlanan müzelerin süreklilik konusunda kaygısı olmamaktadır. Böylece müze amacına göre sergilerini devam ettirmektedir. Eğitim ve etkinliklerini düzenlerken de hedef kitlesini her yönüyle düşünmektedir.

SONUÇ

Aynı anda birden fazla iş yapma olarak tanımlanan *multitasking* kavramı vahşi doğada yaygınlığı ile bilinen ve modern toplum insanının sahip olması gereken temel bir dürtü olarak kabul edilmektedir. Modern toplum insanların dikkatini yaptığı tek işe odaklanmaması, yaşanan zamanı farkına varamaması eksikliklerdir. Bu eksikliğin farkına varan insan ise kentlerde geleneğin yeniden keşfi bağlamında, -mış gibi yapılan kültürel icraatların sergilendiği mekânlarda zamanın farkına varmaya çalışmaktadır. Deneyimin ön plana çıktığı Yaşayan Kültürel Miras Müzeciliği kültürel icraatların vermiş olduğu dikkate odaklanan mekânlardır. Bu dikkatle zamanın yavaş akışına şahit olan, yaşamın farkına varan insan yaşayan müze aracılığıyla kendi belleğinin doğasına dikkatini yoğunlaştırma şansı elde etmektedir.

Yaşayan müzelerde gerçekleştirilen geleneğin yeniden keşfi bağlamında yapılan etkinlikler, eğitimler yaşayan müzenin temelini oluşturmaktadır. Güney Kore’de yaşayan müzelerde gerçekleştirilen etkinlikler Türkiye’dekilere göre daha sistematik, planlı ve düzenli bir işleyiş içerisinde. Her hedef kitlesine yönelik etkinliklerin sıklığı ve planlaması farklıdır. Örneği Güney Kore’de Ulusal Müze’de yapılan Geleneksel Yemekleri Keşfetme etkinliği dönemsel olmakla hedef kitlesi ülkede yaşayan yabancılara yöneliktir. Türkiye’deki yaşayan müzelerde ise hedef kitlenin ülkede yaşayan yabancılar olarak belirlendiği etkinlikler ise bulunmamaktadır. Türkiye’de hedef kitlenin çocuklar olarak belirlendiği etkinlikler bulunmaktadır ama Güney Kore’ye göre sayıca daha az ve paylaşım yönünden zayıftır. Etkinlik temelinden de öte Ulusal Halk Müzesi’ne bağlı spesifik bir Çocuk Müzesi bulunmaktadır. Bu müzede farklı yaş grubundaki çocuklara yönelik yaşayan müze anlayışı çerçevesinde deneyime, dokunarak öğrenmeye yönelik halk bilimine, geleneğe, sergiye bağlı etkinlikler sürekli olarak gerçekleştirilmektedir.

Kültürel mirasın arşivi olan müzelerin koleksiyonları kültürel mirasın temsilidir. Koleksiyonların sayıca fazla olması müzelerin kapsamı, sürdürülebilirliği ve etkinlikleri ile yakından ilgilidir. Güney Kore ve Türkiye’deki müzelerde sergilenen koleksiyonların sayıca fazla olması iki ülkede de ortaktır. Türkiye’deki müzelerde koleksiyonlara yönelik sözlü anlatım ve yazılı kaynaklar mevcuttur. Güney Kore örneğinde de sözlü anlatımlar,

yazılı kaynaklar mevcuttur ama iki ülke karşılaştırmasında koleksiyonlara yönelik sergilerin düzenlenmesi en temel farklardan biridir. Türkiye'deki yaşayan müzelerde koleksiyonlara yönelik sergiler düzenlenmelidir. Bu sergiler yerel kuruluşlarla, akademik çevrelerle etkileşim içinde olmalıdır. Sergilerin içerikleri yaşayan müzede yer alan koleksiyonların deneyimine odaklanmalıdır. Böylece hem müze hem de müzenin sahip olduğu koleksiyon ön plana çıkmış olur.

Geleneğin yeniden keşfedildiği Türkiye'deki yaşayan müzelerin sistematik eksikliği hem hedef kitle hem de küreselleşme yönüyle eksik kalmaktadır. Müzelerin kişisel web siteleri günümüz toplumunda müzenin profilini ve profesyonelliğini gösteren, yönetimi ve yapısı hakkında detaylı bilgi sahibi olabileceğiniz halka açık en etkili iletişim ve yayın organıdır. Türkiye'de yaşayan müzelere erişim internet üzerinden çok kısıtlıdır. Müzelerin kişisel web siteleri bulunmamaktadır. Kişisel web sitelerinin bulunmaması dijital çağın göçebesi olarak nitelendirdiğimiz modern insana yeterli gelmemektedir. Müzeye gitmeden müze hakkında fikir sahibi olmak isteyen ziyaretçi için bu imkân yeterli düzeyde sunulmamaktadır. İncelenen dört müzenin sosyal medya hesapları bulunmakta fakat güncel olarak iki tanesi kullanılmakta ve bununla sınırlı kalmaktadır. Güney Kore'de incelenen müzelerin hepsinin kişisel web sitesi bulunmakta ve müzenin yönetim ve yapısına dair tüm bilgiye ulaşma imkânı bulunmaktadır. İki ülke karşılaştırmasında Türkiye'de bulunan yaşayan müzelerin en kısa sürede kişisel web siteleri oluşturulmalı ve daha profesyonel düzeyde halka açık, erişilebilir, kapsayıcı ve küresel olmalıdır.

Yaşayan müzelerin Türkiye'de mekân seçiminde geleneksel konaklar tercih edilmiştir. Geleneksel konaklar içinde yaşayan müzelerin varlığı geleneğin temsili bağlamında geçmişin izlerini yansıtmaktadır. Güney Kore'de bulunan müzelerin geleneğin temsili bağlamında geleneksel evler Kültür Merkezi'nde Ulusal Müze'de ise tasarımında kullanılmıştır. İki ülkedeki müzelerin mekânları incelendiğinde ziyaretçiler genişçe bir alanda vakit geçirmektedir ve geleneksel oyunlar oynayabilme imkânına sahiptir. Bu benzerlik müze mekânlarının genişçe bir alana inşa edilmesinden kaynaklanmaktadır. Mimari farklılık iki ülkenin müze mekânlarının temel farklılıklarından biridir. Bu farklılık müzede koleksiyonların sergileme yöntemlerini ve etkinliklerin içeriğini etkilemektedir.

Konak şeklindeki yaşayan müzelerde koleksiyonların düzenlenmesi oda düzenlemesine göre yapılmıştır. Güney Kore’deki müzelerde koleksiyonlar oda düzenlemesinden ziyade kronolojik ve günlük yaşamın zaman dilimlerine bölünmüştür. Bu yönüyle Türkiye’deki yaşayan müzelerin düzenlemesinden ayrılmaktadır. Güney Kore’de kronolojik olarak sistemli halde bulunan koleksiyonlar tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmektedir. Türkiye’deki yaşayan müzelerde ise koleksiyonlar oda düzenlemesine göre yapıldığından koleksiyonları bağlamları içinde değerlendirme imkânı vardır. Koleksiyonların bağlamı içinde verilmesi müzeye olumlu bir geri dönüş sağlamaktadır. Deneyime dayalı, etkileşimli etkinliklerin bu bağlam içinde deneyimlenebilmesi ziyaretçiler için cezbedici bir unsurdur.

Türkiye örneğinde mekânın bağlamı yaşayan müzelerde daha çok kullanılması tarafımızca önerilmektedir. Türkiye’deki yaşayan müzelerde sıklıkla yapılan Gölge Oyunu, Ebru Sanatı, Masal Anlatıcılığı, Geleneksel Çocuk Oyunları etkinliklerine yemek kültürü daha sık eklenebilir. Yaşayan müzelerin “Geleneksel Mutfak Kültürü” ne ait odalarında deneyime dayalı etkinliklerin sıklığı arttırılabilir. Güney Kore Ulusal Halk Müzesi “Geleneksel Bayramlar” etkinliği örnek alınarak Türkiye’deki yaşayan müzelerin mutfak kültürü koleksiyonları ile sergiler düzenlenip etkinlikler gerçekleştirilebilir. Bayramlarda özel olarak pişirilen yemekler müze içerisinde ziyaretçilerin katılımına açık şekilde daha sistematik ve planlı şekilde sürekliliği arttırılabilir. Yemek kültürüne dair bayram temalı etkinliklerin artmasıyla etkinliklerin sıklığı talebe göre şekillenebilir.

Türkiye’de de geniş çaplı yemek kültürüne odaklanan, yemek kültürü öğelerinin sergilenmesinden başka “deneyimleme” şansı elde edeceğimiz yaşayan müzeleri; Güney Kore’de bulunan Kimçi Müzesi, Makguksu Deneyim Müzesi’nin yapısı örnek alınarak bölgesel kalkınmanın sürdürülebilir ekonomik kaynağı olarak yeniden değerlendirebiliriz. Türkiye’de bulunan yaşayan müzelerin etkinliklerinde “Aşure Günü, Kış Hazırlıkları Atölyeleri” gibi etkinlikler gerçekleşse de müze içerisinde gerçekleştiğinden yeterli etkiyi ve tanınırlığı gösterememektedir. Etkinlik ve koleksiyon temelli Güney Kore ve Türkiye karşılaştırmasında; kültürel miras müzelerinde ya da yaşayan müzelerde amaç sadece kültürel miras arşivi oluşturmak veya şehrin, bölgenin,

yörenin yaşayan kültürünü aktarmak olmamalıdır. Müze amacının genelleştirilmesi kültürel miras kavramının temsilini zorlaştırır ve sürdürülebilirliğini, tanınırlığını etkiler.

Müze amaçlandırması yapılırken Türkiye’deki yaşayan müzelerde bu yapı Güney Kore’de örneği seçilen müzelere göre daha az üzerinde durulan bir başlıktır. Güney Kore’de bulunan müzelerin amacını, misyonunu, vizyonunu tamamlayan logoların kullanılması ve tanımlamaların yapılması müzeye profesyonellik katmaktadır. Müze yönetim yapısını güçlendirmektedir. Müze amaçlandırması yapılırken sadece kapsamın önemsendiği müzelerde ise yönetim zorlaşmaktadır. Yönetimi zorlaşan müzelerde müze yapısına bağlı olan etkinlerin, sergilerin planlaması ya da koleksiyonların düzenlenmesi zorlaşmaktadır. Bunlara bağlı olarak müze tanıtımı ve ar-ge çalışmaları da müze yönetiminin etkilendiği ölçüde pozitif veya negatif yönde etkilenecektir. Türkiye’de örneği incelenen müzelerin somut ve somut olmayan mirası araştıran, toplayan, koruyan, yorumlayan, sergileyen amaçları olması dışında bu amaçların erişilebilirliği, sürdürülebilirliği, kapsamı dar bir alanda kalmaktadır. Bölgesel kalkınmanın sürdürülebilir ekonomik kaynağı olarak değerlendirmesi örneğinden yola çıkarak müze yapısındaki öncelikli yapının amaç, misyon ve kapsam kısmı olmalıdır.

Halk bilimi müzeciliği kapsamında kültürel mirasın korunması, aktarılması, yorumlanması “yaşayan” ve “deneyimlenen” amaç doğrultusunda sergilenmektedir. Güney Kore örneğindeki müzelerin kapsamı da “halk bilimini” oluşturmada müze amaçlandırmasında “yaşayan” vurgusunu ön plana çıkarmaktadır. Spesifik olarak “yaşayan” müze olmanın vurgulandığı müzelerde adlandırmalar amaç doğrultusunda çeşitlilik içerse de müzelerin sürdürülebilirliğine etki etmektedir. Güney Kore örneklerinden yola çıkarak Türkiye’de sürdürülebilirliği ve küreselleşmeyi müzelerde iki farklı yapı şeklinde gerçekleştirmek mümkün olabilir. İlk önceliğimizin ise Güney Kore Ulusal Halk Müzesi örneğinde olduğu gibi yaşayan müze amacıyla kurulması gereken “Ulusal Halk Bilimi Müzesi” dir. Yaşayan müze amaçlı kurulacak yeni “halk bilimi” müzeleri koleksiyonlarında yöreye özgü her eseri bünyesinde bulundurmaması ya da sahip olunan her koleksiyona dair açıklamalı sergiler oluşturulması tarafımızca düşünülmektedir. Kategorilere ayrılmış halk bilimi kültürel miras ürünlerinin Kimçi Müzesi, Makguksu Müzesi ve Hansan Rami Kültür Merkezi örneğinde olduğu gibi

kendine ait bir alanda özelleştirilmelidir. Genel bir koleksiyonun içeriğini oluşturacaksa da müze yönetiminin yapısı yukarıda örneği sunulan öneriler dahilinde yapılandırılabilir.

Müzelerde yönetim müzenin diğer yapı unsurları ile bir bütündür. Müze yönetimi altında müzede çalışacak personel müzenin hedefleri doğrultusunda yapılacak planlamalar müzede koleksiyonlarla ve etkinliklerle bir bütün içinde olmalıdır. Müzede koleksiyonların yönetimi, etkinliklerin yönetimi, amaçların yönetilmesi iç içedir. Türkiye’de kurulan yaşayan müzeler, yaşayan kültürel miras müzeciliği yönetim yapısı ile Güney Kore’de yaşayan müze amacıyla kurulan müzelerin yönetim yapısı birbirinden farklı olduğu görülmüştür. Yaşayan müze, yaşayan kültürel miras müzeciliği kavramları adlandırmada terimsel olarak bir işlevi temsil etse de müzelerin yönetim anlayışı bu kavramlar ile paralellik göstermelidir. Güney Kore ve Türkiye örneğindeki farklılık da bu terimsel anlayıştan ortaya çıkmaktadır.

Türkiye’de örneği seçilen yaşayan müzelerin, yaşayan kültürel mirası yaşatma amacı vardır. Bu müzelerde yaşayan kültürel mirasın yönetilmesi kadar yaşayan kültürel miras müzeciliği ayrı bir kavramdır. Yaşayan kültürel miras müzeciliği de kültürel miras yönetiminden farklıdır. Yaşayan kültürel miras müzeciliğinin yönetimi Türkiye’deki yaşayan kültürel miras müzelerinde ayrıca planlanmalıdır. Bu bağlam dahilinde müzelerin yönetimi incelendiğinde Güney Kore’de bu planlamanın yapıldığı görülmektedir. Güney Kore’deki müzelerin amacı da yaşayan kültürel mirası, halk mirasını yaşatmaktır fakat bununla birlikte bu müzeler yaşayan kültürel miras müzeciliği diye adlandırılmamaktadır. Adlandırmadan ziyade yaşayan kültürel mirası müzenin yönetiminin amaçlarında görmek mümkün olmaktadır. Müzelerin yönetimin amacı ise yaşayan kültürel miras müzeciliği ve yaşayan kültürel miras müzeciliğinin yönetimidir. Türkiye’de incelenen müzelerde geliştirilmesi, planlaması yapılması gereken en temel yapı da bu yönetim anlayışıdır. Çünkü müzelerde amaçların yönetilmesi kadar yaşayan müzelerin yönetiminin de ayrı bir amacı, planı olmalıdır. Yaşayan kültürel miras müzeciliği ve yönetimi nasıl olmalıdır sorusunun amacı planlandıktan sonra Türkiye’deki yaşayan kültürel miras müzelerinin koleksiyonlarının, koleksiyona yönelik sergilerin planlamasının sürekliliği artacak daha sistematik hale gelecektir diye tarafımızca düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Akbulut, İ. “Yaşayan Kültürel Miras Müzeciliği: Ünye Örneği”. Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2022.

Arık, R.O. *Halkevlerinde Müze, Tarih ve Folklor Çalışmaları Kılavuzu*, Ankara: C.H.P. Halkevleri Yayınlarından Kılavuz Kitapları XXI., 1947.

Arık, R.O. *Türk Müzeciliğine Bir Bakış (L’Histoire et l’Organisation des Musees Turcs)*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1953.

Artun, A. *Müzecilik Yazıları Modern Sanat Müzesinin Tasarımı*, İstanbul: İletişim Yayınları, 2019.

Assman, J. (2001). *Kültürel Bellek*, çev. Ayşe Tekin, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Atagök, T. (1994). “Kültür ve Toplum”, *I. Müzecilik Sempozyumu Bildiriler 14-15 Ekim 1993* kitabı içinde, s.73-74, İstanbul.

Atagök, T. “Çağdaş Müzecilikte Toplum-Müze İlişkisi Bağlamında Müzelerimizin Konumu”. *Anons*, 39-40, (1994):6-7.

Atagök, T. (1995), “Çağdaş Müzecilik Uygulamaları İçinde Müzecilik Eğitimi”, *II. Müzecilik Semineri Bildiriler 19-23 Eylül 1994* kitabı içinde, s. 88-93, İstanbul.

Atasoy, S. ve Çakmakçıoğlu, B. N. *Müzeler ve Müzecilik Bibliyografyası*, İstanbul, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.

Baki Nalcıoğlu, Z.S. “Somut Olmayan Kültürel Miras Aktarımında Müze Eğitimi”, 9.Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 20-23 Kasım 2017, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019.

Baki Nalcıoğlu, Z.S. “Kültürel Bir Mekân Olarak Kent Müzelerinde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Temsili ve Aktarımı”. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2020.

Baki Nalcıoğlu, Z.S. “Müzelerde Sürdürülebilirliğin Kültürel Yönü” *Millî Folklor* 129 (Bahar 2021): 124-135.

Boyer, P. ve Wertsch, James V. (2015). *Zihinde ve Kültürde Bellek*, çev. Yonca Aşçı Dalar, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Cezar, M. *Sanatta Batı’ya Açılış ve Osman Hamdi*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1971.

Chuncheon Makguksu Deneyim Müzesi.
<https://ccmksmuseum.modoo.at/?link=aje2ewae> (04.04.2021)

Connerton, P. (1999). *Toplumlar Nasıl Anımsar*, çev. Alâeddin Şenel, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Çobanoğlu, Ö. (2019). *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Demir, S. (2013). Türkiye’de Açık Hava Müzeleri “Açıldı” Açılıyor Açık Hava Müzelerine Yeni Bir Bakış. *Millî Folklor*, (99), 150-151.

Demir, S. (2017). *Sözel Belleğin Müzede Sergilenişi İktidarın Nesnesi, Nesnenin İktidarı*, İstanbul: Fanus Kitap.

Eldem, E. *Osman Hamdi Bey Sözlüğü*, İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, 2010.

Ertürk, N. ve Uralman, H. (2012). *Müzebilimin ABC’si*, İstanbul: Ege Yayınları.

Ertürk, N. “Preservation of Digitized Intangible Cultural Heritage in Museum Storage”. *Millî Folklor* 128 (Winter 2020): 100-110.

Eun, S. B. ve Yoon, O. P. “Sokcho Saja Noreum: Transition and Transmission of a North Korean Community’s Intangible Cultural Heritage”. *International Journal of Intangible Heritage* Vol.13 (2018): 158-171.

Gerçek, F. *Türk Müzeciliği*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayını, 1999.

Han, B.C. (2019). *Yorgunluk Toplumu*, İstanbul: Açılım Kitap.

Hansan Rami Kültür Merkezi. <https://www.seocheon.go.kr/mosi.do> (04.04.2021)

Hisar, A.Ş. *Türk Müzeciliği*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2010.

ICOM 2004 Seul, Güney Kore. <http://icomkorea.org/icom2004/welcome.htm> (29.04.2022)

ICOM 2004 Seul ve Kore’de Müzeciliğin Gelişimi: Küresel Perspektiflerle Geçmiş Bakış. https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/ICOM_2004_Seoul.pdf (12.11.2021)

ICOM 2020 Çek Cumhuriyeti. “ICOM Müze Tanımının 224 Yılı” https://icom.museum/wp-content/uploads/2020/12/2020_ICOM-Czech-Republic_224-years-of-defining-the-museum.pdf (12.09.2022)

ICOM Güney Kore. <http://www.icomkorea.org/board/index2.php> (29.04.2022)

ICOM Müzeler için Etik Kodlar. <https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/ICOM-code-En-web.pdf> (10.01.2023)

ICOM Müze Tanımı. <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/> (25.10.2022)

İşler, D. “Yaşayan Kültürel Miras Müzeciliği Kapsamında Türkiye’deki Oyun ve Oyuncak Müzelerinin Kültürel ve Eğitsel Boyutu”. Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.

Karadeniz, C. & Özdemir E. (2018). “Hangi Müze? Müzecilikte Değişim ve Yenimüzebilim”. *Millî Folklor* 120 (Kış 2018): 158-169.

Karadeniz, C. “Uluslararası Müze Çevrelerinde Toplumsal İşlevler Temalı Etik Kod Uygulamaları” *Millî Folklor* 128 (Kış 2020): 111-125.

Karaduman, H. *Ulus-Devlet Bağlamında Belgelerle Ankara Etnografya Müzesi’nin Kuruluşu ve Milli Müze*, Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları, 2016.

Karaduman, U. “Müze Tanıtım” *Folklor/Edebiyat* 92 (23) 2017/4: 227-230.

Kasapoğlu Akyol, P. “Covid-19 Küresel Salgın Dönemi ve Sonrası Müze Etkinlikleri” *Millî Folklor* 127 (Güz 2020): 72-86.

Kimçi Müzesi. <https://www.kimchikan.com/en/> (02.03.2021)

Kore Müzeler Derneği. <https://museum.or.kr/2014/> (13.11.2021)

Kore Ulusal Halk Müzesi. <https://nfm.go.kr/home/index.do> (18.01.2021)

Kore Ulusal Halk Müzesinin “Çocuk Müzesi”. <https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/index.do> (22.02.2021)

Koşay, H.Z. *Tarihi Abidelerimizi Koruyalım*, Ankara: Hâkimiyeti Milliye Matbaası, 1932.

Koşay, H.Z. *Etnografya Müzesi Kılavuzu*, İstanbul, 1963.

Koşay, H.Z. *Etnoğrafya Folklor Dil Tarih v.d. Konularda Makaleler ve İncelemeler*, Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1974.

Koşay, H.Z. “Ankara Arkeoloji Müzesi’nin İlk Kuruluş Safhası ile İlgili Anılar”. *Bellekten*, 170, (1979): 309-312.

Koşay, H.Z., Orgun, Z., Bayram, S. ve TAN, E. *Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyet Çağlarında Türk Kazı Tarihi*, Ankara: TTK, (Cilt I ve II), 2013.

Ogan, A. *Türk Müzeciliğinin 100’üncü Yıldönümü*, İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu İstanbul’u Sevenler Grubu Yayınları, 1947.

- Oğuz, M.Ö. ve Özkan, T.S. (2003). *Türkiye’de Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları*, Ankara: Gazi Üniversitesi THBMER Yayınları.
- Oğuz, M.Ö. (2014). Çağdaş Kentte Bir Yeniden Canlandırma Örneği: Çiğdem Günü. *Millî Folklor* 26(101), 28.
- Oğuz, M.Ö. “Halk Biliminde Koruma Yaklaşımları ve SOKÜM Sözleşmesinde Kuşaktan Kuşağa Aktarım” *Millî Folklor* 132 (Kış 2021): 5-15.
- Onur, B. “Yaşayan Müze, Müzeyi Yaşamak”. *Kültür*, (1992): 14-19.
- Onur, B. (2014). *Yeni Müzebilim, Demokratik Toplumunu Yaratmak*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Ölçer, N. *Türk ve İslam Eserleri Müzesi*, İstanbul: Akbank Yayınları, 2002.
- Önder, M. “Etnografya Müzelerine Doğru”. *Türk Folkloru*, 5/58, (1984): 3.
- Önder, M. *Türkiye Müzeleri*, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1995.
- Özdemir, N. (2003), “Müze Çocuk İlişkisi ve Çocuk Kültürü Merkezi ile İlgili Bazı Değerlendirmeler”, *Türkiye’de Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri* kitabı içinde, s.126-147, Ankara.
- Özdemir, Nebi. (2007). Tüketim- Kültür İlişkisi ve Kültür Ekonomisi. *Tüketici Yazıları 1*, H. Ü. TÜPADEM: 223- 240.
- Özdemir, N. (2012). *Kültür Ekonomisi ve Yönetimi*, Ankara: Hacettepe Yayıncılık.
- Özdemir, N. (2017). *Kültür Bilimi ve Yönetimi*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Özdemir, N. “Dördüncü Sanayi Devrimi ve Gelenek Kültürü”, 9.Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, 20-23 Kasım 2017, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019, 207-241.
- Özdemir, N. (2018). “Geleneksel Bilgi ve Kültür Ekonomisi.” *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi* 18/1 (2018):1-28.
- Özdemir, N. ve Öger, A. (2019). *Kültürel Miras Yönetimi*, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Özdemir, N. (2019). “Kuşaklararasılık ve Kültürel Değişme.” *Çocuk ve Medeniyet Dergisi* 4/7 (2019/1): 125-149.
- Özdemir, N. & Özdemir E. (2020). Yaratıcı Kentler ve Yaşayan Kültür. *Uluslararası Halkbilimi Araştırma Dergisi*. C. 3, s. 4, 1-23
- Özdoğan, M. ve Başgelen N. *Anadolu’da Uygarlığın Doğuşu ve Avrupa’ya Yayılımı: Yeni Kazılar, Yeni Bulgular*, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2007.

Shaw, W. M. K. *Osmanlı Müzeciliği*, Esin Soğancılar (çev.), İstanbul: İletişim Yayınları, 2015.

Somut Olmayan Kültürel Miras Sözleşmesi. <https://ich.unesco.org/doc/src/00009-TR-PDF.pdf> (14.11.2022)

Su, K. *Osman Hamdi Bey'e Kadar Türk Müzesi*, İstanbul: ICOM Türkiye Milli Komitesi Yayınları, 1965.

Şahin, M. "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Müzecilik". Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.

Şapolyo, E. B. *Müzeler Tarihi*, İstanbul: Remzi Kitabevi, 1936.

Şimşek, Ç. "Halk Bilimi Müzeciliğine Bir Örnek 'Ankara Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi'". Gazi Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ekim, 2015.

Temizer, R. *Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi*, İstanbul: Ak Yayınları, 1979.

Türkiye Kültür Portalı. <https://www.kulturportali.gov.tr> (23.05.2022)

Ulusal Kültürel Miras Araştırma Enstitüsü. <http://e.nrich.go.kr/> (12.12.2021)

UNESCO Kore Ulusal Komisyonu. <https://www.unesco.or.kr> (12.11.2021)

Uralman, H. "21. Yüzyıla Girenken Bir Bilgi Kurumu Olarak Müze", *Bilgi Dünyası* 2006, 7(2): 250-266.

Yakıcı, A. (2003), "Otantik Bir Uygulamalı Halkbilimi Müzesi: İskilip", *Türkiye'de Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri* kitabı içinde, s.45-47, Ankara.

Yıldırım, A. "Uygulamalı Halk Bilimi Müzelerinin Kültürel Miras Farkındalığına Etkisinin İncelenmesi: Kapadokya Yaşayan Miras Müzesi Örneği". Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir, 2022.

Yücel, E. *Türkiye'de Müzecilik*, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1999.

İnternet Kaynakları

URL-1: <https://www.jstor.org/stable/44089918>

URL-2: <https://nfm.go.kr/home/subIndex/1190.do> (Alınma Tarihi: 05.04.2022)

URL-3: https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/viewPage.do?screenId=SCREEN_ID_INTRO_MESEUM (Alınma Tarihi:06.11.2022)

URL-4:

<https://nfm.go.kr/user/publbook/home/1193/selectPublBookView.do?publBookIdx=9723> (Alınma Tarihi:06.11.2022)

URL-5:<https://www.theseoulguide.com/national-folk-museum-of-korea/> (Alınma Tarihi:15.06.2022)

URL-6:<https://mediahub.seoul.go.kr/archives/2003680> (Alınma Tarihi:15.06.2022)

URL-7:

https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/viewPage.do?screenId=SCREEN_ID_INTRO_FACILITY (Alınma Tarihi:16.06.2022)

URL-8:<https://www.theseoulguide.com/museum-kimchikan/> (Alınma Tarihi:16.06.2022)

URL-9:https://english.visitkorea.or.kr/enu/ATR/SI_EN_3_1_1_1.jsp?cid=2490739 (Alınma Tarihi:16.06.2022)

URL-

10:https://english.visitkorea.or.kr/enu/ATR/SI_EN_3_1_1_1.jsp?cid=2490739(Alınma Tarihi:16.06.2022)

URL-11:

https://www.doopedia.co.kr/doopedia/master/master.do?method=PhotoList&MAS_ID_X=101013000924375 (Alınma Tarihi:15.04.2022)

URL-12:http://www.seocheon.go.kr/dj3.ncsfda.org/eng/sub02_01_03.do(Alınma Tarihi:15.04.2022)

URL-13:https://www.facebook.com/ankarasokum/?ref=page_internal (Alınma Tarihi:14.04.2022)

URL-14:<https://mirasmuzesi.nevsehir.edu.tr/tr> ((Alınma Tarihi:14.04.2022)

URL-15: <https://www.nfm.go.kr/home/subIndex/1239.do> (Alınma Tarihi:12.08.2021)

URL-16: <https://ccmksmuseum.modoo.at/?link=8c0a1a0c> (Alınma Tarihi:14.08.2021)

URL-17: <https://www.kimchikan.com/en/> (Alınma Tarihi:16.08.2021)

URL-18: <https://www.seocheon.go.kr/mosi.do>(Alınma Tarihi:16.08.2021)

URL-19: <https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/ICOM-code-En-web.pdf> (Alınma Tarihi:22.09.2022)

URL-20:

<https://nfm.go.kr/user/planexhibition/home/65/selectPlanExhibitionLView.do?planExhibitionIdx=783&page=1> (Alınma Tarihi:28.05.2022)

URL-21:

<https://nfm.go.kr/user/planexhibition/home/63/selectPlanExhibitionNView.do?planExhibitionIdx=911&page=1> (Alınma Tarihi:28.05.2022)

URL-22:

<https://nfm.go.kr/user/planexhibition/home/63/selectPlanExhibitionNView.do?planExhibitionIdx=911&page=1>(Alınma Tarihi:28.05.2022)

URL-23:

<https://nfm.go.kr/user/museumbbs/home/3/1274/selectMuseumBbsView.do?museumBbsIdx=11077&page=1&row=10> (Alınma Tarihi:02.01.2021)

URL-24:

<https://nfm.go.kr/user/museumbbs/home/3/1274/selectMuseumBbsView.do?museumBbsIdx=12236&page=1&row=10> (Alınma Tarihi:13.07.2022)

URL-25: <https://nfm.go.kr/home/subIndex/1278.do> (Alınma Tarihi:17.07.2022)

URL-26: <https://nfm.go.kr/home/subIndex/1281.do> (Alınma Tarihi:17.07.2022)

URL-27: <https://nfm.go.kr/english/subIndex/470.do> (Alınma Tarihi:17.07.2022)

URL-28:

https://www.nfm.go.kr/kids/nfmkid/show/view.do:KIDSNFM_JSESSIONID=F3746948BC846037040E1A73950CDF4B?shType=P&shLang=KR&shActive=1#none (Alınma Tarihi:25.09.2022)

URL-29: <https://www.nfm.go.kr/kids/nfmkid/show/view.do?shIdx=49&shActive=false> (Alınma Tarihi:25.09.2022)

URL-30:

https://www.nfm.go.kr/kids/nfmkid/show/view.do:KIDSNFM_JSESSIONID=51A1DEDA617281AB05322F1FC6F2395B?shIdx=35&shActive=false(Alınma Tarihi:25.09.2022)

URL-

31:<https://www.nfm.go.kr/kids/nfmkid/show/list.do?shType=S&shLang=KR>(Alınma Tarihi:25.09.2022)

URL-32:

<https://www.nfm.go.kr/kids/nfmkid/show/view.do?shType=S&shLang=KR&shActive=1>(Alınma Tarihi:25.09.2022)

URL-33:

<https://www.nfm.go.kr/kids/nfmkid/show/view.do?shIdx=43>(Alınma Tarihi:25.09.2022)

URL-34: <https://nfm.go.kr/english/subIndex/969.do>(Alınma Tarihi:15.04.2022)

URL-35:

<https://folkency.nfm.go.kr/topic/detail/4469?pageType=search&keyword=앵두화채>
(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-36: <https://folkency.nfm.go.kr/kr/topic/detail/7451>(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-37:

<https://folkency.nfm.go.kr/topic/detail/4337?pageType=search&keyword=송편>(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-38:<https://www.koreanbapsang.com/tteok-mandu-guk-rice-cake-soup-with-dumplings/>(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-39: <https://folkency.nfm.go.kr/kr/topic/detail/4346>(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-40:

<https://folkency.nfm.go.kr/multimedia/photo/14790/4155?pageType=search&keyword=화전>
(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-41:

<https://folkency.nfm.go.kr/multimedia/photo/15146/5291?pageType=search&keyword=화전>
(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-42:

<https://210.204.213.134/multimedia/photo/15287/3529?pageType=search&keyword=단오부채>
(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-43:

<https://nfm.go.kr/user/bbs/home/7/96/bbsDataView/21983.do?page=1&column=&search=&searchSDate=&searchEDate=&bbsDataCategory=> (Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-44:

<https://nfm.go.kr/user/bbs/home/7/96/bbsDataView/21887.do?page=1&column=&search=&searchSDate=&searchEDate=&bbsDataCategory=>(Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-45:

<https://folkency.nfm.go.kr/multimedia/photo/16678/3649?pageType=search&keyword=동지팔죽+> (Alinma Tarihi:15.04.2022)

URL-46:<https://m.news1.kr/articles/?3794872> (Alinma Tarihi:16.05.2022)

URL-47:<https://folkency.nfm.go.kr/kr/topic/detail/3953> (Alinma Tarihi:16.05.2022)

URL-48:

<https://folkency.nfm.go.kr/multimedia/photo/74223/7251?pageType=search&keyword=한복>
(Alinma Tarihi:16.05.2022)

URL-49: <https://nfm.go.kr/english/subIndex/438.do> (Alınma Tarihi:21.08.2022)

URL-50:

<https://nfm.go.kr/user/publbook/home/1193/selectPublBookImgList2.do?publBookCateS=01>(Alınma Tarihi:21.08.2022)

URL-51: <https://www.nfm.go.kr/kids/culturebox/culturebox/intro/introduce.do#none>
(Alınma Tarihi:06.11.2022)

URL-52:

<https://nfm.go.kr/user/publbook/home/1193/selectPublBookView.do?publBookIdx=9723> (Alınma Tarihi:06.11.2022)

URL-53:

<https://www.nfm.go.kr/user/eduPlan/home/85/dataView.do?eduPlanIdx=1265&searchEduPlanCate=H&searchStatus=&page=3&CSRFToken=> (Alınma Tarihi:03.03.2022)

URL-54:

https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/education/selectEducation.do?e_seq=12567&pageIndex=3&e_to_target=&cheketarget=&searchCont=&searchDateFrom=&searchDateTo=&subType=&e_receipt_type= (Alınma Tarihi:03.03.2022)

URL-55:

https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/education/selectEducation.do?e_seq=12652&pageIndex=2&e_to_target=&cheketarget=&searchCont=&searchDateFrom=&searchDateTo=&subType=&e_receipt_type= (Alınma Tarihi:03.03.2022)

URL-56:

https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/education/selectEducation.do?e_seq=12068&pageIndex=9&e_to_target=&cheketarget=&searchCont=&searchDateFrom=&searchDateTo=&subType=&e_receipt_type= (Alınma Tarihi:03.03.2022)

URL-

57:https://english.visitkorea.or.kr/enu/ATR/SI_EN_3_1_1_1.jsp?cid=2490739(Alınma Tarihi:02.01.2022)

URL-58:<https://www.kimchikan.com/?medias=풀무원-뮤지엄김치간-나들이철-맞이-무료-어린이-김>(Alınma Tarihi:02.01.2022)

URL-59:<https://www.thinkfood.co.kr/news/articleView.html?idxno=66180>(Alınma Tarihi:02.01.2022)

URL-60:<http://www.bigtanews.co.kr/news/articleView.html?idxno=761>(Alınma Tarihi:02.01.2022)

URL-61:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_10.do(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-62:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_13_03.do(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-63:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_13_01.do(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-64:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_13_02.do(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-65:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_13_05.do(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-66:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_12_01.do(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-67:https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub02_12_02.do#tab(Alınma Tarihi:06.06.2022)

URL-68:<https://www.instagram.com/yasayanmuze/> (Alınma Tarihi:25.10.2022)

URL-

69:<https://www.instagram.com/p/BhtMGsOBAX2/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>(Alınma Tarihi:25.10.2022)

URL-70:<https://www.instagram.com/ankarasokum/>(Alınma Tarihi:25.10.2022)

URL-71:<https://www.unye.bel.tr/sehir-rehberi/yasayan-kulturel-miras-muzesi/>(Alınma Tarihi:27.10.2022)

URL-

72:<https://www.instagram.com/p/BhtMGsOBAX2/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>(Alınma Tarihi:25.10.2022)

URL-73:<https://www.instagram.com/p/Bg1yWzDn-d8/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>(Alınma Tarihi:25.10.2022)

URL-74:<https://www.unye.bel.tr/sehir-rehberi/yasayan-kulturel-miras-muzesi/> (Alınma Tarihi:25.10.2022)

URL-75: https://www.kimchikan.com/?page_id=168 (Alınma Tarihi:13.03.2022)

URL-76: <https://hacibayram.edu.tr/thbmer/thbmer-yayinlari?lang=tr-TR> (Alınma Tarihi:30.11.2022)

URL-77: <https://nfm.go.kr/home/subIndex/1406.do>(Alınma Tarihi:12.02.2021)

Sosyal Medya Kaynakçası

<https://nfm.go.kr/home/index.do>

<https://www.instagram.com/tnfmk/>

<https://www.youtube.com/tnfmk>

<https://www.facebook.com/tnfmk>

<https://blog.naver.com/tnfmk>

<https://twitter.com/tnfmk>

<https://nfm.go.kr/kids/nfmkid/index.do#none>

<https://www.kimchikan.com/>

<https://www.instagram.com/museumkimchikan/>

https://www.seocheon.go.kr/mosi/sub01_01.do

<https://ko-kr.facebook.com/hsmosi>

<https://ccmksmuseum.modoo.at/?link=aje2ewae>

https://www.facebook.com/ankarasokum/?locale=tr_TR

<https://www.instagram.com/ankarasokum/>

<https://www.instagram.com/yasayanmuze/>

<https://www.instagram.com/unyeyasayankulturelmirasmuzesi/>

https://www.facebook.com/yasayankulturelmirasmuzesi/?locale=tr_TR

<https://www.youtube.com/channel/UC9BAz8UbW3ZfkzUFSHCcFDg>

<https://mirasmuzesi.nevsehir.edu.tr/>

<https://www.instagram.com/nevuyasayanmirasmuzesi/?hl=tr>

<https://www.facebook.com/nevu.yasayanmirasmuze/>

EK 1. ORJİNALLİK RAPORU

 <p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU</p>
<p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TÜRK HALKBİLİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA</p> <p style="text-align: right;">Tarih: 15/03/2023</p> <p>Tez Başlığı: TÜRKİYE VE GÜNEY KORE'DEKİ YAŞAYAN MÜZELERİN YAPISAL ANALİZİ</p> <p>Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 90..... sayfalık kısmına ilişkin, 15./03./2023 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 6. 'tür.</p> <p>Uygulanan filtrelemeler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç 2- ☒ Kaynakça hariç 3- ☐ Alıntılar hariç 4- ☒ Alıntılar dâhil 5- ☒ 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç <p>Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.</p> <p>Gereğini saygılarımla arz ederim.</p> <p style="text-align: right;">Tarih ve İmza</p> <p>Adı Soyadı: Sümeyye Coşkun</p> <p>Öğrenci No: N19136153</p> <p>Anabilim Dalı: TÜRK HALKBİLİMİ</p> <p>Programı: TÜRK HALKBİLİMİ</p>
<p>DANIŞMAN ONAYI</p> <p>UYGUNDUR.</p> <p style="text-align: right;">PROF. DR. NEBİ ÖZDEMİR (Unvan, Ad Soyad, İmza)</p>

EK 1. ORIGINALITY REPORT

 <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; text-align: center;"> <p>HACETTEPE UNIVERSITY GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES MASTER'S THESIS ORIGINALITY REPORT</p> </div>
<p>HACETTEPE UNIVERSITY GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES TURKISH FOLKLORE DEPARTMENT</p> <p style="text-align: right;">Date: <u>15/03/2022</u></p> <p>Thesis Title: THE STRUCTURAL ANALYSIS OF LIVING MUSEUMS IN TURKEY AND SOUTH KOREA</p> <p>According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options checked below on <u>15/03/2022</u> for the total of <u>90</u>..... pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is <u>6</u>.... %.</p> <p>Filtering options applied:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ☒ Approval and Declaration sections excluded 2. ☒ Bibliography/Works Cited excluded 3. ☐ Quotes excluded 4. ☒ Quotes included 5. ☒ Match size up to 5 words excluded <p>I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Social Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.</p> <p>I respectfully submit this for approval.</p> <p style="text-align: right;">Date and Signature</p> <p>Name Surname: <u>Sümeyye Coşkun</u></p> <p>Student No: <u>N19136153</u></p> <p>Department: <u>TURKISH FOLKLORE</u></p> <p>Program: <u>TURKISH FOLKLORE</u></p>
<p><u>ADVISOR APPROVAL</u></p> <p style="text-align: center;">APPROVED.</p> <p style="text-align: center;"><u>PROF. DR. NEBİ ÖZDEMİR</u></p> <p style="text-align: center;">(Title, Name Surname, Signature)</p>

EK 2. ETİK KOMİSYON MUAFİYET FORMU

 <p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ ÇALIŞMASI ETİK KOMİSYON MUAFİYETİ FORMU</p>
<p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TÜRK HALKBİLİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA</p> <p style="text-align: right;">Tarih: 08/08/2021</p> <p>Tez Başlığı: TÜRKİYE VE GÜNEY KORE'DEKİ YAŞAYAN MÜZELERİN YAPISAL ANALİZİ</p> <p>Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmam:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır, 2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir. 3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir. 4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, mülakat, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir. <p>Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kurul/Komisyon'dan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.</p> <p>Gereğini saygılarımla arz ederim.</p> <p style="text-align: right;">Tarih ve İmza</p> <p>Adı Soyadı: SÜMEYYE COŞKUN</p> <p>Öğrenci No: N19136153</p> <p>Anabilim Dalı: TÜRK HALKBİLİMİ</p> <p>Programı: TÜRK HALKBİLİMİ</p> <p>Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Doktora</p>
<p><u>DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI</u></p> <p style="text-align: center;">PROF. DR. NEBİ ÖZDEMİR</p> <p style="text-align: center;">(Unvan, Ad Soyad, İmza)</p> <p>Detaylı Bilgi: http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr</p> <p>Telefon: 0-312-2976860 Faks: 0-3122992147 E-posta: sosyalbilimler@hacettepe.edu.tr</p>

EK 2. ETHICS COMMISSION FORM FOR THESIS

	<p>HACETTEPE UNIVERSITY GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES ETHICS COMMISSION FORM FOR THESIS</p>
<p>HACETTEPE UNIVERSITY GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES TURKISH FOLKLORE DEPARTMENT</p>	
<p>Date: 08/08/2021</p>	
<p>Thesis Title: THE STRUCTURAL ANALYSIS OF LIVING MUSEUMS IN TURKEY AND SOUTH KOREA</p>	
<p>My thesis work related to the title above:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Does not perform experimentation on animals or people. 2. Does not necessitate the use of biological material (blood, urine, biological fluids and samples, etc.). 3. Does not involve any interference of the body's integrity. 4. Is not based on observational and descriptive research (survey, interview, measures/scales, data scanning, system-model development). 	
<p>I declare, I have carefully read Hacettepe University's Ethics Regulations and the Commission's Guidelines, and in order to proceed with my thesis according to these regulations I do not have to get permission from the Ethics Board/Commission for anything; in any infringement of the regulations I accept all legal responsibility and I declare that all the information I have provided is true.</p>	
<p>I respectfully submit this for approval.</p>	
	Date and Signature
<p>Name Surname: SÜMEYYE COŞKUN</p>	
<p>Student No: N19136153</p>	
<p>Department: TURKISH FOLKLORE</p>	
<p>Program: TURKISH FOLKLORE</p>	
<p>Status: ☒ MA ☐ Ph.D. ☐ Combined MA/ Ph.D.</p>	
<p><u>ADVISER COMMENTS AND APPROVAL</u></p>	
<p>PROF. DR. NEBİ ÖZDEMİR</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p>(Title, Name Surname, Signature)</p>	